

FINLANDS BANK

ÅRSBOK 58, 1977

SNELLMANSPLATSEN, HELSINGFORS

HELSINGFORS 1978

INNEHÅLL

Den ekonomiska utvecklingen under 1977

Totalefterfrågan och -utbudet	4
Exporten	4
Den inhemska efterfrågan	6
Produktionen	6
Importen	6
Jämvikten i samhällsekonomin	7
Sysselsättningen	7
Priserna, lönerna och inkomsterna	8
Bytesbalansen och den utländska likviditeten	10
Finansieringen	11
Den utländska finansieringen	12
Finansieringsinstituten	12
Staten	15
Fondmarknaden	16

Centralbankspolitiken

Penningpolitiken	17
Översikt av penningpolitiken	17
Kvotpolitiken	18
Dagslånemarknaden	20
Systemet med målnivåer	22
Räntepolitiken	23
De kreditpolitiska direktiven	25
Utlåtanden om obligationslån	25
Depositionsbevisen och de tidsbundna depositionerna	26
Särskilda finansieringsarrangemang	28
Valutapolitiken	29
Utvecklingen på den internationella valutamarknaden	29
Utvecklingen på den internationella finansieringsmarknaden	29
De valutapolitiska åtgärderna	30
Avistamarknaden	32
Terminsmarknaden	33
Åtgärder i anslutning till valutaregleringen	33
Bilaterala betalningsarrangemang	34
Långfristiga utländska kapitalrörelser	34
Valutaläget	38

Finlands Banks balansräkning och resultaträkning

Utlandet	39
Finansieringsinstituten	41
Den offentliga sektorn	42
Företagen	43
Utelöpande sedlar och mynt samt depositionsbevis	43
Övriga balansposter	43
Finlands Banks nettobalans	44
Sedelutgivning	44
Resultaträkningen	45

Finlands Bank och internationella organisationer

Internationella valutafonden	46
Internationella regleringsbanken	48

Världsbanksgruppen	48
Övrigt internationellt samarbete	49

Figurer

1. Bruttonationalproduktens tillväxtfaktorer	5
2. Arbetslöshetsprocenten	7
3. Priser och löner	8
4. Betalningsbalansen	9
5. Sparande och investeringar i ekonomin	10
6. Finansieringsnetton	11
7. Bankernas inlåning från och utlåning till allmänheten	12
8. Bankernas utlåningsöverskott och dess finansiering	14
9. Statens kassahushållning	16
10. Affärsbankernas centralbanksfinansiering	19
11. Finlands Banks dagslånemarknad	21
12. Affärsbankernas centralbanksfinansiering jämte målnivåer	22
13. Räntorna	24
14. Depositionsbevis och tidsbundna depositioner	26
15. Finansiering av inhemska leveranskrediter	27
16. Finansiering av nyexportkrediter och kortfristiga exportkrediter	28
17. Finlands Banks valutaindex	30
18. Förändringarna i de viktigaste valutakurserna	31
19. Finlands Banks avistatransaktioner	32
20. Finlands Banks terminstransaktioner	33
21. Utvecklingen av skuldsättningen	34
22. Valutaläget	37
23. Finlands Banks balansräkning	40

Tabeller

1. Finlands Banks balansräkning årsvis	52
2. Finlands Banks balansräkning månadsvis	54
3. Den konvertibla och den bundna reserven	58
4. Finlands Banks resultaträkning	58
5. Räntor tillämpade av Finlands Bank	59
6. Inhemsk clearingrörelse: förmedlade bankväxlar och checker samt kontoöverföringar	59
7. Sedelutgivningen	60
8. Utelöpande sedlar och mynt	61
9. Sedeltillverkning och sedelmakulering	62
10. Sedlar och mynt	63
11. Avista säljkurser årsvis	64
12. Avista säljkurser månadsvis	66

Riksdagens bankfullmäktige vid slutet av år 1977

Finlands Bank vid slutet av år 1977

70

70

DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN UNDER 1977

Tillväxten i den internationella efterfrågan avtog kännbart under 1977. Den orderstock som låg till grund för den finländska exporten minskade därför inom många branscher. Volymen av varuexporten växte ändå med 10 % bl.a. till följd av den kraftiga ökningen i metallindustrins exportleveranser. Den inhemska totalefterfrågan sjönk betydligt, främst på grund av att osäkerheten i konjunkturutsikterna och företagens svaga lönsamhet ytterligare dämpade de produktiva investeringarna. Volymen av totalproduktionen förblev tredje året i rad oförändrad. Arbetslösheten fortsatte att stiga och de arbetslösa arbetssökande utgjorde i medeltal 6 % av arbetskraften. Stegringstakten hos de inhemska kostnaderna och priserna bromsades upp mot slutet av året, men årsmedeltalet av konsumentprisindex gick upp med närmare 13 %. Underskottet i bytesbalansen reducerades allttjämt och blev 0.8 mrd mk. Handelsbalansen resulterade i ett överskott på 0.2 mrd mk.

TOTALEFTERFRÅGAN OCH -UTBUDET

Exporten

I de viktigaste västliga industriländerna mattades konjunkturuppgången av betydligt under 1977. Orsaken var att den privata konsumtionsefterfrågan och lagerinvesteringarna slutade växa och att de fasta investeringarna på grund av det låga kapacitetsutnyttjandet inte nämnvärt tog fart. I Finlands främsta exportländer i väst var den ekonomiska tillväxten allttjämt lägre än genomsnittet för OECD-länderna. I England kunde bara en svag återhämtning i den ekonomiska aktiviteten noteras, medan totalproduktionen i Sverige rent av minskade. I flera länder hölls konjunkturuppsvinget tillbaka av fortsatta strävanden att stävja inflationen och förbättra den externa balansen. Under 1977 steg konsumentpriserna i OECD-länderna det oaktat ännu med i genomsnitt 8.3 %.

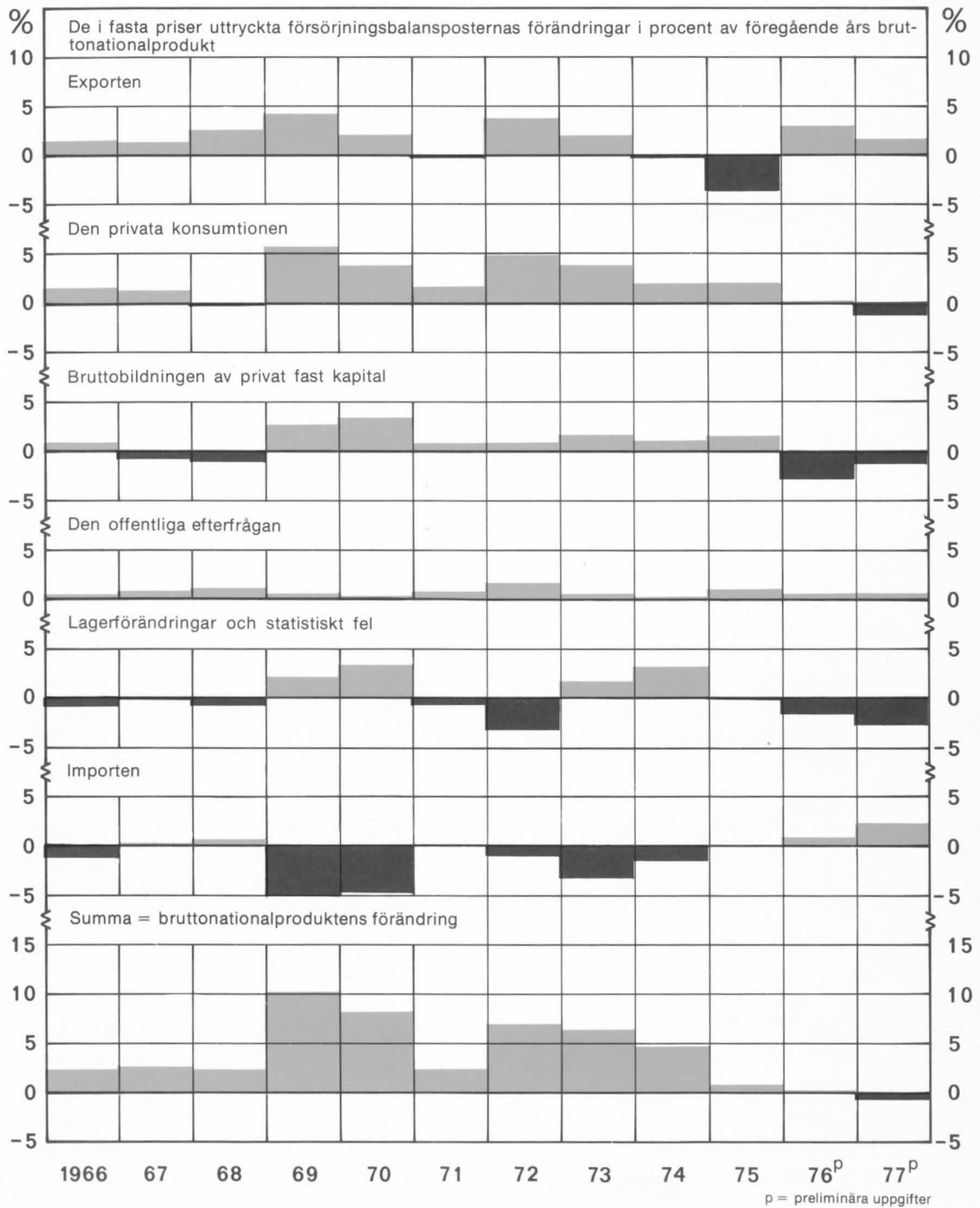
Trots att den utländska efterfrågan i allmänhet var svag, ökade varuexportens volym med 10 % eller avgjort snabbare än avnämrländernas totala importvolym. Exportindustrins kapacitetsutnyttjandegrad var dock fortfarande låg.

Kraftigast tilltog exporten till andra än de traditionella avnämrländerna. Volymen av skogsindustriprodukternas export steg med 7 %. Åtstramningen i träförädlingsprodukternas konkurrensläge medförde ett prisfall för vissa produktgrupper inom exporten under det senare halvåret. De genomsnittliga prishöjningarna blev därför obetydliga trots att valutakurserna gick upp. Volymen av metallindustriprodukternas export ökade med omkring 10 %; särskilt markant var uppgången för metallverkens export. Det förekom också omfattande leveranser av tidigare beställda maskiner och fartyg, samtidigt som en avsevärd orderminskning här ledde till att orderstocken krympte. Exporten av andra industriprodukter utvecklades tämligen gynnsamt. Störst var volymökningen för exporten av livsmedelindustrins och den kemiska industrins produkter.

Exportpriserna blev i mark räknat i genomsnitt 15 % högre än ett år tidigare; 6 % av uppgången berodde på de devalveringar som företogs under året. Den totala exportökningen blev 26 %. Valutainkomsterna från tjänster steg avgjort långsammare än värdet av varuexporten (figur 1).

Figur 1.

BRUTTONATIONALPRODUKTENS TILLVÄXTFAKTORER

Den inhemska efterfrågan

På grund av företagens svaga lönsamhet, det låga kapacitetsutnyttjandet och osäkerheten i konjunkturförväntningarna förblev investeringslusten svag under 1977. Volymen av den privata sektorns fasta investeringar blev drygt 7% mindre än ett år tidigare. För att stimulera industrins investeringsverksamhet slopades omsättningsskatten för industribyggen påbörjade 1.8.1977—31.3.1978 och avslutade före utgången av 1979. Åtgärden hade inte ännu under 1977 någon nämnvärd inverkan på industrins investeringar, vilkas volym reducerades med 15%. Också den privata servicesektorns investeringsvolym sjönk med 2%. Under året färdigställdes sammanlagt omkring 57 000 nya bostäder. Den av staten delbelånade bostadsproduktionen stannade på samma nivå som ett år tidigare. Volymen av den övriga bostadsproduktionen ökade däremot något, emedan nedgången i företagets investeringar lättade finansieringsläget för hushållens investeringar.

Hushållens reella faktorinkomster sjönk betydligt under 1977. Nedgången i hushållens disponibla realinkomst dämpades dock av att en mot föregående års inflation svarande lättnad genomfördes i statsbeskattningen och av att inkomstöverföringarna från den offentliga sektorn ökade. Då bl.a. det osäkra ekonomiska läget ledde till att sparkvoten steg en aning, blev volymen av hushållens konsumtion nästan 3% mindre än ett år tidigare. Tjänsterna var den enda huvudgrupp inom konsumtionen som inte minskade i volym.

För att trygga finansieringen av efterfrågestimulerande åtgärder, då inkomstökningen inom den offentliga sektorn hade stagnerat, försökte man begränsa efterfrågetillväxten inom denna sektor. Volymen av den offentliga konsumtionen växte med 5%, vilket ungefär motsvarade den genomsnittliga tillväxttakten på lång sikt. Isynnerhet kommunernas konsumtionsutgifter fortsatte att stiga i snabb takt. En viss nedgång skedde i den offentliga sek-

torns administrativa investeringar beroende på att staten radikalt skar ned sina investeringar. Volymen av den kommunala sektorns investeringar förblev i stort sett oförändrad.

Produktionen

Totalproduktionens volym minskade under redogörelseåret med en knapp procent. Under andra kvartalet nådde produktionen sin lägsta nivå, varefter en långsam återhämtning skedde. Recessionens envishet och svårighetsgrad framgår av att volymen av 1977 års produktion inte nämnvärt översteg produktionsvolymen för 1974.

Industriproduktionens volym minskade med drygt 2%. Försvagningen i efterfrågan föranledde talrika produktionsstopp liksom förkortade arbetsveckor inom många branscher. Dessutom minskade produktionsbehovet till följd av att man avvecklade lagren av färdiga varor. Även arbetskonflikterna i början av året orsakade produktionsbortfall. Mot slutet av året skedde ett visst uppsving i industriproduktionen, som härvid nådde i det närmaste samma nivå som ett år tidigare. Tydligast var produktionsminskningen inom livsmedelsindustrin, textil- och beklädnadsindustrin och de flesta av metallindustribranscherna. Servicenäringsringarnas produktionstillväxt blev ovanligt ringa; bl.a. sjönk handelns försäljningsvolym avsevärt. Mot slutet av året försvårades marknadsavverkningarna inte endast av recessionen utan dessutom av säljarnas och köparnas oenighet om rotpriserna. Lantbruksproduktionen minskade kraftigt närmast till följd av att både växtperioden och skördetiden var kalla och regniga.

Importen

Volymen av varuimporten sjönk med 8% till följd av att den inhemska efterfrågan minskade och lagren skars ned. Avmattningen i produktionen innebar, att industrins behov av råvaruimport reducerades. Den tilltagande försvagningen av investeringsverksamheten ledde till att anskaffningen av maskiner och apparater gick ned med närmare en femtedel. Konsum-

tionsvaruimportens volym blev något mindre än ett år tidigare.

Importpriserna var 16 % högre än ett år tidigare, delvis på grund av justeringarna i valutakurserna. De genomsnittliga importpriserna på bränsle steg något mindre och på investeringsvaror något mera än så. Då importpriserna ökade endast obetydligt snabbare än exportpriserna, var utrikeshandelns bytesförhållande så gott som oförändrat. De återstående importdepositionerna återbetalades under första halvåret. Den därav följande lättningen i importörernas finansieringsställning motverkades dock av att systemet med kontantbetalning av importen utvidgades vid början av mars.

Importvolymen reducerades betydligt, men på grund av den ansevärd stegringen i importpriserna ökade i alla fall importens värde med 8 %. Valutautgifterna för importen av tjänster steg snabbare än varuimportens värde. Den

främsta orsaken härtill var att turistutgifterna blev större än ett år tidigare.

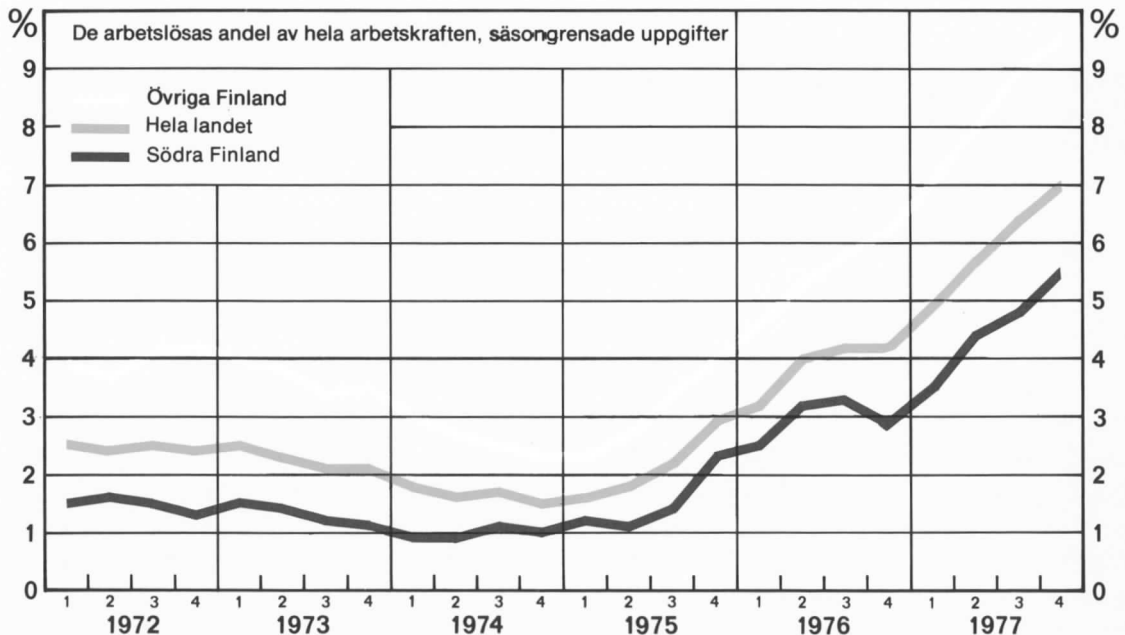
JÄMVIKTEN I SAMHÄLLSEKONOMIN

Sysselsättningen

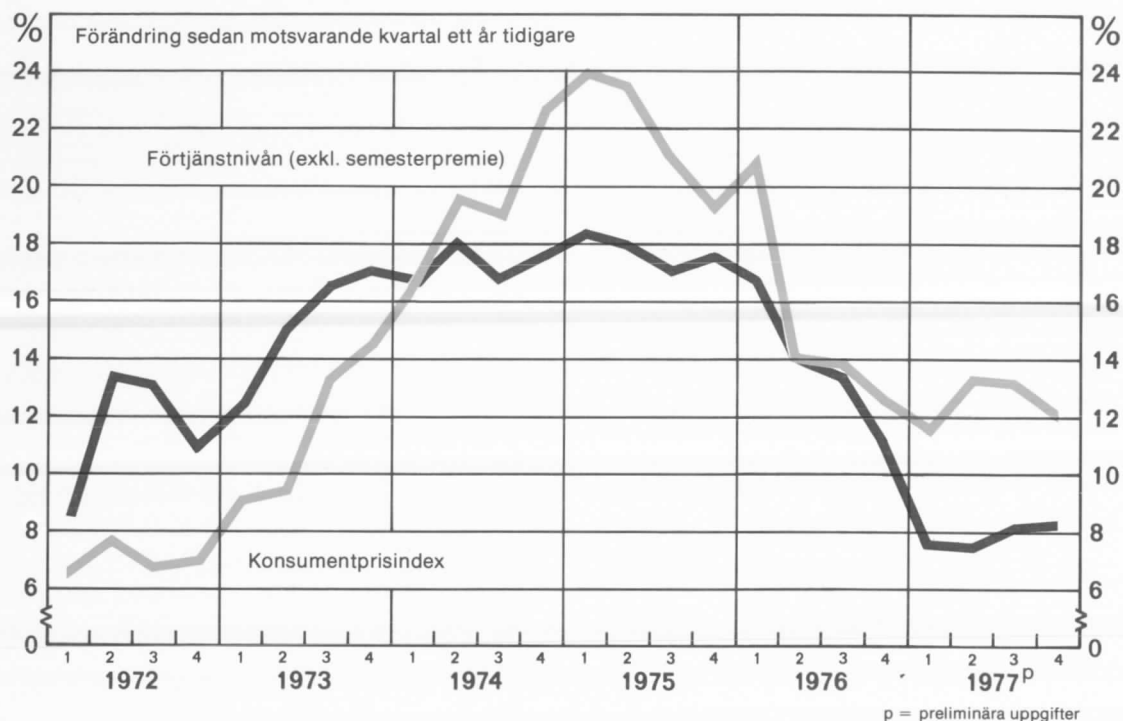
Sysselsättningsläget försämrades ytterligare till följd av den tilltagande försiktigheten i konjunkturförväntningarna, företagens åtgärder i syfte att anpassa antalet anställda till en lägre produktionsnivå och den märkbara uppbromsningen av sysselsättningstillväxten inom den offentliga sektorn. Ett nytt drag i sysselsättningsproblematiken var att antalet sysselsatta minskade inom servicesektorn, vars lönsamhet radikalt hade försvagats. Relativt sett försvagades sysselsättningen mest inom jord- och skogsbruket samt byggnadsverksamheten.

Trots en för lågkonjunkturen typisk nedgång i arbetskraftens andel av befolkningen i arbetsför ålder ökade arbetslösheten drastiskt. Senaste år uppgick antalet arbetslösa arbetslö-

Figur 2.
ARBETSLÖSHETSPROCENTEN

Figur 3.
PRISER OCH LÖNER

kande till i medeltal 136 000 och det relativa arbetslöshetsstalet till 6.1 %. För december var motsvarande säsongrensade tal 7.0 %. De regionala skillnaderna i arbetslöshetsprocenten var fortfarande stora (figur 2). Nettoemigrationen utgjorde knappt 9 000 personer och höll sig sålunda ungefär på samma nivå som föregående år. Mot slutet av året dämpades emigrationen, då sysselsättningsläget i Sverige försämrades.

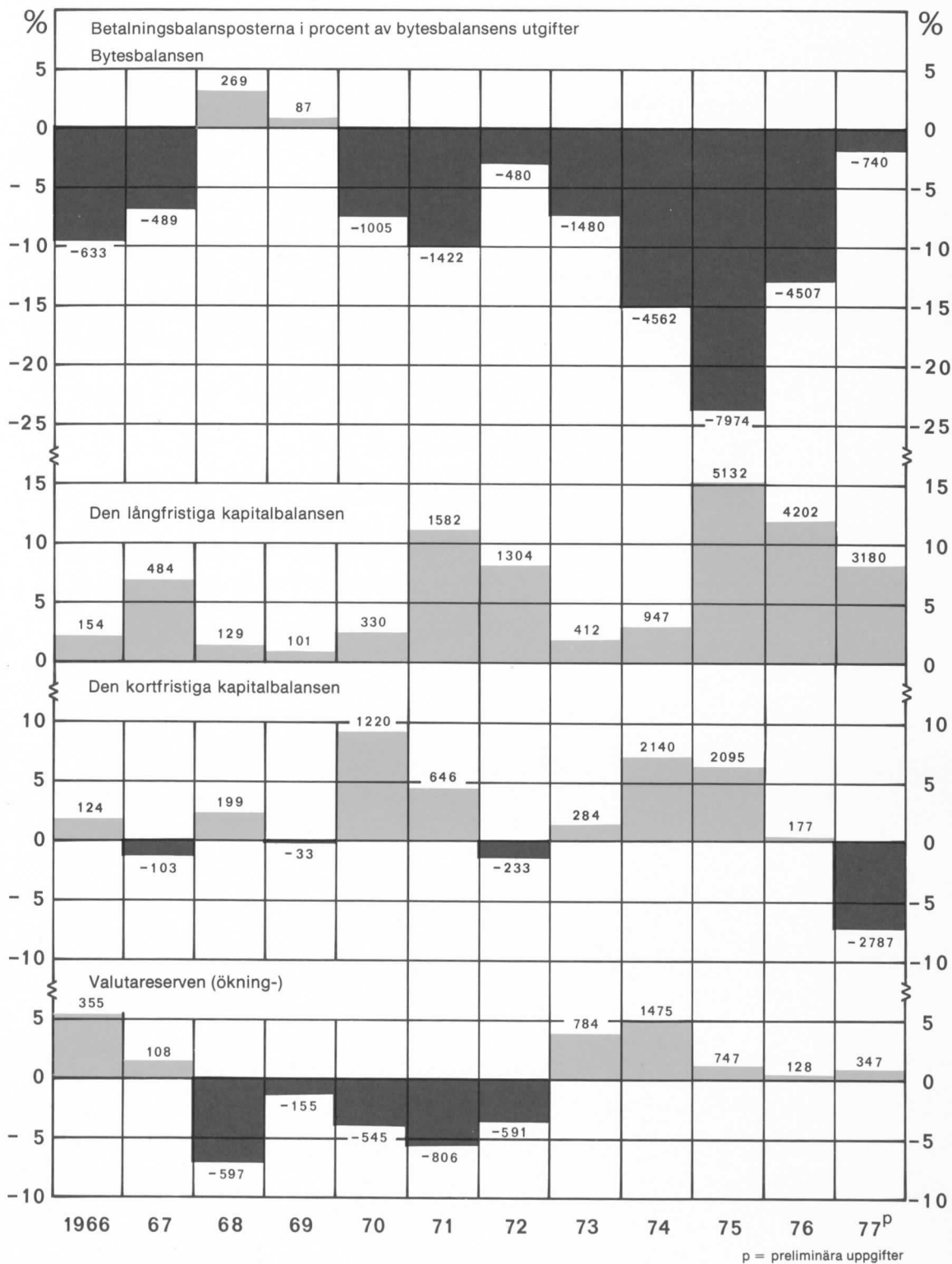
Priserna, lönerna och inkomsterna

Den genomsnittliga stegringen i konsumentpriserna uppgick under 1977 till 12.6 % eller ett par procentenheter mindre än ett år tidigare. Till konsumentprisernas stegring bidrog bl.a. höjningen av omsättningsskatten och en del andra indirekta skatter och offentliga avgifter i början av året. Dessutom inverkade uppgången i importpriserna — vilken delvis berodde på devalveringarna. Byggnadskostna-

derna steg något mera och partipriserna klart mindre än konsumentpriserna. Prisindex för bruttonationalprodukten blev 11 % högre än ett år tidigare. Inflationen var alltså snabbare än i de viktigaste konkurrentländerna. Prisstegringen saktade emellertid kännbart av mot slutet av året; från augusti till december gick konsumentprisindex upp med endast 1.3 %.

Vårens löne- och inkomstuppgörelse innebar mindre allmänna förhöjningar än under tidigare år. Löntagarnas förtjänstnivå steg med i genomsnitt 8 %. Eftersom prisuppgången var betydligt större än så, sjönk realförtjänsterna med drygt 4 % (figur 3). Den relativt svaga produktivitet utvecklingen och höjningen av socialskyddsavgifterna gjorde att arbetskraftskostnaderna per produktionsenhet i alla fall ökade med 9 %. Därmed överskreds motsvarande stegring i konkurrentländerna i någon mån.

Figur 4.
BETALNINGSBALANSEN

Bytesbalansen och den utländska likviditeten

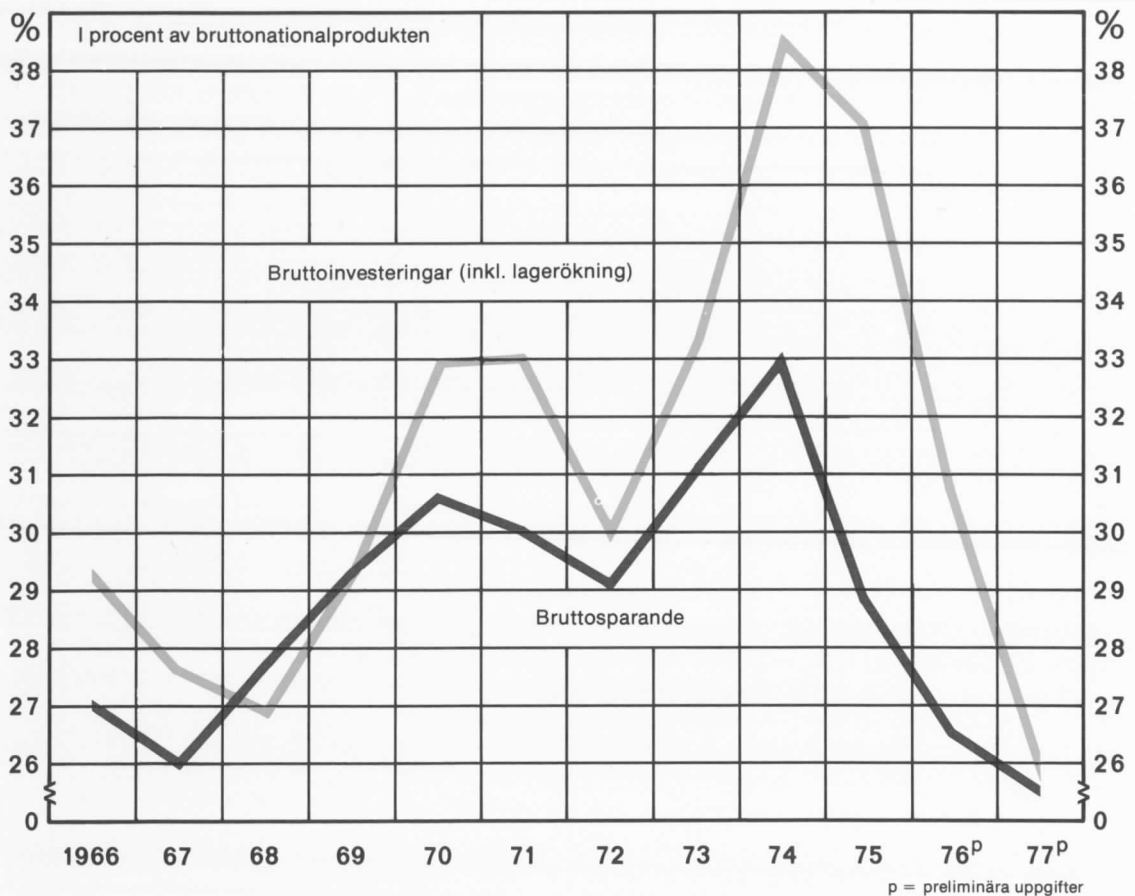
Det långvariga underskottet i handelsbalansen övergick i ett överskott på 0.2 mrd mk; år 1976 hade denna ännu resulterat i ett underskott på 4 mrd mk. Tjänstebalansen visade ett överskott på 1.6 mrd mk eller något mera än ett år tidigare. Genom att ränteutgifterna ökade, steg kapitalersättningarnas och inkomstöverföringarnas nettounderskott till 2.6 mrd mk. Underskottet i bytesbalansen blev följaktligen 0.8 mrd mk eller endast 0.6% av bruttonationalprodukten, medan det ett år tidigare hade utgjort omkring 4% av densamma.

Nettoimporten av långfristigt kapital var om-

kring en fjärdedel mindre än ett år tidigare eller 3.2 mrd mk. Häri ingick bl.a. de reservkrediter på inalles 1.2 mrd mk, som Finlands Bank lyfte för att stärka valutareserven.

Den kortfristiga utländska skulden sjönk med c. 3 mrd mk. Härtill bidrog under första halvåret bl.a. nedgången i importens värde, återbetalningen av importdepositionerna och utvidningen av systemet med kontantbetalning av importen. Under andra halvåret var den främsta orsaken till minskningen, att exportföretagens utländska fordringar ökade. Denna ökning berodde delvis på exporttillväxten men framför allt på förväntningarna om markens devalvering. Totalbalansens underskott uppgick till drygt 0.5 mrd mk (figur 4).

Figur 5.
SPARANDE OCH INVESTERINGAR I EKONOMIN

Finlands Banks konvertibla valuta-reserv, som utvisar den utländska likviditeten, fluktuerade kraftigt under 1977. Vid början av året uppgick den konvertibla reserven till 1.3 mrd mk, medan den vid sommarsens slut var bara hälften så stor. Vid slutet av året utgjorde denna reserv 1.5 mrd mk. Överskottet i bytesbalansen under senare halvåret, den tilltagande importen av långfristigt kapital och isynnerhet dragningen av reservkrediter ledde till en ökning i valuta-reserven trots att den kortfristiga nettoskulden kraftigt sjönk. Den bundna reserven steg under året med en fjärdedel och uppgick vid slutet av året till 0.5 mrd mk. De andra valutainnehavarnas utländska nettoskuld ökade med omkring 0.8 mrd mk.

Finlands sammanlagda nettoskuld till utlandet

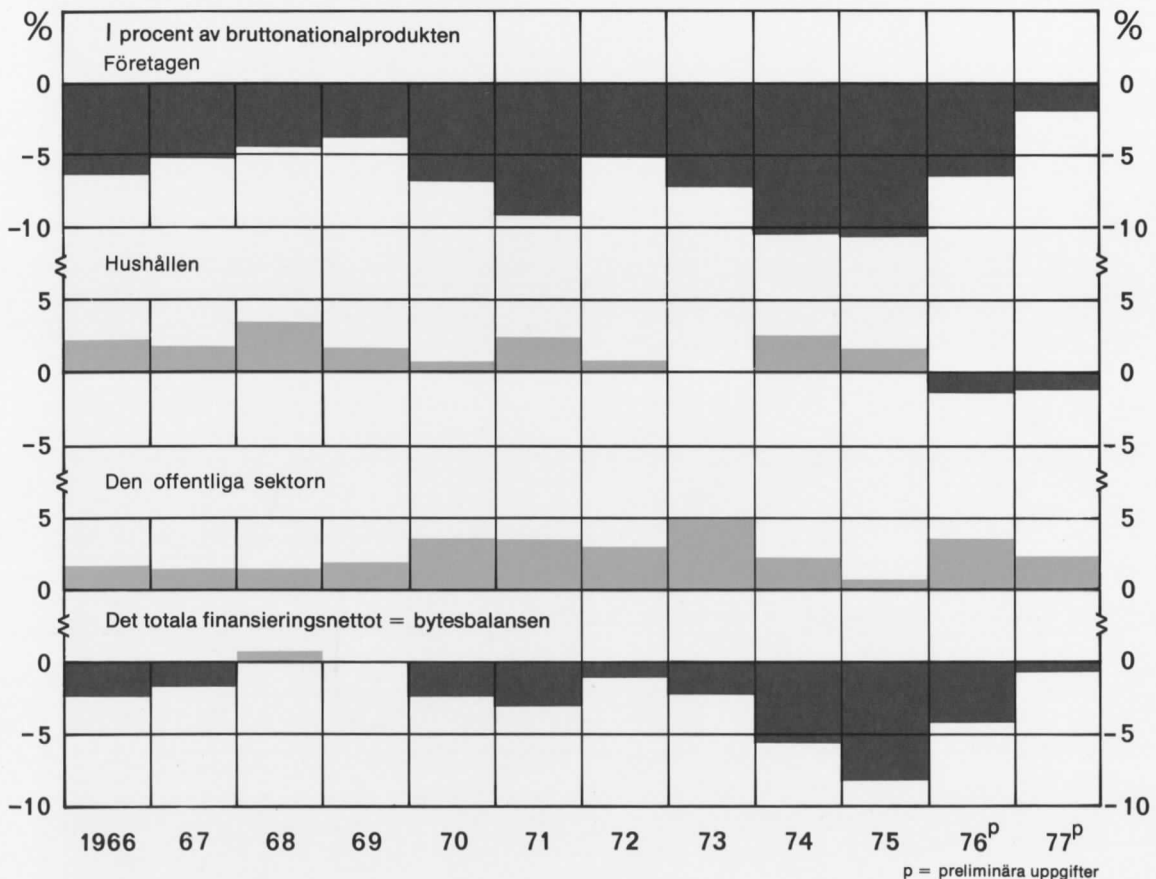
belöpte sig vid slutet av året till drygt 27 mrd mk. Skulden representerade 23% av bruttonationalprodukten eller något mera än ett år tidigare. Denna uppgång i nettoskuldens värde i mark kan främst tillskrivas stegringen i valutakurserna. Utgifterna för skuldens skötsel steg avsevärt; nettobeloppet av räntorna och amorteringarna på den långfristiga utländska skulden uppgick till 4.5 mrd mk eller 12% av bytesbalansens inkomster.

FINANSIERINGEN

Samhällsekonomin finansieringsjämvikt korrigerades under 1977 men på en exceptionellt låg investerings- och sparnivå (figur 5). Den alltjämt branta nedgången i investeringskvoten berodde framför allt på att företagen skar ned sina investeringar. Enligt preliminära uppgifter

Figur 6.

FINANSIERINGSNETTON

var minskningen särskilt stor i fråga om lagerinvesteringarna; isynnerhet sjönk lagren av importerade råvaror och värdet av igångvarande arbeten inom metallindustrin — de senare till följd av att orderstocken krympte. Denna utveckling gjorde att extern finansiering anlätades relativt sett mindre än någonsin under de två senaste årtiondena. Hushållssektorn visade ännu ett litet finansieringsunderskott. Den offentliga sektorns finansieringsöverskott blev betydligt mindre än ett år tidigare, då det främst på grund av att skatteåterbäringarna framskötts hade varit exceptionellt stort (figur 6).

Den utländska finansieringen

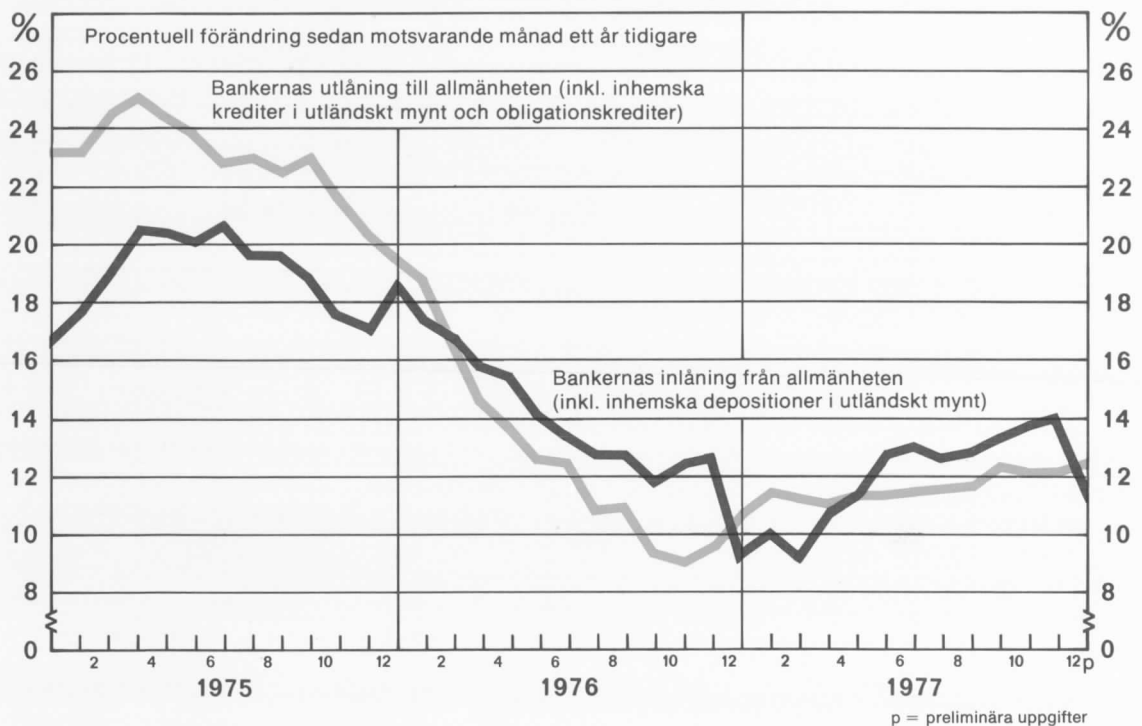
Att företagens finansieringsunderskott krympte återspeglades framför allt i en minskning av deras utländska finansiering. Den kortfristiga utländska importskulden reducerades, medan exportfordringarna isynnerhet mot slutet av året ökade markant. Nedgången i den kort-

fristiga utländska nettofinansieringen var avgjort större än företagens direkta långfristiga nettoupplåning i utlandet. Värdet av företagens utländska skuld i finländskt mynt gick dock upp till följd av devalveringarna av den finska marken. Depositionsbankernas och de övriga finansieringsinstitutens upplåning i utlandet var rätt obetydlig. Däremot blev den offentliga sektorns, inklusive Finlands Banks, kapitalimport betydande; den överträffade klart underskottet i bytesbalansen.

Finansieringsinstituten

Under början av året lättade situationen på finansieringsmarknaden genom att importdepositionerna i Finlands Bank avvecklades och statens kortfristiga finansieringsreserver reducerades. Vid slutet av juli uppgick statshushållningens kassaunderskott till drygt 1.7 mrd mk. I avsikt att dämpa den härav följande ökningen i allmänhetens likviditet och samtidigt trygga en tillfredsställande utveckling av valu-

Figur 7.
BANKERNAS INLÅNING FRÅN OCH UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

tareserven begränsade Finlands Bank affärsbankernas möjligheter till centralbanksfinansiering. Sålunda skars affärsbankernas centralbankskreditkvoter ned med 200 Mmk vid början av året och med lika mycket vid början av maj. Vidare uppställde banken för tiden januari—augusti 1977 månatliga målnivåer för centralbankskrediterna. De olika bankernas målnivåer var dessutom förbundna med ett särskilt gottgörelsesystem. Affärsbankernas skuld till Finlands Bank sjönk till följd av dessa åtgärder kännbart under årets första månader.

Mot slutet av året började trycket på centralbanksfinansieringen emellertid åter öka. Exporten av kortfristigt kapital gjorde att ett tryck också riktade sig mot Finlands Banks valuta-reserv och affärsbankernas likviditet. Även statens kassaunderskott reducerades märkbart. Vid årets slut översteg affärsbankernas nettoskuld till Finlands Bank nivån vid slutet av 1976 med 671 Mmk. Finlands Banks utländska nettofordran minskade under året med 880 Mmk. Denna summa motsvarade ungefär nettobeloppet av de medel som staten och Postbanken lyfte i Finlands Bank under 1977. Tillväxten i Finlands Banks direkta krediter till företag avstannade närmast beroende på att banken inskränkte de tillfälliga finansieringsarrangemangen. Samtidigt minskade beloppet av företagets kapitalimportdepositioner i viss mån.

Tillväxten i depositionsbankernas krediter till allmänheten blev 12 % eller något större än ett år tidigare (figur 7). Den egentliga utlåningen, dvs. checkräkningskrediterna, postgirokontokrediterna, lånen och växelkrediterna i inhemskt mynt, ökade med 11 %. Obligationskrediterna växte med 4 % och de inhemska krediterna i utländskt mynt med närmare 32 %. Affärsbankernas och Postbankens kreditökning var något snabbare än ett år tidigare, medan tillväxten i sparbankernas och framför allt andelsbankernas kreditbestånd saktade av. I affärsbankerna var uppgången 11 %, i Postbanken 8 %, i sparbankerna 16 % och i andelsbankerna 14 %.

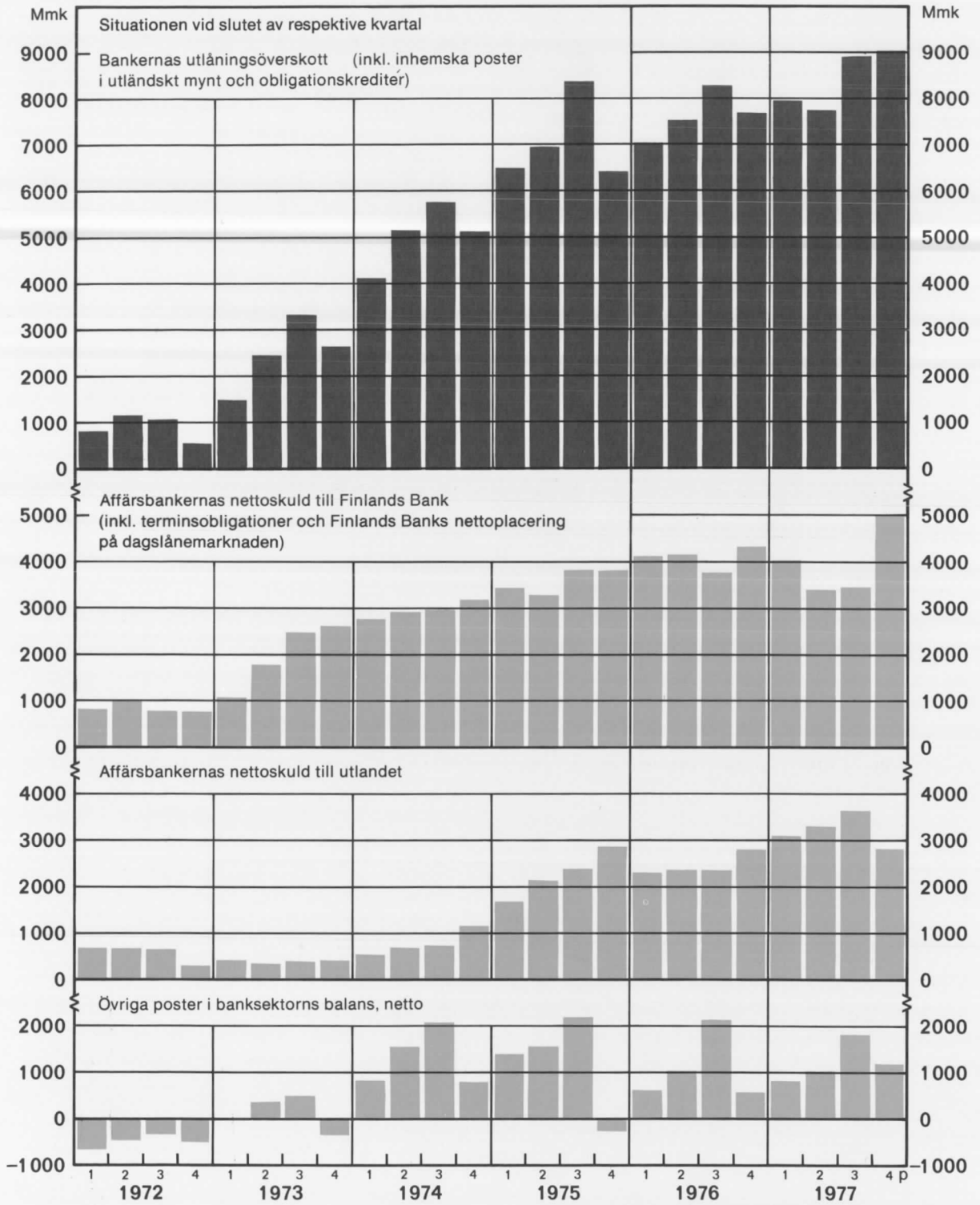
Ökningstakten hos depositionsbankernas inlåning tilltog något och uppgick till 11.5 % (figur 7). På grund av den likviditetsexpansion som staten åstadkom, ökade beloppet av tidsdepositionerna kraftigt under våren och början av sommaren, medan uppgången för hela året blev 13 % eller en aning större än under 1976. Avistadepositionerna sjönk redan andra året i följd. Nedgången hade dock ett tydligt samband med valutakursförväntningarna mot slutet av året, vilka ledde till att importbetalningarna påskyndades och hemtagningen av exportinkomster fördröjdes. Valutakursförväntningarna kom även till synes i att de inhemska valutadepositionerna ökade med närmare 50 %.

Uppgången i de inhemska valutadepositionerna påverkade närmast affärsbankernas inlåningsökning. På grund av att avistadepositionerna i mark gick ned, stannade affärsbankernas sammanlagda inlåningsökning emellertid vid knappt 10 %, vilket dock var 5 procentenheter mera än under 1976. Inlåningen växte i Postbanken med 7 %, i sparbankerna med 15 % och i andelsbankerna med 14 %. Tillväxttakten hos dessa bankgruppers inlåning var därmed något lägre än året innan.

Bankernas räntor sänktes vid början av oktober med i genomsnitt en procentenhet. Samtidigt skärptes differentieringen av depositionsräntorna så, att räntorna på de kortfristiga depositionerna i genomsnitt sjönk mera än räntorna på de långfristiga depositionerna, som i vissa fall t.o.m. förblev oförändrade. Till en början kunde alla banker inte enas om räntedifferentieringen; i början av oktober varierade därför praxis härvidlag. Genom ett avtal återinfördes enhetliga räntor 17.10.1977. Depositionsbankerna tillämpade under 1977 följande årliga räntor på sin inlåning:

Figur 8.

BANKERNAS UTLÅNINGSOVERSKOTT OCH DESS FINANSIERING

	1.1 —30.9.	17.10 — 31.12.
	%	%
36 månaders premie- och skatte- lätnadsdepositioner ¹	8.25	8.25
24 månaders tidsbundna depositioner	7.75	7.50
12 månaders tidsbundna depositioner	6.75	6.50
6 månaders tidsbundna depositioner	6.25	5.25
4—5 månaders depositioner med uppsägningstid	4.75	3.75
2—3 månaders depositioner med uppsägningstid	3.75	2.75
1 månads depositioner med uppsägningstid	2.75	1.75
Sparkonton och kapitalkonton	5.75	4.25
Bruksräkningar ²	5.75	4.00
Inhemsk valutadepositionsräkningar	3.00	3.00
Checkräkningar och postgirokonton ²	1.50	0
Inhemsk valutacheckräkningar	0	0

Depositionsbankernas totala utlåning till allmänheten växte med 6 222 Mmk och deras inlåning från allmänheten med 4 987 Mmk. Utlåningsöverskottet steg följaktligen med 1 235 Mmk (figur 8). Affärsbankernas hela utlåning till allmänheten ökade med 2 732 Mmk, vilket överträffade inlåningens tillväxt med 1 139 Mmk. Denna skillnad finansierade bankerna huvudsakligen genom att höja sin centralbanksskuld. Även affärsbankernas utländska skuld ökade stadigt ända till årets sista månader, då den till följd av valutakursförväntningarna sjönk brant.

Utlåningsökningen i de övriga finansieringsinstituten var något långsammare än ett år tidigare. Försäkringsinrättningarnas kreditbestånd växte enligt preliminära uppgifter med en dryg femtedel. För hypoteksinrättningarna stannade utlåningsökningen vid 10%. Detta förklaras av att kreditefterfrågan sjönk men också av att tillgången på såväl inhemsk som utländsk finansiering var ytterst knapp. Finansieringsbolagen för avbetalningshandeln ökade sina krediter endast i ringa grad, vilket framför allt förändrades av affärsbankernas åtstramade finansieringsläge.

¹ Staten erlade dessutom 0.75% räntestöd per år på premiede-positionerna, varutöver deponenten kan vinna en sparpremie. Skattelättnadsdepositionerna medför en skattelättnad för deponenten.

² För bruksräkningarna, checkräkningarna och postgirokonton beräknas räntan på kalendermånadens lägsta saldo.

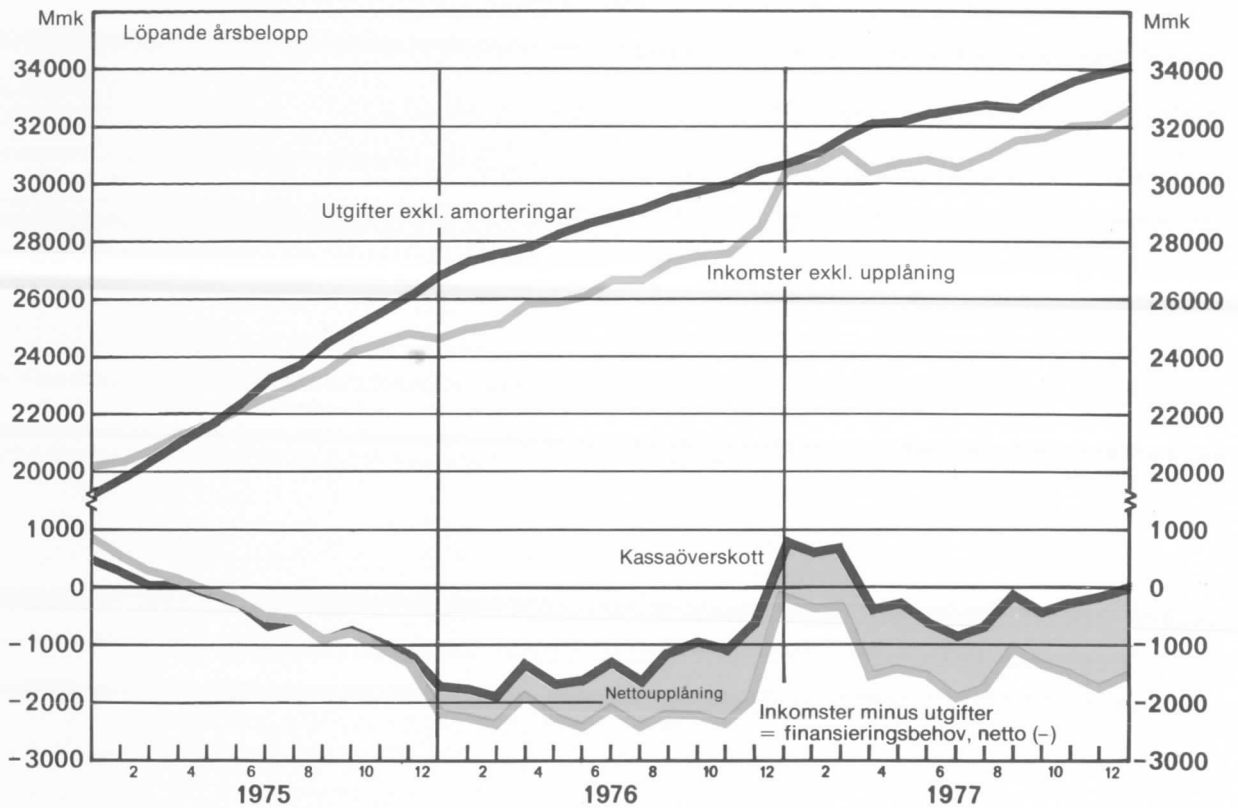
Staten

Statens finansieringsställning ansträngdes ytterligare under 1977. Den främsta orsaken härtill var att inkomstskattens avkastning blev jämförelsevis liten till följd av den svaga inkomstbildningen och nedjusteringen av skatteskalorna. Statens likviditet var låg isynnerhet under våren och sommaren, då det blev nödvändigt att uppskjuta betalningen av vissa utgifter, som erläggs enligt prövning. Att åtstramningen inträffade vid denna tidpunkt berodde framför allt på att de skatteåterbärningar, som skulle ha förfallit till betalning i december 1976, hade framskjutits till mars 1977.

Statens finansieringssvårigheter reducerade för sin del tillväxten i statens utlåning och övriga finansinvesteringar. Härigenom avbröts de närmast föregående årens snabba uppgång i dessa utgifter. I och med att statens kassautgifter för finansinvesteringar steg med knappt 5%, blev nettoökningen i de av staten beviljade krediterna ännu närmare en femtedel. Utbetalningarna av bostadslån steg till 1 941 Mmk och var därmed 12% större än under 1976. Krediterna från statens investeringsfond ökade — om man bortser från kursförändringarna — med 427 Mmk, vilket i hög grad kan tillskrivas dragningar av tidigare beviljade lån.

Allt som allt översteg statens kassautgifter (exkl. amorteringar på statsskulden) inkomsterna (exkl. upplåning) med 1 613 Mmk. För att täcka sitt finansieringsbehov lyfte staten långfristiga inhemsk lån till ett belopp av 1 123 Mmk och utländska lån till ett belopp av 892 Mmk, varav 120 Mmk gick till investeringsfonden. Största delen av de utländska lånen upptogs under senare delen av året. Amorteringarna på de långfristiga skulderna uppgick till 481 Mmk. Trots att statsskulden växte snabbare än under 1976, utgjorde den långfristiga skulden vid slutet av året endast omkring 5% av bruttonationalprodukten. Fastän upplåningen ökade, uppvisade statshushållningen ett kassaunderskott på 79 Mmk.

Figur 9.
STATENS KASSAHUSHÅLLNING

Fondmarknaden

Vid slutet av 1977 uppgick beloppet av de utelöpande obligationslånen på den finländska marknaden till 6 531 Mmk och var därmed 16% större än ett år tidigare. Av sina för allmänheten avsedda obligationslån sålde staten 757 Mmk. Till allmänheten såldes därutöver ett skuldförbindelselån för finansiering av spannmålshandeln. Försäljningen av statens övriga inhemska obligationslån uppgick till 176 Mmk. Den privata sektorns möjligheter att öka sina emissioner förblev små. Hypoteksinrättningarnas försäljning av obligationslån för allmänheten steg till 270 Mmk och finansieringsinstitutens försäljning av övriga lån — främst till bankerna — till 280 Mmk.

Situationen på aktiemarknaden försämrades ytterligare. Aktiekurserna föll redan fjärde året i rad och nyemissionerna mötte ännu större svårigheter än förut; under 1977 företog börsbolagen endast fyra mindre nyemissioner. De främsta orsakerna till denna utveckling var fortfarande företagens svaga lönsamhet, stramheten på finansieringsmarknaden och det ökade utbudet av statliga obligationer. Under 1977 sjönk aktieindex med 17% och aktieomsättningen på börsen med 8%; denna omsättning blev endast 125 Mmk. Den totala årsomsättningen på Helsingfors Fondbörs ökade dock med 10% till 192 Mmk. Uppgången berodde på att obligationshandeln var osedvanligt livlig; den representerade hela 30% av börsens totala omsättning.

CENTRALBANKSPOLITIKEN

Målet för centralbankspolitiken var isynnerhet under första halvåret att stärka bytesbalansen och bromsa inflationstakten. Vardera ansågs nämligen utgöra en nödvändig förutsättning för att man skulle nå de övriga målen för den ekonomiska politiken. Då arbetslösheten ytterligare tilltog, försköts tyngdpunkten inom den ekonomiska politiken under årets lopp i sådan riktning, att denna mera syftade till att stimulera totalefterfrågan. En viss lättnad på finansieringsmarknaden tilläts därför. Denna utveckling avbröts mot slutet av året på grund av den av förväntningarna om valutakursjusteringar betingade branta nedgången i valutareserven. För att trygga landets utländska likviditet måste Finlands Bank härvid utnyttja en del av de kreditreserveringar, som banken avtalat med utländska banker.

PENNINGPOLITIKEN

Översikt av penningpolitiken

Försöken att balansera ekonomin återspeglades också i utformningen av penningpolitiken. Denna inriktades under förra halvåret på att minska den belastning av valutareserven, som återbetalningen av importdepositionerna gav upphov till. Under senare halvåret satte emellertid valutareservens låga nivå snäva gränser för en aktiv uppmjukning av den inhemska penningpolitiken.

Penningpolitikens viktigaste medel var alltså regleringen av affärsbankernas centralbanksfinansierings volym och kostnader. Som komplettering till den tidigare regleringen prövades ett nytt penningpolitiskt medel, nämligen ett system med målnivåer för affärsbankernas hela centralbanksfinansiering. Dessutom sänktes räntenivån under året. Vidare effektiverade Finlands Bank de särskilda finansieringsarrangemangen och tillställde bankerna nya kreditpolitiska direktiv.

Affärsbankernas centralbankskreditkvoter sänktes vid början av januari med 200 Mmk till 2 100 Mmk och vid början av maj med ytterligare 200 Mmk till 1 900 Mmk. Avsikten med sänkningarna var närmast att dämpa in-

flationen och att trygga en skälig nivå hos valutareserven oberoende av att importdepositionerna avvecklades. I samband med den andra kvotsänkningen lindrades skalan för tilläggsräntan på centralbankskrediten något samtidigt som affärsbankernas möjlighet att överskrida kvoterna ökades och maximigränsen för dagslånen höjdes. Den kontrollgräns, som uppställts för månadsmedeltalet av varje banks centralbankskredit plus dagslån utgjorde dock alltså 200 % av vederbörande banks kvot. Om en bank överskred denna gräns, underställdes den Finlands Banks likviditetsövervakning.

Det system med målnivåer för affärsbankernas centralbanksfinansiering, som Finlands Bank fattat beslut om redan i slutet av föregående år, trädde i kraft den 1 januari. I enlighet därmed uppställde banken för tiden januari—augusti 1977 en månatlig målnivå för varje affärsbanks användning av centralbanksfinansiering. Systemet med målnivåer, till vilket hörde de som extra stimulans avsedda gottgörelserna, skapades för att förmå affärsbankerna att minska sin centralbanksfinansiering i enlighet med penningpolitikens krav. Samtidigt erbjöd systemet affärsbankerna en möjlighet att lätta den belastning av lönsamheten, som tilläggsräntorna medförde. I december beslöt Finlands

Bank att efter ändring av vissa punkter ånyo ta i bruk systemet med målnivåer för år 1978.

I samband med regeringens ekonomisk-politiska avgöranden sänktes räntenivån vid ingången av oktober med en procentenhet, så att grundräntan på centralbankskrediten sjönk från 9 1/4 till 8 1/4%. Finlands Banks räntor på övriga krediter justerades nedåt i motsvarande mån. Penninginstitutet beslöt i anslutning härtill att skärpa differentieringen av inlåningsräntorna.

Finlands Banks ordinarie specialkreditarrangemang, vilka avser att förbättra finansieringsmöjligheterna för exportföretagen och de företag som konkurrerar med importen, var alltså i bruk. Vid ingången av oktober ändrade banken en del av villkoren för dessa finansieringsarrangemang, vilka gäller inhemska leveranskrediter, kortfristiga exportkrediter och nyexportkrediter.

I avsikt att främja produktionen och sysselsättningen inom skogsindustrin fortsatte Finlands Bank det temporära finansieringsarrangemanget för exportprodukternas överlager. Banken beviljade även en del andra produktionsgrenar tillfällig finansieringshjälp under året.

Finlands Bank tillställde i december penninginstitutet nya kreditpolitiska direktiv. I dessa uppskattades efterfrågan på investeringskrediter förbli svag, medan behovet av driftskapital ännu väntades vara stort. Enligt direktiven skulle prioritet under vissa förutsättningar ges åt behovet av driftskapital, lönsamma produktiva investeringar och, vilket denna gång var nytt, bostadsproduktionen. Bland de kreditobjekt, som borde underkastas den strängaste gallringen, upptogs inte mera kommunernas icke-produktiva investeringar.

Bankernas utlåningstillväxt förblev långsam, medan depositionsutvecklingen förbättrades. Centralbanksfinansieringen var därför i genomsnitt lägre än föregående år. Kontrollgränsen för summan av centralbankskrediten

och dagslånen överskreds hela året av två affärsbanker och tidvis av två banker, vilka följaktligen underställdes Finlands Banks särskilda likviditetsövervakning. Av maximibeloppet av de gottgörelser, som för att sporra bankerna anslöts till det i januari—augusti tillämpade systemet med målnivåer, lyckades bankerna tillgodogöra sig hälften.

Affärsbankerna upptog också ifjol avsevärda kreditbelopp på dagslånemarknaden, vars främsta deponent var Postbanken. Finlands Bank gjorde under årets lopp egna stödplaceringar på dagslånemarknaden. Räntan på marknaden var något lägre än under 1976. För hela sin centralbanksfinansiering betalade affärsbankerna i genomsnitt 11.8% ränta.¹ Medelräntan på centralbanksfinansieringen översteg grundräntan med 2.8 procentenheter, vilket var 0.3 procentenheter mindre än ett år tidigare.

Kvotpolitiken

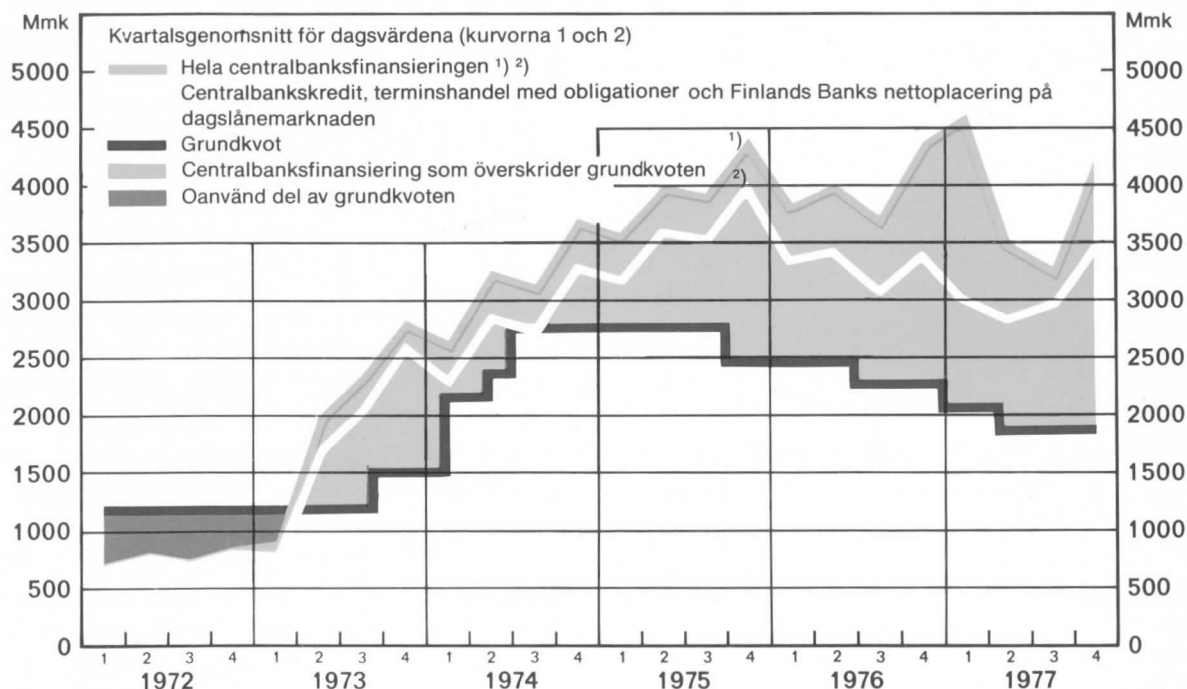
Största delen av affärsbankernas centralbanksfinansiering bestod av centralbankskredit inom ramen för de olika bankernas kvoter jämte överskridningsrätt. De till grundränta berättigade kvoterna överskreds under året med i genomsnitt 46%.

Summan av affärsbankernas centralbankskreditkvoter sänktes vid början av januari med 200 Mmk till 2 100 Mmk. Vid början av maj sänktes kvoterna ytterligare och uppgick där efter till sammanlagt 1 900 Mmk (figur 10). Kvoternas fördelning på de olika bankerna bibehölls oförändrad. Avsikten med kvotsänkningarna var att skära ned affärsbankernas centralbanksfinansiering ungefär i samma mån som importdepositionerna avvecklades. Det tillämpade systemet med målnivåer krävde dessutom en rätt stram kvotpolitik för att det skulle ha önskad penningpolitisk effekt.

¹ Medelräntan på hela centralbanksfinansieringen innefattar förutom räntan på centralbankskrediten även affärsbankernas nettokostnader för användningen av dagslånemarknaden och kursdifferenserna vid terminshandel med obligationer samt som en minuspost gottgörelserna anslutning till systemet med målnivåer.

Figur 10.

AFFÄRSBANKERNAS CENTRALBANKSFINANSIERING

¹⁾ Affärsbankernas centralbanksfinansiering omfattar affärsbankernas centralbankskredit, affärsbankernas dagslån minskade med deras dagsdepositioner samt terminshandeln med obligationer mellan affärsbankerna och Finlands Bank. Till affärsbankernas centralbankskredit räknas affärsbankernas växeldiskontering i Finlands Bank och affärsbankernas checkräkningssskuld till centralbanken minskad med deras checkräkningsfordran på denna.

²⁾ Inklusive Postbankens depositioner i affärsbankerna 1972—1975.

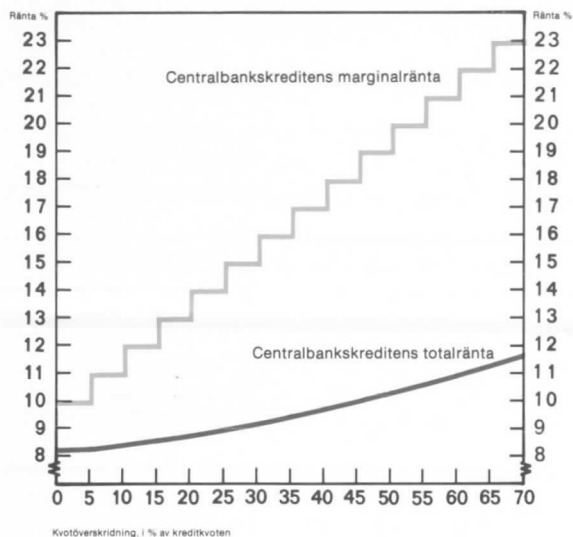
AFFÄRSBANKERNAS CENTRALBANKS-KREDITKVOTER FR.O.M. 1.1.1977, MMK

	1.1.1977 — 30.4.1977	1.5.1977 —
ACA	373.8	338.2
FBF	537.6	486.4
HAB	121.8	110.2
KOP	575.4	520.6
SCAB	478.8	433.2
ÅAB	12.6	11.4
Summa	2 100.0	1 900.0

I samband med kvotsänkningen i maj ökade Finlands Bank penninginstitutens överskridningsrätt från 50 till 70 % av centralbankskreditkvoten. Genom denna åtgärd och den samtidigt höjningen av maximigränsen för dagslånen strävade man till att de fluktuationer,

som statshushållningen under såväl månaden som året gav upphov till i bankernas likviditet, i huvudsak skulle kunna skötas med centralbankskredit och dagslån. På samma gång ändrade Finlands Bank skalan för tilläggsräntan på kvotöverskridningarna så, att räntan för varje ytterligare överskridning med 5 % kom att stiga med 1 procentenhet i stället för såsom tidigare med 1 1/2 procentenhet. Detta innebar en utplanning av tilläggsränteskalan och en nedgång i den totala räntan på centralbankskrediten. Samtidigt som grundräntan på centralbankskrediten sänktes, justerades tilläggsränteskalan den 1 oktober nedåt med en procentenhet överlag. Medelräntan på centralbankskrediten var under året 11.6 %, varav 2.6 procentenheter bestod av tilläggsränta.

TILLÄGGSRÄNTESKALAN FR. O. M.
1. 10. 1977

Ifall någon banks finansieringsbehov per dag överskred de för tillfället gällande maximigränserna för såväl centralbankskrediterna som dagslånen, hade banken möjlighet att med Finlands Bank förhandla om terminstransaktioner med obligationer för en vecka i sänder. Finlands Banks köpkurs var härvid 99 1/2 % och återförsäljningskursen 100 %. En bank, som måste ty sig till centralbanksfinansiering genom terminshandel, kunde av Finlands Bank underställas samma slags likviditetsövervakning som då kontrollgränsen för månadsmedeltalet av centralbankskrediterna plus dagslånen överskreds. Terminshandel med obligationer förekom i viss mån under året. Kursdifferenserna härvid ökade kostnaderna för hela centralbanksfinansieringen med 0.3 procentenheter.

Dagslånemarknaden

Verksamheten på Finlands Banks dagslånemarknad fortsatte under 1977. Utöver Finlands Bank deltog alltjämt de till centralbankskredit berättigade affärsbankerna och som deponent dessutom Postbanken. Den övre gränsen för räntan på dagslånemarknaden var hela året 25 %. Bankfullmäktige beslöt i november att med tre år förlänga det tidsbundna räntebetalningstillståndet, vilket annars hade löpt ut vid

årsskiftet. Samtidigt sänktes räntans övre gräns till 24 % räknat från början av 1978.

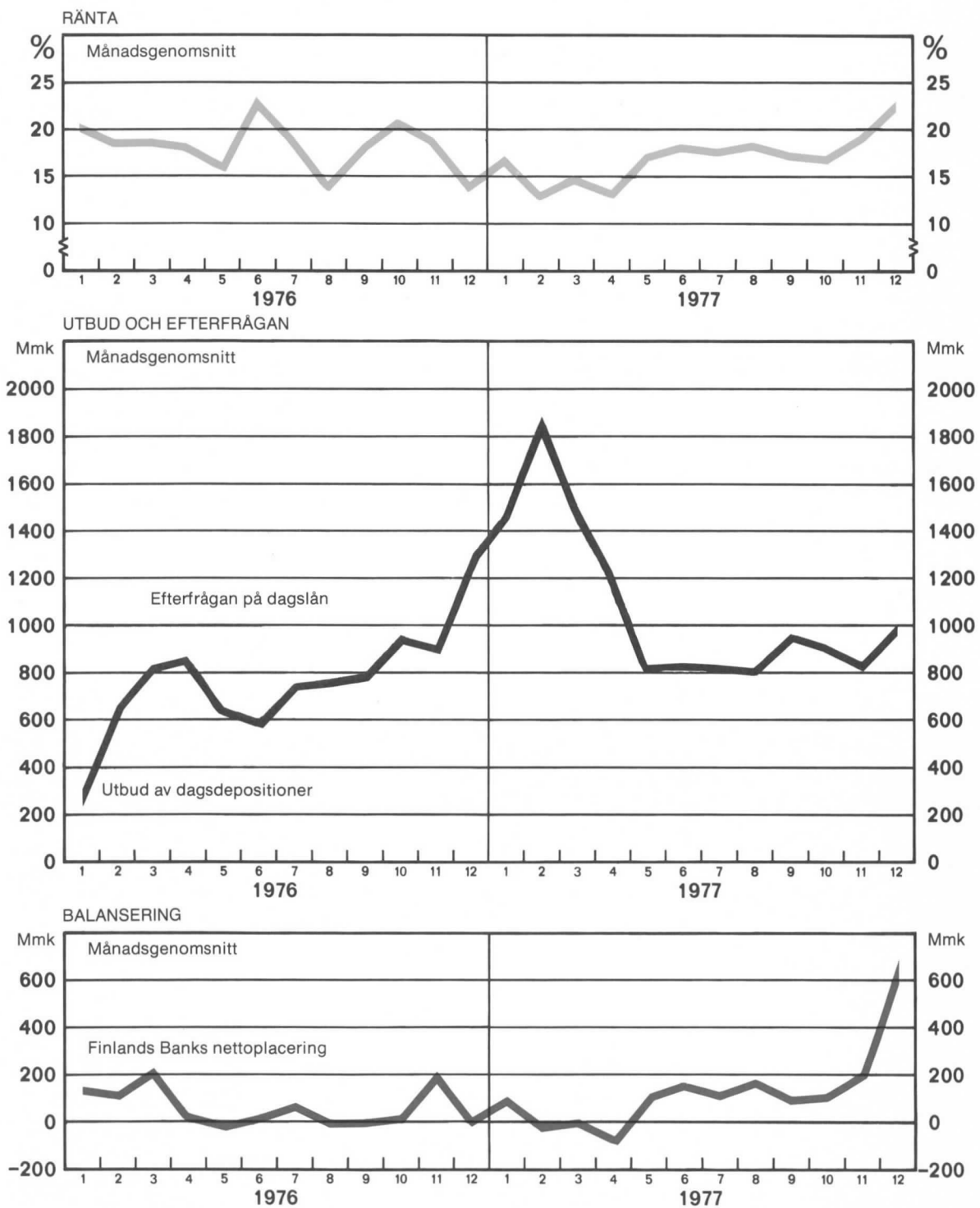
Maximigränsen för affärsbankernas dagslån höjdes i samband med kvotsänkningen i maj från 100 till 125 % av en affärsbanks för tillfället gällande centralbankskreditkvot. Vid ingången av december höjdes gränsen temporärt för fyra månader framåt till 175 % av kvoten. Åtgärden föranleddes av säsongvariationerna i statens finansieringsställning.

Systemet med ränteutjämning förekom ännu på dagslånemarknaden. Dess syfte var att nedbringa de räntekostnader statshushållningen via dagslånemarknaden åsamkade affärsbankerna. Enligt systemet fördelas hälften av de räntor på Postbankens dagsdepositioner, som överstiger en viss basränta, månadsvis mellan de till centralbankskredit berättigade affärsbankerna. Efter den allmänna räntesänkningen sänktes också basräntan den 1 november från 11 till 10 %.

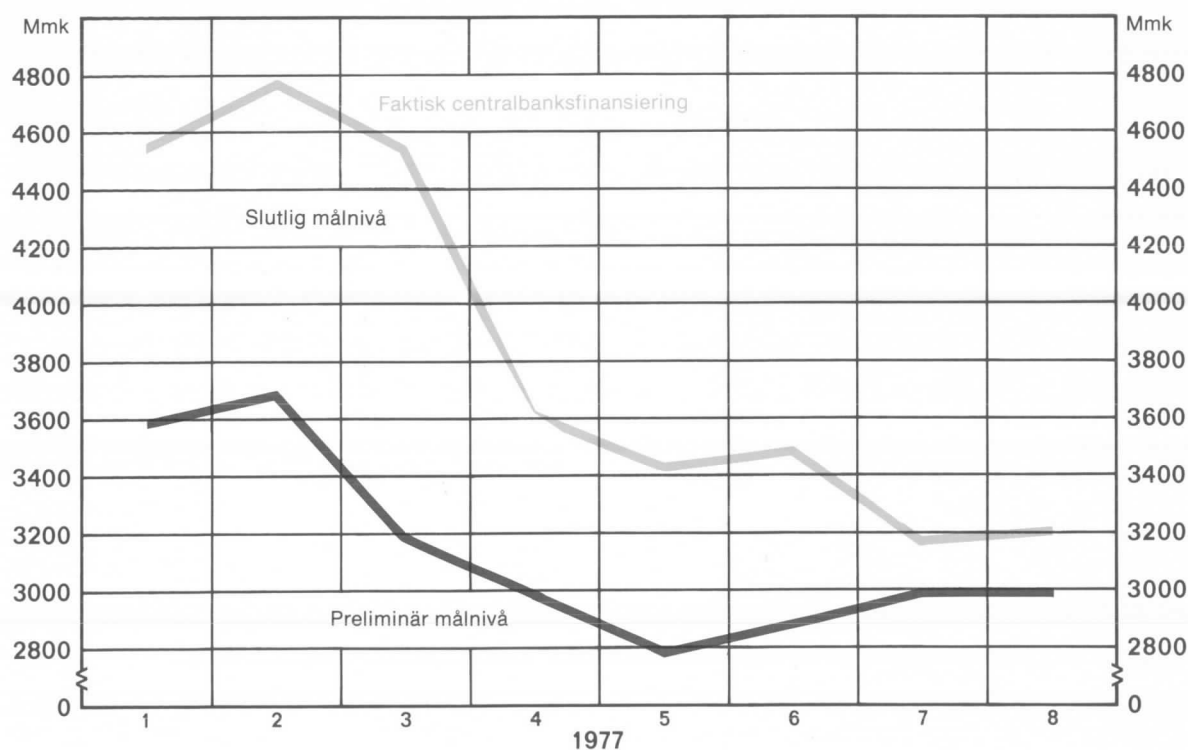
Statshushållningens kassarörelser, vilka återspeglades på dagslånemarknaden genom förändringar i dels Postbankens dagsdepositioner, dels affärsbankernas finansieringsbehov, drev i hög grad upp utbudet av dagsdepositioner och efterfrågan på dagslån under årets första månader (figur 11). Skatteåterbäringarna i mars hade en lättande inverkan på finansieringsmarknaden och dämpade såväl utbudet som efterfrågan på dagslånemarknaden. Den av valutakursförväntningarna betingade branta nedgången i valutareserven stramade i december åt finansieringsmarknaden och ökade efterfrågan på dagslån. Efterfrågan på dagslån var under året i genomsnitt 1 241 Mmk och utbudet av dagsdepositioner 1 092 Mmk. Finlands Banks stödplaceringar på dagslånemarknaden uppgick i genomsnitt till 149 Mmk.

Den genomsnittliga dagslåneräntan utgjorde 17.2 %, vilket var 1.2 procentenheter mindre än ett år tidigare. Under årets fyra första månader låg räntan under genomsnittet. Finlands Banks nettoplaceringar var vid denna tid små,

Figur 11.
FINLANDS BANKS DAGSLÅNEMARKNAD

Figur 12.
AFFÄRSBANKERNAS CENTRALBANKSFINANSIERING JÄMTE MÅLNIVÅER

medan banken tidvis också mottog netto-depositioner. Fr.o.m. maj ökade Finlands Bank sina egna placeringar på dagslånemarknaden för att dämpa räntestegringen, vilken närmast berodde på kvotsänkningen. Mot slutet av året ledde störningarna på valutamarknaden till att dagslåneräntan steg nära sin övre gräns. Finlands Banks placeringar tilltog härvid kraftigt.

Systemet med målnivåer

Avsikten med det i januari—augusti tillämpade systemet med målnivåer var att sporra affärsbankerna att minska sin centralbanksfinansiering i överensstämmelse med målen för penningpolitiken. Om en bank lyckades nå ned till sin målnivå för en månad, var den berättigad till en särskild gottgörelse i efterhand. Full gottgörelse tillföll den bank, vars centralbanksfinansiering inte överskred målnivån.

Gottgörelsen sjönk lineärt då målnivån inte nåddes. En överskridning med 10 % eller mera innebar, att vederbörande bank helt gick miste om gottgörelsen.

Målnivåerna angavs som månatliga dagsmedeltal av centralbanksfinansieringen. De preliminära målnivåerna för hela centralbanksfinansieringen under januari—augusti meddelades bankerna i december 1976. De månatliga målnivåerna fördelades bankerna emellan i samma proportion som den faktiska centralbanksfinansieringen under tiden 1 oktober—15 december 1976. För att minska olägenheterna av prognosernas osäkerhet lämnade Finlands Bank uppgift om de justerade målnivåerna för varje månad så sent som två bankdagar före månadens ingång. Samtidigt underrättades bankerna om de slutliga målnivåerna för den innevarande månaden. De preliminära och de

justerade målnivåerna korrigerades närmast på basen av statens kassahushållnings avvikelser från prognoserna. De slutliga målnivåerna kom därför att ligga över de preliminära målnivåerna isynnerhet under början av året, då statens kassaställning var bättre än väntat.

Gottgörelsernas totalbelopp bestämdes så, att det, om samtliga banker hade nått sina preliminära målnivåer, ungefär hade motsvarat summan av tilläggsräntorna på centralbankskredit. En direkt sammankoppling med tilläggsräntorna var inte möjlig, eftersom en sådan hade ändrat bankernas beteende på dagslånemarknaden, så att räntan på denna inte längre hade återspeglat den marginella finansieringens pris. I praktiken var det för gottgörelser disponibla beloppet under hela perioden 5 Mmk per månad eller sammanlagt 40 Mmk. Fördelningen mellan de olika bankerna var densamma som målnivåernas fördelning.

Affärsbankernas faktiska centralbanksfinansiering överskred de preliminära målnivåerna med i genomsnitt 22% och de slutliga med knappt 3% (figur 12). I de slutliga målnivåerna beaktades även prognosfelet för stats-hushållningen. Skillnaderna mellan de olika bankerna vad beträffar uppnåendet av målnivåerna var emellertid avsevärda. Detta förklaras delvis av säsongbetonade skillnader i bankernas likviditet. Av gottgörelsernas totalbelopp lyckades bankerna tillgodogöra sig hälften eller 20 Mmk. Detta skar ned deras kostnader för centralbanksfinansieringen med i genomsnitt i 0.5% under året.

Räntepolitiken

Räntenivån sänktes den 1 oktober med en procentenhet. Denna åtgärd, som anslöt sig till regeringens ekonomisk-politiska avgöranden, syftade till att nedbringa kapitalkostnaderna och därigenom dämpa inflationen. Samtidigt ville man främja en sådan inkomstpolitisk utveckling, som skulle förbättra produktionens konkurrenskraft.

Den 1 oktober sänktes grundräntan på affärsbankernas centralbankskredit från 9 1/4 till 8 1/4% samt den övre gränsen för Finlands Banks räntor på övriga krediter från 10 1/2 till 9 1/2% och den undre gränsen från 7 1/2 till 6 1/2% (figur 13 A och tabell 5 i tabellbilagan).

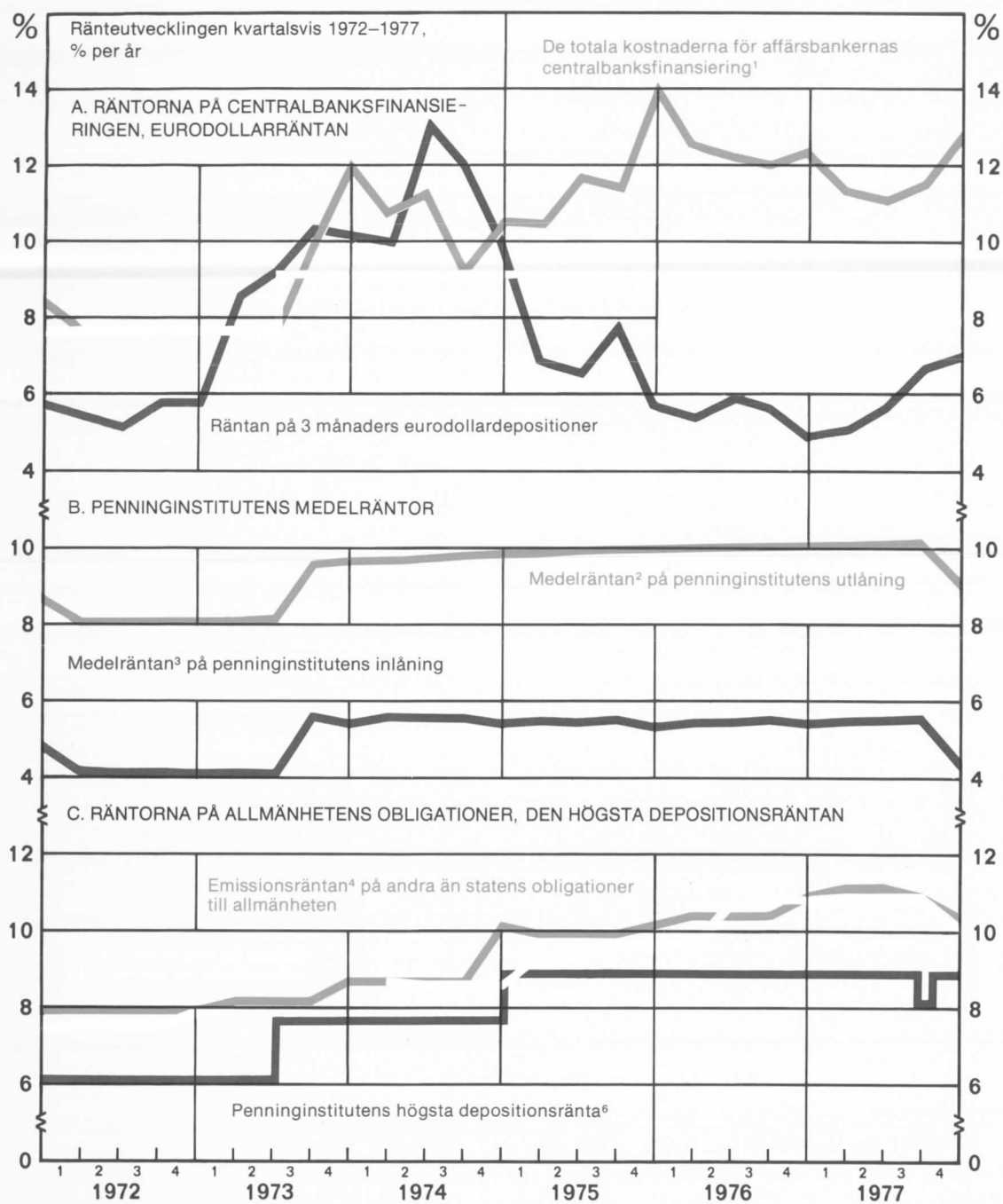
Penninginstituten förutsattes reducera sina utlåningsräntor med en procentenhet så snart som det enligt respektive kreditvillkor var möjligt. I enlighet härmed sänkte Finlands Bank den övre gränsen för penninginstitutens utlåningsräntor från 12 1/2 till 11 1/2%. Vidare förutsatte banken, att penninginstituten skulle stoppa den sedan länge pågående uppåtgången i utlåningsräntorna. Sålunda fick den genomsnittliga utlåningsräntan inte i något penninginstitut vid slutet av året eller därefter överstiga nivån den sista juni 1977. Härvid beaktades räntesänkningen om en procentenhet.

För inlåningsräntornas del beslöt penninginstitutens delegation efter diskussioner med Finlands Bank att skärpa räntedifferentieringen. Räntan på de långfristigaste tidsbundna depositionerna förblev därför oförändrad, medan räntorna på kortfristiga depositions-konton gick ned med mera än en procentenhet. På checkräkningar och postgirokonton erlades i fortsättningen ingen ränta överhuvudtaget.

Räntan på de internationella kapitalmarknaderna steg under årets lopp. Detta bidrog jämte räntefallet på den inhemska marknaden till att minska skillnaden mellan räntekostnaderna för inhemska och utländska krediter. Utvecklingen av räntan på tre månaders euro-dollardepositioner framgår av figur 13 A.

Medelräntan på penninginstitutens utlåning uppgick vid slutet av året till 9.29% eller 0.89 procentenheter mindre än året innan (figur 13 B). I förhållande till grundräntan fortsatte alltså uppåtgången i medelräntan på utlåningen, om också i långsam takt. Medelräntan på penninginstitutens inlåning sjönk under

Figur 13.
RÄNTORNA

1977 med 1.04 procentenheter och uppgick vid årets slut till 4.52 % (figur 13 B). Räntedifferensen var sålunda 4.77 procentenheter vid årsskiftet.

Räntorna på de för allmänheten avsedda obligationslånen låg under de tre första kvartalen högre än ett år tidigare. Under det sista kvartalet sänktes de i anslutning till höstens

räntebeslut (figur 13 C). Emissionsräntan på statens obligationer för allmänheten uppgick under första kvartalet till 11 % och på de övriga obligationerna för allmänheten till 11 1/4 %. Under sista kvartalet utgjorde motsvarande räntor 10 1/4 % och 10 1/2 %. Låneperioderna för obligationerna för allmänheten ändrades inte under året.

DE VÄGDA MEDELRÄNTORNA PÅ PENNINGINSTITUTENS UTLÅNING OCH INLÅNING SAMT RÄNTEDIFFERENSERNA VID SLUTET AV ÅR 1976 OCH ÅR 1977, %

	31.12.1976			31.12.1977		
	Utlåning	Inlåning	Räntedifferens	Utlåning	Inlåning	Räntedifferens
Postbanken	9.94	4.28	5.66	8.96	3.13	5.83
Affärsbankerna	9.84	5.48	4.36	8.94	4.57	4.37
Sparbankerna	10.59	6.03	4.56	9.73	4.89	4.84
Andelsbankerna	10.59	5.91	4.68	9.71	4.79	4.92
Samtliga penninginstitut	10.18	5.56	4.62	9.29	4.52	4.77

De kreditpolitiska direktiven

Finlands Bank utfärdade i december nya kreditpolitiska direktiv. I dessa konstaterades, att de internationella ekonomiska utsikterna alltså var ovissa och att den ekonomiska tillväxten skulle förbli svag framför allt i en del för Finlands export viktiga länder. Den ekonomiska utvecklingen i Finland fördröjades dessutom av den svaga konkurrenskraften, även om denna småningom antogs bli bättre genom de ekonomisk-politiska åtgärder som man beslutat vidta. Att stärka sysselsättningen befanns vara en central uppgift för den ekonomiska politiken.

Angående kreditpolitiken under den närmaste tiden, konstaterade Finlands Bank, att efterfrågan på investeringskrediter torde förbli svag, medan behovet av driftskapital ännu väntades vara stort. Något mera utländskt kapital skulle enligt direktiven kunna importeras under 1978 än under 1977, vilket för sin del skulle minska kreditefterfrågetrycket i penninginstitutet. Där emot fastslogs det, att möjligheterna att lätta finansieringsmarknaden genom penningpolitiska åtgärder var begränsade.

Penninginstitutet uppmanades att i sin kreditgivning ge prioritet åt det behov av driftskapital, som förutsattes av en mot avsättningen svarande produktion, om företagets verksamhet på lång sikt kunde antas vara lönsam, samt åt lönsamma produktiva investeringar och sådana reinvesteringar, som var nödvändiga för en fortsatt lönsam produktion, särskilt om insatsen av inhemska resurser var stor och sysselsättningseffekten betydande. Vidare borde företräde ges åt krediter för bostadsproduktion, isynnerhet av staten delvis finansierad produktion.

Till de kreditobjekt, som skulle underkastas den strängaste gallringen, hänfördes importvaror och framför allt sådana lager av importvaror, som i förhållande till verksamheten var överdimensionerade. Detsamma gällde för investeringar inom handel och andra servicenäringar och olika former av konsumtionsfinansiering.

Utlåtanden om obligationslån

Finlands Bank gav under året statsrådet 23 i lagen om masskuldebrev förutsatta utlåtanden

om emission av obligationslån. Sedan låneansökningarna fått ett tillstyrkande utlåtande av banken, beviljade statsrådet emissions-tillstånd i samtliga fall. Det sammanlagda nominella värdet av lånen utgjorde 622 Mmk, vilket var nästan 60 Mmk mindre än under 1976. Företagens höga skuldsatthet och dåliga investeringsutsikter verkade för sin del dämpande på de privata emissionerna.

Av obligationslånen emitterades tjugo av privata hypoteksinrättningar, två av industribolag och ett av ett specialkreditinstitut. De privata hypoteksinrättningarnas emissioner belöpte sig till 512 Mmk, vilket var närapå 80 Mmk mera än under 1976, medan industribolagens obligationsemissioner sjönk från 225 Mmk till 90 Mmk. Specialkreditinstitutets emission uppgick till 20 Mmk. Med hypoteksinrättningarnas och specialkreditinstitutets obligationslån finansierades i främsta rummet näringslivets och kommunernas produktiva investeringsverksamhet samt bostadsproduktionen.

Nio av de privata obligationslånen var avsedda för allmänheten och deras sammanlagda

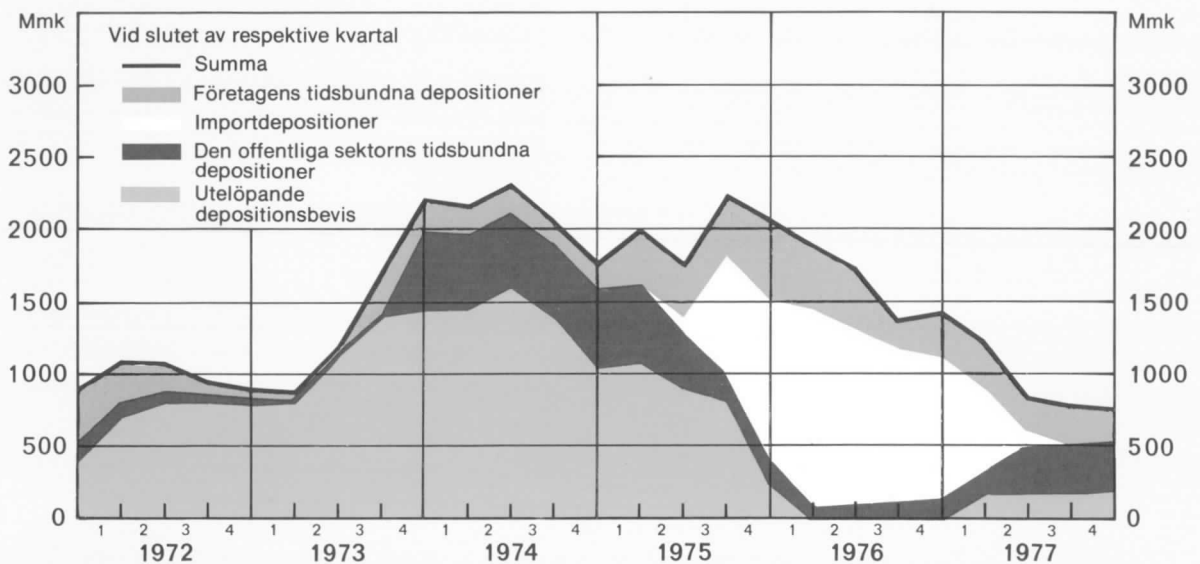
nominella värde utgjorde 270 Mmk. Detta var 100 Mmk mera än ett år tidigare. De under början av året emitterade lånen för allmänheten — till ett värde av sammanlagt 100 Mmk — löpte med fast ränta om 11 1/4 %. På hösten var motsvarande ränta 11 % och mot slutet av året 10 1/2 %. Också i dessa fall var räntan fast. Samtliga obligationslån för allmänheten beviljades skattefrihet på basen av lagen om skattelättnader för obligationslån. Det sammanlagda nominella värdet av lånen för andra än allmänheten uppgick till 352 Mmk; räntan varierade mellan 8 1/4 och 11 1/4 %. En del av dessa lån löpte med rörlig ränta.

Depositionsbevisen och de tidsbundna depositionerna

Bankfullmäktige berättigade i februari Finlands Bank att erlagga en ränta om högst 9 % per år på depositionsbevis emitterade före utgången av 1978. Tillståndet ledde inte till någon mera omfattande försäljning av depositionsbevis, och vid slutet av 1977 fanns dessa i rörelsen till ett värde av 200 Mmk (figur 14).

Att den offentliga sektorns tidsbundna depo-

Figur 14.
DEPOSITIONSBEVIS OCH TIDSBUNDNA DEPOSITIONER

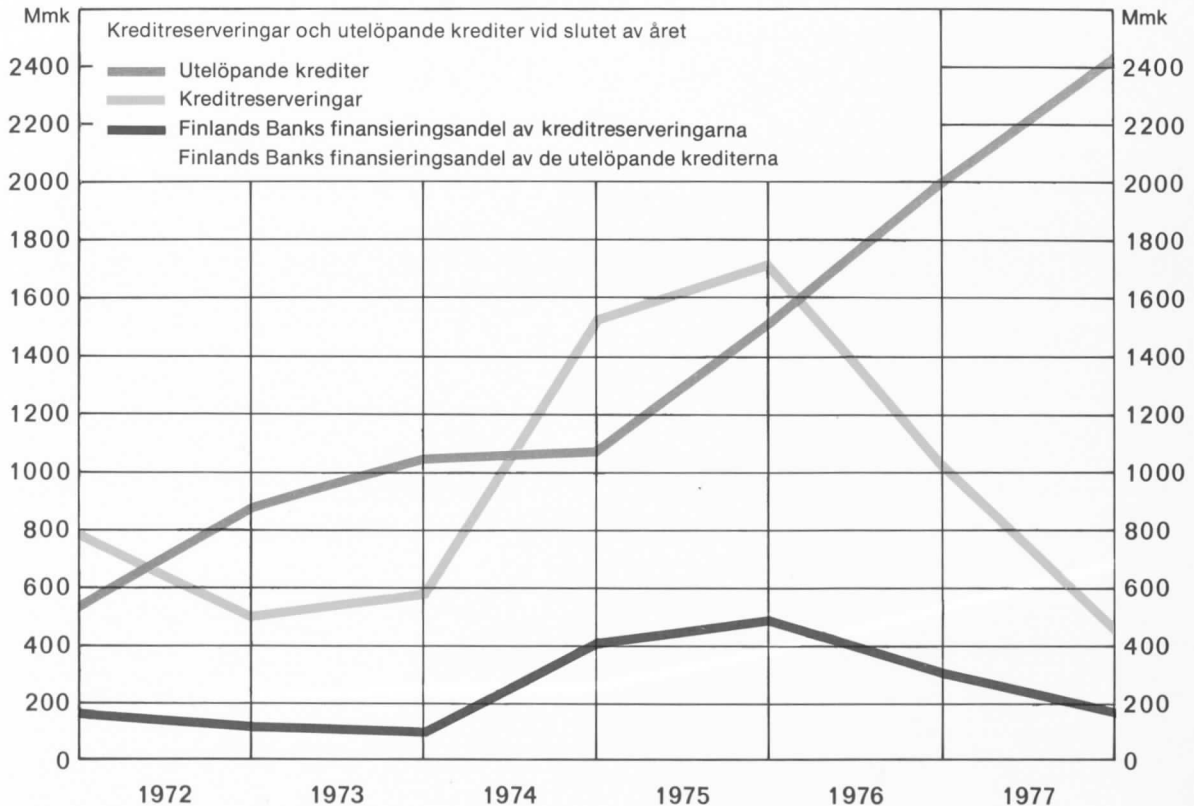
sitioner ökade kunde tillskrivas kapitalimportdepositionerna. Dessa belöpte sig vid årets slut till 287 Mmk. Däremot reducerades statens konjunkturfondsdepositioner ytterligare. De hade redan under föregående år varit av rätt liten betydelse, och vid slutet av 1977 återstod endast 36 Mmk.

Efter år 1976 uppbars inte längre några nya importdepositioner. Härigenom sjönk beloppet av importdepositioner i Finlands Bank snabbt, och största delen av depositionsbeloppet vid ingången av 1977, närmare 1 mrd mk, återbetalades till företagen redan under första halvåret.

Av företagens tidsbundna depositioner ökade endast importavgiftsdepositionerna, vilka an-

slöt sig till systemet med kontantbetalning av importen. Uppgången blev för hela året 19 Mmk. Däremot minskade företagens kapitalimportdepositioner med 61 Mmk till 181 Mmk. De av företagens överföringar till investeringsfonder förutsatta investeringsdepositionerna reducerades ytterligare under 1977 och belöpte sig vid årets utgång till 35 Mmk. Statsrådet förlängde två gånger den året innan fastslagna tid, inom vilken sådana överföringar till investeringsfonder, som gjorts från vinsterna för räkenskapsperioder avslutade före ingången av år 1975, skulle tas i bruk. Första gången utsträcktes tidsfristen till slutet av 1977 och andra gången till slutet av 1978. Dessutom beviljade statsrådet företagen tillstånd att utnyttja de överföringar till investeringsfonder, som gjorts från vinsten för 1975.

Figur 15.
FINANSIERING AV INHEMSKA LEVERANSKREDITER

Särskilda finansieringsarrangemang

Finlands Bank justerade vid början av oktober villkoren för de ordinarie specialkreditarrangemangen. Avsikten var att förbättra finansieringsmöjligheterna för exportföretagen och de företag som konkurrerar med importen. De ordinarie finansieringsarrangemangen gäller inhemska leveranskrediter (s.k. KTR-krediter), nyexportkrediter och kortfristiga exportkrediter. Det sammanlagda kreditbeståndet för dessa tre finansieringsarrangemang steg under 1977 med 246 Mmk och uppgick vid slutet av året till 1 447 Mmk.

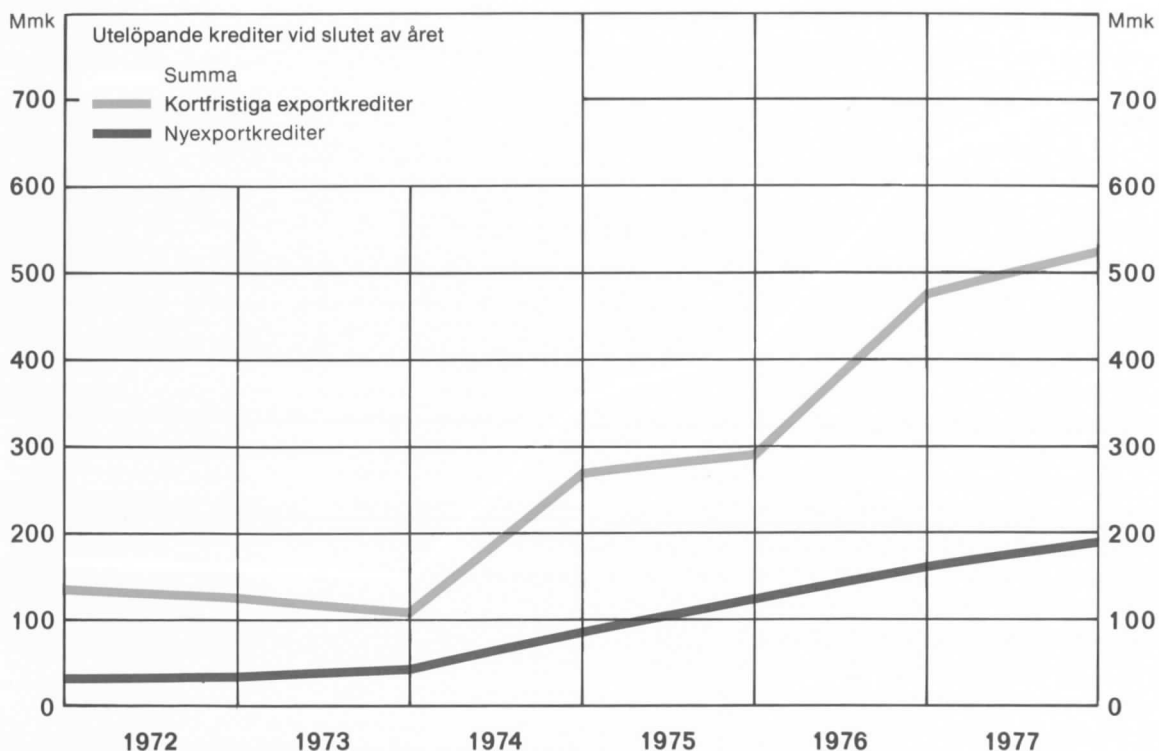
I avsikt att främja produktionen och sysselsättningen inom skogsindustrin fortsatte Finlands Bank det temporära finansieringsarrangemanget för exportprodukternas överlager. Detta skedde genom såväl direkta krediter som tillstånd att utnyttja tillfällig utländsk finansiering.

Finlands Bank beviljade under året även en del andra produktionsgrenar tillfällig finansiering. Vid slutet av året belöpte sig kreditbeståndet för de tillfälliga inhemska finansieringsarrangemangen till allt som allt 269 Mmk, vilket var 267 Mmk mindre än vid föregående årsskifte.

Inom ramen för finansieringsarrangemanget för inhemska leveranser finansieras den inhemska industrins leveranser av kapitalvaror till inhemska beställare. I finansieringen deltar Finlands Bank, affärsbankerna och Postbanken. I oktober höjdes Finlands Banks andel av den kreditfinansierade delen av köpeskillingen från 30 till 40 % samtidigt som arrangemanget utvidgades till att täcka också finansiering under tillverkningstiden av större leveranser med lång tillverkningstid. Räntan på krediterna sänktes den 1 oktober till 8 1/4 %. Till följd av den ringa investeringsefterfrågan inom industrin sjönk

Figur 16.

FINANSIERING AV NYEXPORTKREDITER OCH KORTFRISTIGA EXPORTKREDITER

den orderstock, som låg till grund för reserveringarna av inhemsk leveranskredit, med 752 Mmk till 633 Mmk. Under årets lopp trädde reserveringar av inhemska leveranskrediter på allt som allt 391 Mmk i kraft. Av detta belopp representerade Finlands Banks finansieringsandel 127 Mmk. Vid årets slut var det sammanlagda beloppet av kreditreserveringarna 475 Mmk, varav Finlands Banks andel utgjorde 190 Mmk. De under året lyfta krediterna belöpte sig till 992 Mmk, varav Finlands Bank finansierade 314 Mmk. Kreditbeståndet uppgick vid årets slut till 2 452 Mmk. Finlands Banks finansieringsandel steg under året med 160 Mmk till 714 Mmk.

Med nyexportkrediter, vilka förmedlas av affärsbankerna och Postbanken, finansierar Finlands Bank det behov av driftskapital under tillverkningstiden, som beror på småindustrins och den medelstora industrins exportökning. Vid början av oktober höjdes maximibeloppet av ett enskilt företags nyexportkredit från 3 Mmk till 4 Mmk samtidigt som den ränta, som de finansierande bankerna uppbar för nyexportkrediterna, sänktes till 7 1/2 %. Beloppet av nyexportkrediterna steg under 1977 med 29 Mmk för att vid slutet av året uppgå till 194 Mmk. Metall- och verkstadsindustrins andel av kreditbeståndet var 37 % och textil-, beklädnads- och läderindustrins 31 %. Nyexportkrediter utnyttjades vid årets slut av 508 företag.

Finansieringsarrangemanget med kortfristiga exportkrediter utvidgades vid början av oktober till att gälla finansiering efter leverans av export med högst 24 månaders betalningstid. Utvidgningen kom framför allt att gälla export av lätta kapitalvaror. Vid samma tillfälle sänktes den ränta, som de finansierande bankerna uppbar av företagen, till 7 1/2 %. Kreditbeståndet växte under året med 47 Mmk till 529 Mmk. Av kreditbeloppet representerade metall- och verkstadsindustrin 47 % och textil-, beklädnads- och läderindustrin 12 %. Finansieringen utnyttjades vid årets utgång av 521 företag.

VALUTAPOLITIKEN

Utvecklingen på den internationella valutamarknaden

Systemet med flytande kurser tillämpades ännu under redogörelseåret på den internationella valutamarknaden. Myndigheterna i olika länder försökte dock reglera utvecklingen av sina valutors värde. Den internationella valutamarknaden var relativt lugn under första halvåret. Vid halvårsskiftet inträdde en ostadigare period och bytesförhållandena för flera valutor förändrades i hög grad.

I de viktigaste industriländerna skedde rätt stora förskjutningar i räntenivån. Denna var i Förenta staterna stigande men sjönk bl. a. i Förbundsrepubliken Tyskland och England. Trots den ökande ränteskillnaden försvagades US-dollarrens kurs i förhållande till andra viktiga valutors kurser. Orsaken var framför allt att underskottet i den amerikanska handelsbalansen hela tiden förstörades. Isynnerhet D-marken, schweizerfrancen och den japanska yenen, men också det engelska pundet, förstärktes. Härtill bidrog den gynnsamma betalningsbalansutvecklingen och uppbromsningen av inflationen i vederbörande länder.

För att lösa sina ekonomiska svårigheter, speciellt betalningsbalansproblemen, devalverade de skandinaviska länderna sina valutor i början av april och i slutet av augusti. I samband med augustidevalveringen beslöt Sverige att utträda ur samarbetet inom den europeiska valutatormen.

Det var främst dollarns försvagning och den fortsatta internationella inflationen som gjorde att priset på guld steg under redogörelseåret. I London uppgick priset per uns vid 1976 års utgång till 135 dollar och vid slutet av 1977 till 165 dollar.

Utvecklingen på den internationella finansieringsmarknaden

Den totala låneverksamheten på den internationella finansieringsmarknaden ökade under

1977. Beloppet av beviljade lån översteg dock inte så mycket 1976 års lånebelopp. Inom euromarknadens största sektor, dvs. marknaden för medelfristiga eurovalutalån, beviljades nya lån till ett värde av uppskattningsvis drygt 30 mrd dollar eller något mera än under 1976. Tillväxten av denna marknad begränsades inte av ringa kreditefterfrågan eller -utbud utan av bristen på kreditvärdiga låntagare. Det är nämligen huvudsakligen i form av medelfristiga eurovalutalån som utvecklingsländernas upplåning sker. För kreditvärdiga låntagare kunde däremot också stora lån arrangeras på förmånliga villkor.

Även beloppet av eurobondemissioner blev något större än föregående år eller enligt uppskattning drygt 18 mrd dollar. Marknadsutvecklingen var gynnsam nästan hela året beroende på att räntenivån var på väg nedåt inom såväl dollar- som DM-sektorn. Under senhösten verkade försvagningen av dollarns värde återhållande på emissionerna i dollar. Till följd härav utvidgades DM-sektorn, och också emissionerna av utländska obligationer i Schweiz tilltog märkbart.

Utöver de medelfristiga eurovalutalånen och eurobondlånen förekom det internationell låneverksamhet i form av emission av utländska

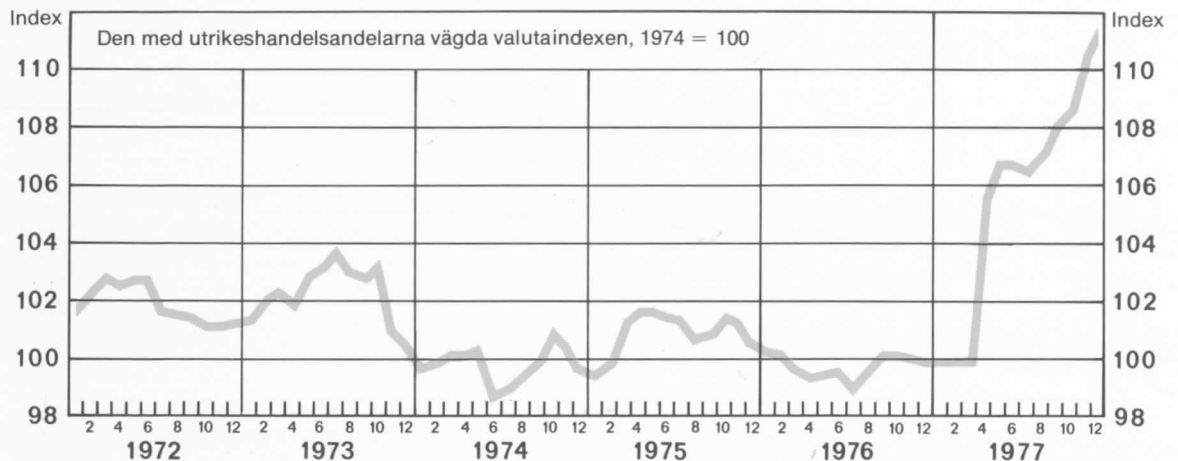
obligationslån och också av direkta banklån och s. k. private placements på de olika ländernas kapitalmarknader (Förenade staterna, Förbundsrepubliken Tyskland, Schweiz, Japan m. fl.). Allt som allt uppgick volymen av den internationella låneaktiviteten under 1977 till omkring 100 mrd dollar.

De valutapolitiska åtgärderna

Markens i 1 momentet av § 2 i myntlagen av den 30 mars 1962 (276/62) och i Internationella valutafondens fördragsartiklar (Fördr. ser. 45/69) förutsatta internationella grundvärde eller parivärde var ända till den 31 oktober 1977 liksom förr 0.211590 gram fint guld. Till dess bibehölls också finska markens centalkurs på sin tidigare nivå 3.90 mk per US-dollar samtidigt som Finlands Banks beslut av år 1973 och 1974 att i sin dagliga kurspolitik låta bli att tillämpa den nedre respektive den övre variationsmarginalen för dollarn alltjämt var i kraft.

Den 1 november 1977 trädde ändringen av § 2 i myntlagen i kraft (759/77). I enlighet därmed anges markens externa värde med ett valutaindextal, vilket utvisar den genomsnittliga kursförändringen för valutorna i de länder, som är viktiga för Finlands utrikeshandel. Till de vid indexberäkningen viktiga länderna hän-

Figur 17.
FINLANDS BANKS VALUTAINDEX

förs sådana, vilkas andel av Finlands varuimport och -export under vart och ett av de tre senaste kalenderåren i genomsnitt utgjort minst 1%. Statsrådet fastställer på framställning av Finlands Bank beräkningsgrunderna för valutaindexet och gränserna för indextalets variationsområde. Beslut om att en sådan framställning skall göras fattas av riksdagens bankfullmäktige på förslag av Finlands Banks direktion. Enligt statsrådets beslut (761/77) är valutaindexets basperiod år 1974, vars indextal betecknas med 100.

En revidering av § 2 i myntlagen blev aktuell och nödvändig i och med förändringarna i det internationella valutasystemet. Under första hälften av 1970-talet övergick man småningom från systemet med fasta parivärden till ett system med flytande valutakurser. Denna förändring i det internationella valutasystemet har även beaktats i de reviderade fördragsartiklarna för Internationella valutafonden (IMF). Enligt dessa frångås både det officiella guldpriset och guldets funktion som bas för valutornas internationella värde. Genom ändringen av § 2 i myntlagen anpassades sättet att fastställa markens externa värde till det rådande internationella valutasystemet. Finlands Bank har emellertid i praktiken beräknat markens externa värde på basen av de genomsnitt-

liga förändringarna i valutakurserna alltsedan år 1972.

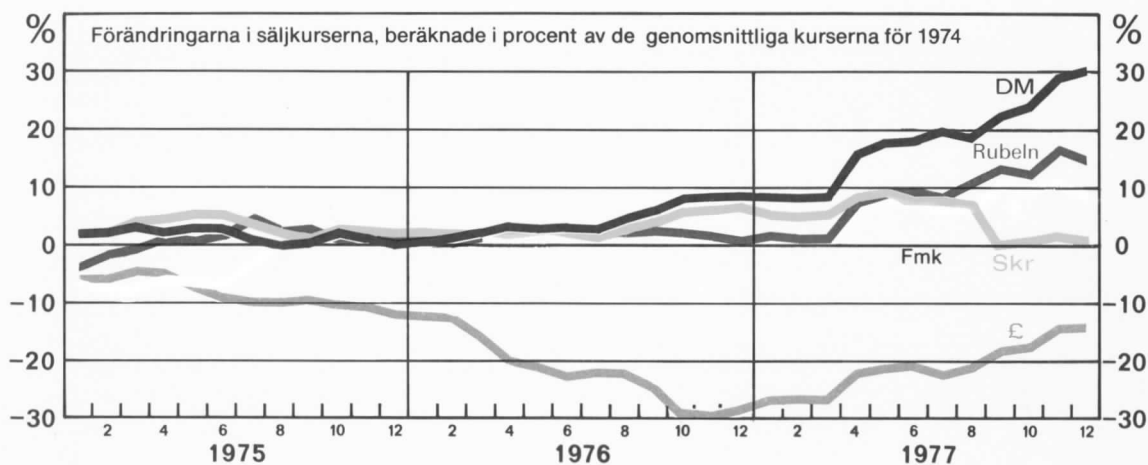
Den sporadiska oron på de internationella valutamarknaderna ledde till osäkerhet också på den finländska valutamarknaden. Försvagningen av exportindustrins konkurrenskraft, de återkommande devalveringsförväntningarna gentemot de nordiska valutorna liksom den tämligen snabba inhemska inflationstakten och de höga arbetslöshetssiffrorna minskade tilltron till markens externa värde trots att underskottet i bytesbalansen kännbart reducerades. Valutapolitikens viktigaste uppgift under året var att motverka det tryck som marken var utsatt för och att stärka landets lividitet.

För att den finländska industrins internationella konkurrenskraft på de för landet viktiga marknaderna inte skulle försämrats, följde Finland delvis de andra nordiska länderna då dessa devalverade sina valutor. Statsrådet beslöt på framställning av Finlands Bank att den 5 april skriva ned den finska markens externa värde med 5.7% och den 1 september ytterligare 3%.

Finlands Bank beslöt att utvidga systemet med kontantbetalning av importvaror så, att detta fr. o. m. den 1 mars skulle täcka omkring

Figur 18.

FÖRÄNDRINGARNA I DE VIKTIGASTE VALUTAKURSERNA

en tredjedel av varuimporten (Förf. saml. 218/77). Syftet med åtgärden var att hålla tillbaka den kortfristiga utländska skuldsättningen och möjliggöra en motsvarande uppgång i den långfristiga kapitalimporten. Dessutom avsågs att bringa betalningsvillkoren för importen i bättre överensstämmelse med de genomsnittliga inhemska betalningsvillkoren. Den 1 juli företogs i systemet en del närmast tekniska förändringar, vilka i någon mån minskade systemets omfattning (Förf. saml. 524/77).

Två avtal mellan Finlands Bank och utländska banker om kreditreserveringar på totalt 290 milj. dollar löpte ut under redogörelseåret. För att ersätta dessa reserveringar slöt Finlands Bank den 30 juni 1977 ett nytt avtal om en kreditreservering på sammanlagt 300 milj. US-dollar. Härigenom uppgick värdet av de kreditreserveringar, som kunde disponeras för att komplettera Finlands Banks valutareserv, vid utgången av augusti till 700 milj. dollar.

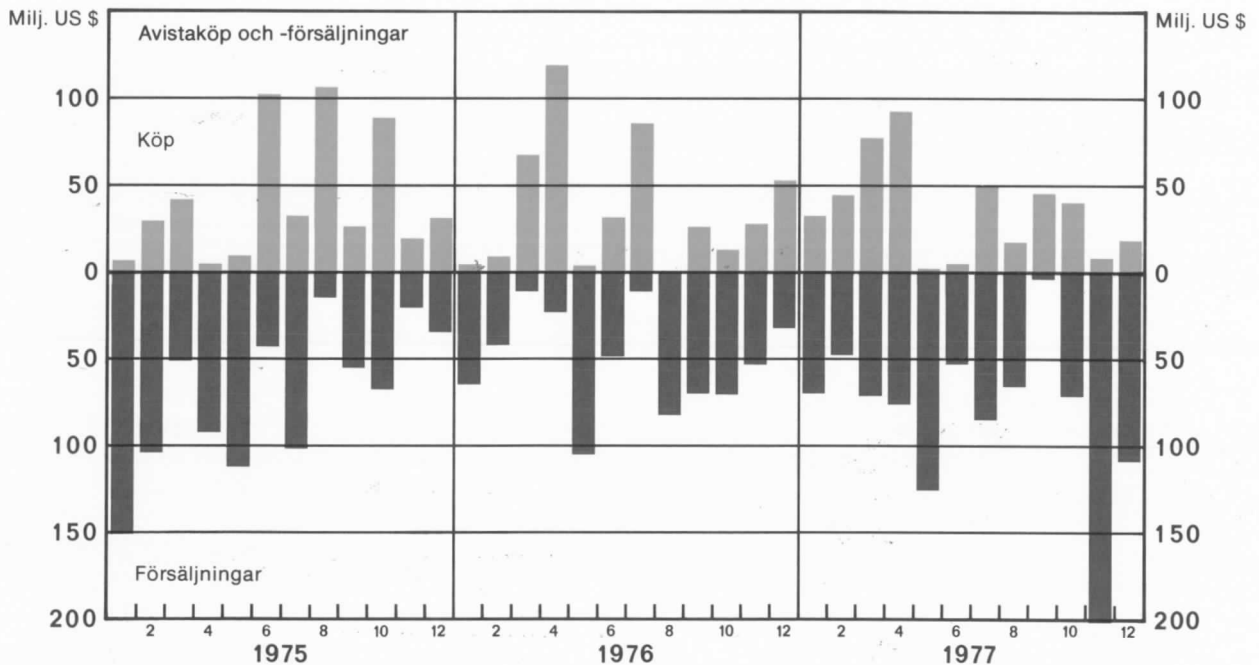
Avistamarknaden

Uttryckt i valutaindex var markens externa värde vid 1977 års utgång 9.8% lägre än ett år tidigare. Av nedgången berodde 8.5 procentenheter på de båda devalveringarna under året och 1.3 procentenheter på markens försvagning inom det tillåtna variationsområdet för index (figur 17).

Förskjutningen i den internationella valutakursstrukturen och devalveringarna av marken ledde till att de finländska valutannoteringarna förändrades rätt mycket (figur 18). Säljkursen för US-dollar steg under redogörelseåret med 6.7%, för det engelska pundet med 19.4%, för D-marken med 19.7%, för schweizerfrancan med 30.3% och för rubeln med 12.1%. Den svenska kronans säljkurs föll med 5.9%. Säljkurserna för de av Finlands Bank under året noterade valutorna framgår av tabell 12 i slutet av årsboken.

Instabiliteten på den finländska valutamark-

Figur 19.
FINLANDS BANKS AVISTATRANSAKTIONER

naden förvärrades mot slutet av året. Detta resulterade i en allvarlig avtappning av Finlands Banks konvertibla valutareserv. Centralbanken sålde under redogörelseåret 970 milj. dollar till valutabankerna och köpte 440 milj. dollar av dem. Nettoförsäljningen av avistavaluta uppgick till 530 milj. dollar, varav största delen — 309 milj. dollar — såldes under sista kvartalet. I syfte att stärka den utländska likviditeten utnyttjade Finlands Bank den 23 november 100 milj. dollar och den 5 december ytterligare 200 milj. dollar av de till buds stående utländska kreditreserveringarna. Avistamarknaden blev betydligt lugnare i december. Vid slutet av 1977 hade Finlands Bank utnyttjade kreditreserveringar till ett sammanlagt värde av 400 milj. dollar.

Terminsmarknaden

Värdet av terminshandeln i dollar blev något lägre än under 1976. Finlands Banks terminsköp uppgick till 260 milj. dollar och dess terminsförsäljningar till 546 milj. dollar. Största

delen av terminskontrakten ingicks liksom tidigare för perioder på 3—6 månader. Utvecklingen av terminshandeln i dollar framgår av figur 20. Terminskurserna varierade rätt mycket och översteg räknat per år avistakurserna med 4.5—25.5%. Den 30 december var terminskursen vid tre månaders transaktioner 4.188 mk, dvs. per år 17% högre än avistakursen.

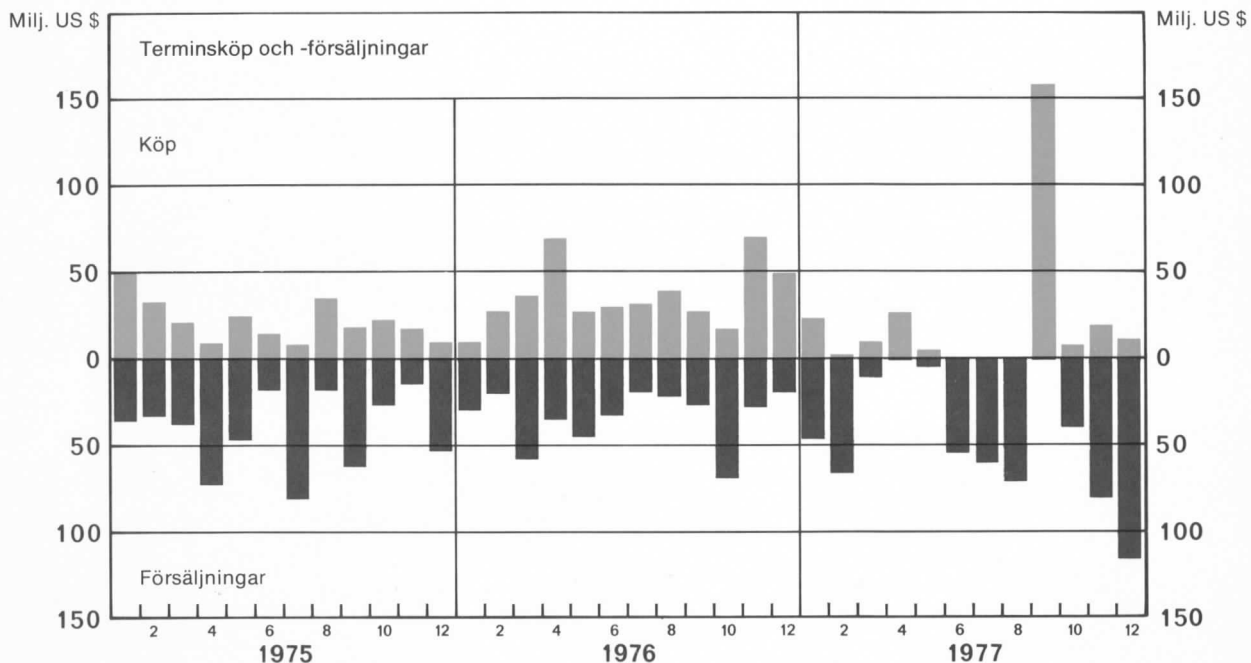
Det sammanlagda beloppet av terminstransaktionerna i rubel utgjorde 147 milj. rubel. Skillnaderna mellan rubelns termins- och avistakurser var i genomsnitt mindre än motsvarande skillnader för dollarn.

Åtgärder i anslutning till valutaregleringen

Genom en lag given den 23 december 1976 (1016/76) förlängdes giltighetstiden för valutalagen av den 29 december 1972 (910/72) till slutet av år 1978.

Finlands Bank ändrade med ett beslut av den 21 juni 1977 (525/77) § 21, 25, 34, 39, 41,

Figur 20.
FINLANDS BANKS TERMINSTRANSAKTIONER

44, 47 och 51 i sitt beslut om tillämpning av statsrådets beslut om verkställighet av valutlagen. Ändringarna, vilka utvidgade valuta-bankernas rätt att överlåta valuta, bestod närmast i justeringar av en del tidsgränser och maximibelopp.

Vid ingången av juni 1977 beslöt Finlands Bank utöka sina avdelningskontors befogenheter i valutafrågor. Syftet med åtgärden var att förbättra kundservicen.

Bilaterala betalningsarrangemang

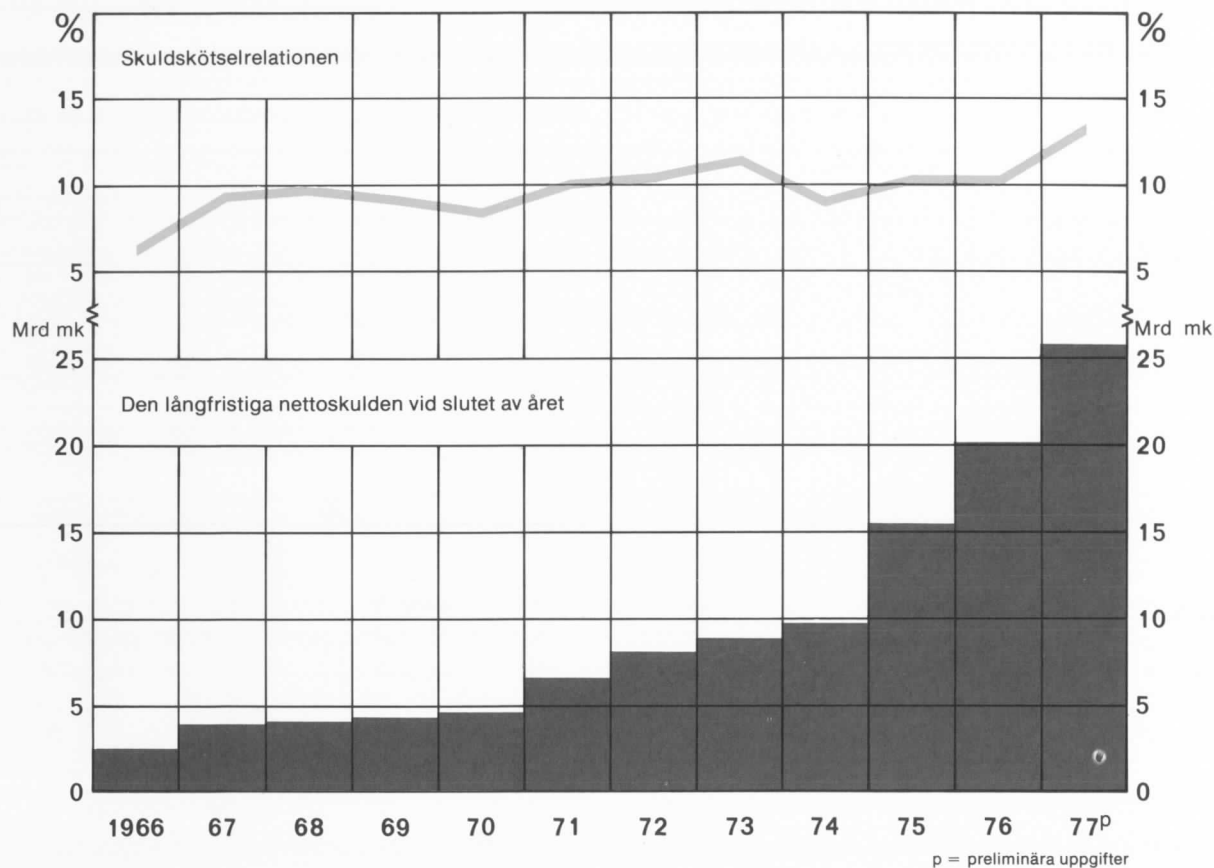
Finland hade vid utgången av 1977 bilaterala betalningsavtal med åtta socialistiska länder. Enligt avtalen används clearingrubeln som kontovaluta i transaktionerna med Sovjetunionen och Rumänien, clearingdollarn i transak-

tionerna med Bulgarien, Tyska Demokratiska Republiken och Ungern samt clearingmarken i transaktionerna med Kinesiska Folkrepubliken. Med Polen och Tjeckoslovakien fortsattes betalningsarrangemanget med konton i fritt konvertibla US-dollar. Vid köp och försäljning av clearingdollar tillämpade man fortfarande kursen för US-dollar. Såsom handelsavtalet mellan Mongoliska Folkrepubliken och Finland förutsatte, sköttes betalningarna länderna emellan via konton i konvertibla US-dollar i Finlands Bank och den mongoliska centralbanken.

Långfristiga utländska kapitalrörelser

Efterfrågan på långfristigt utländskt kapital för nya investeringar blev under 1977 betydligt mindre än under tidigare år, emedan samhälls-ekonomins investeringskvot var låg. Däremot

Figur 21.
UTVECKLINGEN AV SKULDSÄTTNINGEN

hade företagen en benägenhet att i högre grad än tidigare finansiera sina driftskostnader med utländska lån. För att bevara landets kreditvärdighet var Finlands Bank alltså återhållsam vid beviljandet av tillstånd för import av långfristigt utländskt kapital. Kapitaltillgången på den internationella kapitalmarknaden förblev härigenom god och kreditvillkoren förmånliga.

Finlands långfristiga utländska bruttoskuld uppgick vid utgången av 1977 till 30 356 Mmk, varav 2 100 Mmk bestod av de belopp som under 1975—1977 upptagits av Finlands Bank i form av reservkrediter och dragningar på oljefaciliteten. Avsikten med dessa var att stärka valutareserven. Av skuldens ökning med 28 % kunde emellertid 12 procentenheter tillskrivas närmast de valutakursförändringar, som skedde i april och september. Den långfristiga nettouplåningen uppgick till 3 912 Mmk, vilket var 14 % mindre än ett år tidigare. Om 1977 års reservkrediter och 1976 års dragning på oljefaciliteten frånses, blev nettodragningarna en tredjedel mindre än under 1976.

Några större förändringar i den långfristiga bruttoskuldens fördelning på olika valutor inträffade inte under 1977. Vid slutet av året lydde 46 % av skulden på US-dollar, 16 % på D-mark och 12 % på schweizerfrancs. Återstoden fördelade sig på ungefär 20 olika valutor.

Det under 1977 lyfta beloppet av långfristigt utländskt kapital uppgick till 6 734 Mmk, varin gick de reservkrediter om 1 242 Mmk, som upptogs för att stärka valutareserven. Den långfristiga bruttouplåningen var av samma storleksordning som ett år tidigare. Exklusive Finlands Banks reservkrediter och dragning på oljefaciliteten stannade dragningarna knappt 10 % under siffran för 1976. Kostnaderna för skötseln av den långfristiga bruttoskulden gick upp från 3 228 Mmk till 5 066 Mmk. Härav representerade amorteringarna 2 822 Mmk eller 55 % mera än föregående år. Uppgången berodde på de senaste årens snabba skuld-

sättning och på förtidsamorteringar till följd av konvertering. Kostnaderna för skötseln av bruttoskulden ökade därmed sin andel av inkomsterna i bytesbalansen från 10.6 % under 1976 till 13.5 % under redogörelseåret (figur 21).

Företagens dragningar blev något mindre än ett år tidigare och stod för 3 430 Mmk av bruttouplåningen. Nedgången var betydligt större för de av finansieringsinstituten förmedlade krediterna till företagen. Finansieringsinstitutens bruttodragningar uppgick under 1977 till 724 Mmk eller ungefär en femtedel mindre än motsvarande dragningar ett år tidigare; härvid har reservkrediterna och dragningen på oljefaciliteten utelämnats. Statens dragningar ökade med 11 % och kommunernas minskade med 13 %. Av staten garanterade krediter fanns vid slutet av fjolåret till ett värde av 11 011 Mmk, vilket var 21 % mera än vid föregående årsskifte.

Dragningarnas fördelning på olika typer av krediter förblev under 1977 i stort sett densamma som under 1976. Finansieringslånen stod för 70 % eller 4 718 Mmk, import- och leasingkrediterna för 26 % eller 1 736 Mmk och de direkta investeringarna för 4 % eller 251 Mmk.

Av dragningarna på utländska krediter svarade fabriksindustrin för en knapp tredjedel eller 1 785 Mmk. Ett år tidigare hade fabriksindustriens dragningar utgjort 1 913 Mmk, vilket likaså representerade omkring en tredjedel av den långfristiga upplåningen. De industribranscher som lyfte mest långfristiga krediter var liksom under 1976 pappersindustrin, den kemiska industrin, inkl. plastindustrin, och verkstadsindustrin. Av dragningarna föll 1 164 Mmk på el-, gas- och vattenförsörjningen, dvs. 11 % mera än året innan.

De enskilda skuldsedellånens andel av dragningarna på finansieringslån var 60 % eller 2 810 Mmk och masskuldebrevslånens 40 % eller 1 908 Mmk. Under 1977 emitterades i

utlandet nio finländska obligationslån med ett motvärde av sammanlagt 1 011 Mmk:

Enso-Gutzeit Oy	30 milj. \$
Imatran Voima Oy	25 milj. RE
Industrialiseringsfonden	25 milj. \$
Industrialiseringsfonden	20 milj. Sfr
Outokumpu Oy	50 milj. Sfr
Rauma-Repola Oy	20 milj. Sfr
Staten	10 000 milj. yen
Staten	80 milj. Sfr
Staten	50 milj. \$

Också under 1976 hade nio obligationslån, med ett sammanlagt nästan lika stort motvärde, emitterats utomlands. Utöver obligationslånen emitterades senaste år två finländska debenturlån om sammanlagt 242 Mmk: Kansallis-Osake-Pankki 30 milj. dollar och Föreningsbanken i Finland Ab 30 milj. dollar.

FINLANDS LÅNGFRISTIGA UTLÄNDSKA SKULDER OCH FORDRINGAR 31.12.1976—31.12.1977, MMK

	Saldo 31.12.1976	Dragningar 1977	Amorteringar 1977	Nettodragningar 1977	Kurseffekt 1977	Saldo 31.12.1977
FINANSIERINGSLÅN	17 484	4 718	1 843	+2 875	+2 336	22 695
Enskilda skuldsedellån	9 651	2 810	1 368	+1 442	+ 829	11 922
Finlands Banks reservkrediter och dragningar på oljefaciliteten	836	1 242	—	+1 242	+ 22	2 100
Masskuldebrevslån	7 833	1 908	475	+1 433	+1 507	10 773
Obligationslån	4 516	1 011	267	+ 744	+ 929	6 189
Debenturlån	—	242	—	+ 242	0	242
Private placements	2 916	646	132	+ 514	+ 525	3 955
Lån från Världsbanken	401	9	76	- 67	+ 53	387
IMPORTKREDITER	4 571	1 735	877	+ 858	+ 346	5 775
Krediter för fartyg och flygplan	2 019	857	410	+ 447	+ 116	2 582
Övriga importkrediter	2 552	878	467	+ 411	+ 230	3 193
LEASINGKREDITER	123	1	25	- 24	+ 9	108
DIREKTA INVESTERINGAR	1 497	251	63	+ 188	+ 70	1 717
Eget kapital	1 102	122	14	+ 108	—	1 172
Dotterbolagslån	395	129	49	+ 80	+ 70	545
MEDLEMSANDELAR¹	46	29	14	+ 15	—	61
Långfristig bruttoskuld²	23 721	6 734	2 822	+3 912	+2 761	30 356
FINANSIERINGSLÅN	14	172	1	+ 171	+ 1	186
EXPORTKREDITER	1 969	783	542	+ 241	+ 59	2 269
UTVECKLINGSKREDITER	148	32	1	+ 31	—	179
DIREKTA INVESTERINGAR	1 342	490	197	+ 293	—	1 596
Eget kapital	789	459	2	+ 457	—	1 264
Dotterbolagslån	553	31	195	- 164	—	332
MEDLEMSANDELAR¹	317	68	—	+ 68	—	385
Långfristig bruttofordran³	3 790	1 545	741	+ 804	+ 60	4 615
Långfristig nettoskuld	19 931	5 189	2 081	+3 108	+2 701	25 741

¹ Bland skulderna den del av medlemsandelarna i internationella finansieringsinstitut, som erlagts i form av skuldsedlar, och bland fordringarna Finlands totala medlemsandelar i internationella finansieringsinstitut.

² Skuldsaldona har beräknats enligt kurserna på saldodagen, dragningarna och amorteringarna enligt säljkursernas medeltal för respektive månader. De direkta investeringarnas saldon har justerats per 31.12.1976. Efter justeringen utgör saldota för eget kapital det ackumulerade värdet av nettoinvesteringarna (inkl. fondemissioner).

³ Bland fordringarna har saldona med undantag av de direkta investeringarnas saldon beräknats enligt kurserna på saldodagen. Dotterbolagslånen saldo per 31.12.1976 är 1975 års saldo plus 1976 års nettoförändring och saldota för eget kapital baserar sig på nominella värden. De direkta investeringarnas saldon per 31.12.1977 har justerats, och saldota för eget kapital har beräknats som det ackumulerade värdet av nettoinvesteringarna (inkl. fondemissioner). Dragningarna och amorteringarna har för finansieringslånen och exportkrediterna beräknats enligt säljkursernas medeltal för respektive kvartal och för de direkta investeringarna enligt dagskurser. Utvecklingskrediterna är denominerade i mark.

Dragningarna av import- och leasingkrediter höll sig under 1977 på en jämförelsevis hög nivå, emedan redan tidigare beviljade krediter lyftes ännu under redogörelseåret. Liksom under 1976 beviljade Finlands Bank mycket sparsamt med tillstånd för nya importkrediter. Omkring hälften av dragingarna av importkrediter hänförde sig såsom under 1976 till fartyg och flygplan.

De direkta utländska investeringarna i Finland blev ifjol något mindre än under 1976. Nettoimporten av investeringskapital uppgick till 188 Mmk. Däremot ökade överföringarna av dividender och räntor till utlandet till 219 Mmk från 131 Mmk föregående år. Vid slutet av året fanns det i Finland 842 företag, där den utländska ägarandelen var minst 20%.

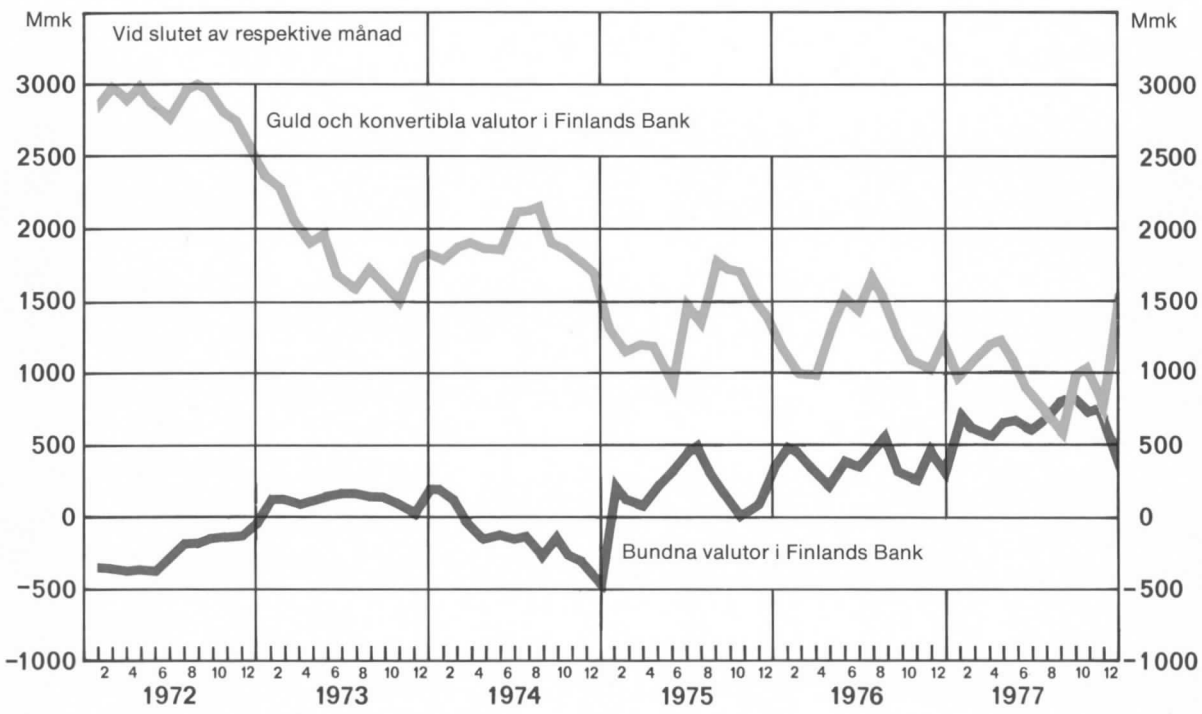
Finlands långfristiga utländska bruttfordran växte med 825 Mmk och uppgick vid utgången

av 1977 till 4 615 Mmk. Det under året lyfta beloppet av långfristiga exportkrediter var 783 Mmk eller 23% större än ett år tidigare. Ökningen berodde närmast på metallindustrins exportleveranser. Utvecklingskrediter beviljades däremot till ett 35% mindre belopp än under 1976.

Finansieringslånens saldo steg under redogörelseåret från 14 Mmk till 186 Mmk. Orsaken var ett lånearrangemang inom östhandeln.

Finländska företags investeringar i utlandet ökade. Nettoexporten av investeringskapital uppgick till 293 Mmk, medan den ett år tidigare hade varit 118 Mmk. Finländska företag köpte i större utsträckning än under tidigare år företag i utlandet och gjorde större placeringar i eget kapital för att stärka sina dotterbolags kapitalstruktur. Överföringarna av rän-

Figur 22.
VALUTALÄGET

tor och dividender till Finland belöpte sig till 6 Mmk. Antalet företag i utlandet med en finländsk ägarandel om minst 20 % var vid slutet av året 786.

Finlands långfristiga utländska nettoskuld uppgick vid slutet av redogörelseåret till 25 741 Mmk. Som figur 21 visar, har den långfristiga nettoskulden under perioden 1975—1977 vuxit betydligt. Dess andel av bruttonationalprodukten till marknadspris har samtidigt närapå fördubblats.

Valutaläget

Landets hela konvertibla valutareserv sjönk under redogörelseåret med 621 Mmk. Den

bundna valutareserven steg med 137 Mmk och uppgick vid slutet av året till 499 Mmk.

Finlands Banks konvertibla reserv växte under året med 238 Mmk. Vid årets utgång belöpte den sig till 1 549 Mmk (figur 22). Bankens guldreserv ökade med 12 Mmk. De särskilda dragningsrätterna (SDR) minskade med 32 Mmk. Finlands Banks utländska nettofordran i konvertibla valutor steg med 258 Mmk och bankens bundna valutareserv med 107 Mmk.

Andra valutainnehavares nettofordringar i konvertibla valutor reducerades under 1977 med 859 Mmk. Deras bundna reserv gick däremot upp med 30 Mmk.

FINLANDS BANKS BALANSRÄKNING OCH RESULTATRÄKNING

Finlands Banks balansräkning vid utgången av redogörelseåret och de två närmast föregående åren framgår av tabell 1 i slutet av årsboken. Balansräkningen uppgörs enligt reglementet fyra gånger i månaden. Av 1977 års balansräkningar presenteras månadsbalanserna i tabell 2 i tabellavdelningen. Tabell 4 innehåller på bokslutsbalanserna baserade resultaträkningar för redogörelseåret och de två närmast föregående åren.

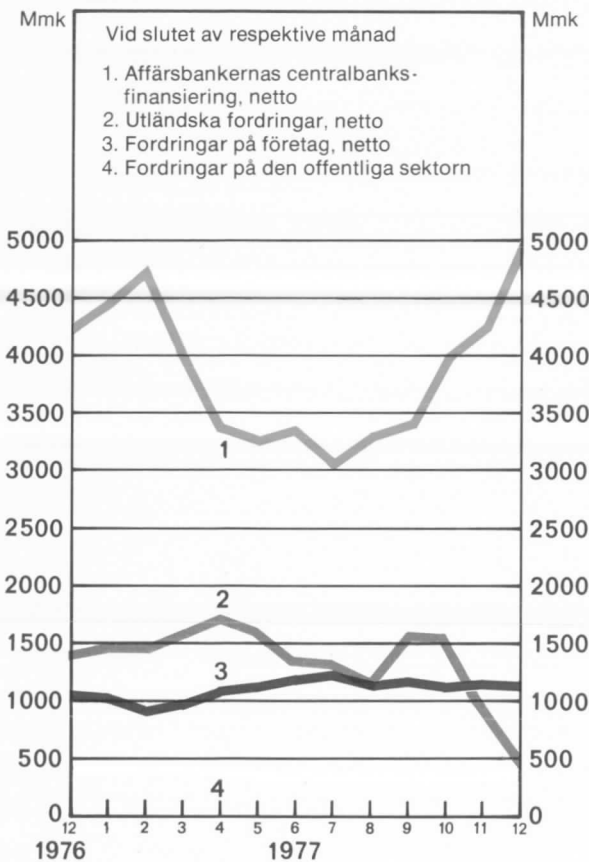
De största förändringarna i Finlands Banks balansräkning under 1977 inträffade i affärsbankernas centralbanksfinansiering, Finlands Banks utländska nettotillgodohavanden, skulderna till den offentliga sektorn och nettoskulden till övriga finansieringsinstitut (figur 23). I följande granskning av de olika sektorerna analyseras förändringarna i balansen mera ingående. Dessutom lämnas en del kompletterande uppgifter om balansposternas innehåll och utveckling.

UTLANDET

UTLÄNDSKA KONTON, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
Guld	121	133	+ 12
Särskilda dragningsrätter	236	204	- 32
Guldtranchen i Internationella valutafonden	—	—	—
Konvertibla valutor	1 004	1 265	+ 261
Bundna valutor	440	537	+ 97
Guld och valutafordringar	1 801	2 139	+ 338
Utländska växlar	436	488	+ 52
Utländska masskuldebrev	397	543	+ 146
Markandelen i Internationella valutafonden	827	928	+ 101
Övriga fordringar på utlandet	1 660	1 959	+ 299
Summa utländska fordringar	3 461	4 098	+ 637
Konvertibla konton	50	53	+ 3
Bundna konton	51	41	- 10
Valutaskulder	101	94	- 7
Internationella valutafondens markkonton	1 665	1 838	+ 173
Tilldelade särskilda dragningsrätter	258	300	+ 42
Tidsbundna skulder	—	1 309	+1 309
Övriga utländska skulder	1 923	3 447	+1 524
Summa utländska skulder	2 024	3 541	+1 517
Utländska nettotillgodohavanden	1 437	557	- 880

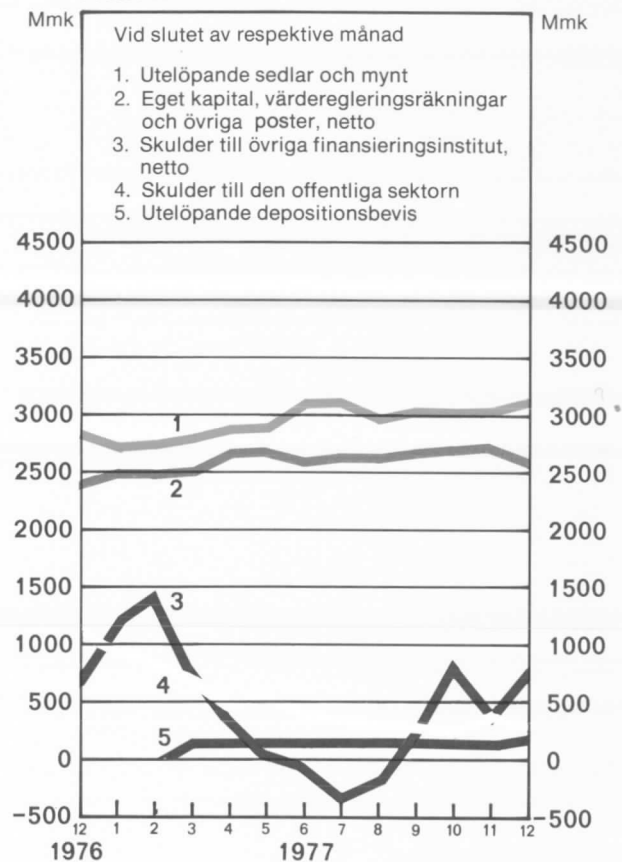
Figur 23.
FINLANDS BANKS BALANSRÄKNING
AKTIVA

Finlands Banks konvertibla valutareserv växte under året med 238 Mmk till 1 549 Mmk. Utländska konton som räknas till den konvertibla valutareserven är guld, särskilda dragningsrätter, guldtranchen i Internationella valutafonden och konvertibla valutor samt som en minuspost konvertibla valutaskulder. Den konvertibla valutareserven stärktes mot slutet av året genom att Finlands Bank utnyttjade utländska kreditreserveringar till ett värde av sammanlagt 300 milj. US-dollar eller c. 1 200 Mmk.

Finlands Banks bundna valutareserv, vilken beräknas som skillnaden mellan de bundna valutafordringarna och -skulderna, växte med

PASSIVA

107 Mmk och uppgick vid slutet av året till 496 Mmk.

Finlands Banks övriga fordringar på utlandet ökade med 299 Mmk och bankens övriga utländska skulder med 1 524 Mmk. Övriga fordringar på utlandet omfattar utländska växlar och masskuldebrev samt markandelen i Internationella valutafonden. Till övriga utländska skulder hänförs Internationella valutafondens markkonton, tilldelade särskilda dragningsrätter och tidsbundna utländska skulder. Att de av de ovan nämnda balansposterna som gäller Internationella valutafonden gick upp, betingades uteslutande av de nya redovisningsprinciper som infördes i samband med bok-

slutet. Den markanta ökningen av tidsbundna skulder kan tillskrivas de åtgärder, som sattes in för att stärka valutareserven.

Finlands Banks utländska nettotillgodohavanden reducerades under året med 880 Mmk. Landet finansierade nämligen underskottet i bytesbalansen dels genom import av utländskt kapital, dels också genom avveckling av de utländska tillgodohavandena. Beloppet av nettotillgodohavandena fluktuerade kraftigt under året. Högst eller 1 766 Mmk var det vid slutet av april och lägst eller 557 Mmk vid slutet av december.

FINANSIERINGSINSTITUTEN

Affärsbankernas centralbankskredit i anslutning till kreditkvoterna, till vilken räknas de växlar som affärsbankerna diskonterat i Finlands Bank, affärsbankernas checkräknings-skuld till Finlands Bank och som en minuspost affärsbankernas checkräkningsfordran på Finlands Bank, steg med 106 Mmk och uppgick vid årets slut till 3 198 Mmk. Detta var 68 % mera än affärsbankernas grundkvoter, vilka från ingången av maj utgjorde 1 900 Mmk.

Affärsbankerna hade vid slutet av året upptagit 1 804 Mmk i dagslån på Finlands Banks dagslånamarknad. Detta var 600 Mmk mera än vid föregående årsskifte. Beloppet av affärsbankernas dagslån var störst eller 1 869 Mmk vid slutet av februari och minst eller 789 Mmk vid slutet av maj. Affärsbankernas dagsdepositioner uppgick vid utgången av 1977 till 10 Mmk eller 2 Mmk mindre än ett år tidigare. Vid slutet av juli var beloppet av dagsdepositionerna störst eller 666 Mmk. För att tillfredsställa efterfrågan på krediter hade Finlands Bank på årets sista dag placerat 954 Mmk på dagslånamarknaden.

Affärsbankernas hela centralbanksfinansiering, vilken utöver centralbankskrediten omfattar affärsbankernas dagslån minus deras dags-

depositioner och terminshandeln med obligationer mellan affärsbankerna och Finlands Bank, steg med ett nettobelopp av 748 Mmk och uppgick vid årets slut till 5 032 Mmk. Härav bestod 3 198 Mmk av centralbankskredit, 1 794 Mmk av dagslånets nettobelopp och 40 Mmk av terminshandel med obligationer. Centralbanksfinansieringen överskred vid slutet av året affärsbankernas grundkvoter med 165 %. Störst var centralbanksfinansieringen vid slutet av december och februari och minst vid slutet av juli. Beloppet av affärsbankernas centralbanksfinansiering var i genomsnitt c. 100 Mmk mindre än under 1976.

Finlands Banks skulder till finansieringsinstitut växte med sammanlagt 51 Mmk till 1 194 Mmk. Största delen utgjordes av bankernas dagsdepositioner, vilka vid årsskiftet var 287 Mmk mindre än ett år tidigare. För att utjämna kapitalimportens effekt på finansieringsmarknaden uppbar Finlands Bank av finansieringsinstituterna kapitalimportdepositioner till ett värde av 246 Mmk.

Finlands Banks nettotillgodohavanden i finansieringsinstitut steg med 695 Mmk och uppgick vid årets utgång till 4 226 Mmk. Uppgången berodde så gott som uteslutande på att affärsbankernas centralbanksfinansiering ökat.

Vid en granskning av förhållandet mellan finansieringsinstituterna och centralbanken bör man utöver fordringarna och skulderna beakta de ansvarsförbindelser, som uppkommit i samband med Finlands Banks särskilda finansieringsarrangemang. Växlar, som hör till bankernas ansvarsförbindelser, är de nyexportväxlar som köpts av Finlands Bank liksom exportväxlarna. De sistnämnda finns upptagna i balansposten "utländska växlar". Till ansvarssumman hör även de krediter, som Finlands Bank inom ramen för finansieringsarrangemanget för inhemska leveranser beviljat mot respektive banks garanti. Vid utgången av året var summan av alla dessa ansvarsförbindelser omkring 1 400 Mmk.

FINANSIERINGSINSTITUTENS KONTON, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
Affärsbankernas checkräkningar	174	110	- 64
Diskonterade växlar	2 920	3 091	+171
Masskuldebrev	332	354	+ 22
Dagslån	1 204	1 804	+600
Övriga	44	61	+ 17
Fordringar på finansieringsinstitut	4 674	5 420	+746
Postbankens checkräkning	2	1	- 1
Affärsbankernas checkräkningar	2	3	+ 1
Dagsdepositioner	1 137	850	-287
Kapitalimportdepositioner	—	246	+246
Övriga	2	94	+ 92
Skulder till finansieringsinstitut	1 143	1 194	+ 51
Nettotillgodohavanden i finansieringsinstitut	3 531	4 226	+695

DEN OFFENTLIGA SEKTORN

Fordringarna på den offentliga sektorn minskade med 56 Mmk, en minskning som kan tillskrivas masskuldebrev och de övriga fordringarna, eftersom statens metallmyntsansvar ökade. Fordringarna uppvisade hela året en jämn utveckling.

Skulderna till den offentliga sektorn reducerades med 805 Mmk. Företagens importdepositioner, som vid ingången av år 1977 hade utgjort 973 Mmk, minskade före slutet av augusti till 2 Mmk; nya importdepositioner uppbars nämligen inte efter utgången av 1976. Staten avvecklade i januari 25 Mmk av konjunkturfondsdepositionerna. Största delen hade

lyfts redan under tidigare år. Konjunkturfondsdepositionerna gick vid slutet av året upp med 2 Mmk till 36 Mmk på grund av att räntan lades till kapitalet. För att utjämna kapitalimportens effekt på finansieringsmarknaden uppbar Finlands Bank av den offentliga sektorn kapitalimportdepositioner till ett värde av 287 Mmk.

Avvecklingen av importdepositionerna var den främsta orsaken till att Finlands Banks nettobalans i förhållande till den offentliga sektorn resulterade i ett nettotillgodohavande på 63 Mmk vid slutet av 1977 mot en nettoskuld på 686 Mmk vid 1976 års slut. Detta bidrog till en lättnad på finansieringsmarknaden med 749 Mmk.

DEN OFFENTLIGA SEKTORNS KONTON, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
Masskuldebrev	67	60	- 7
Statens metallmyntsansvar	279	304	+ 25
Övriga	101	27	- 74
Fordringar på den offentliga sektorn	447	391	- 56
Checkräkningar	2	2	—
Konjunkturfondsdepositioner	59	36	- 23
Kapitalimportdepositioner	—	287	+287
Importdepositioner	973	—	-973
Övriga	99	3	- 96
Skulder till den offentliga sektorn	1 133	328	-805
Nettotillgodohavanden hos den offentliga sektorn	- 686	63	+749

FÖRETAGEN

Finlands Banks fordringar på företag steg med 16 Mmk. Av dem ökade nyexportväxlarna och finansieringen av inhemska leveranser, vilka hör till de ordinarie specialkreditarrangemangen, med inalles 189 Mmk. De krediter, som beviljats inom ramen för Finlands Banks tillfälliga finansieringsarrangemang, minskade däremot med 193 Mmk. De upptas bland övriga fordringar. Den totala utlåningen till företag var oförändrad och uppgick vid årets slut till 1 202 Mmk. Av detta lånebestånd representerade nyexportväxlarna 194 Mmk, Finlands Banks finansiering av inhemska leveranser 714 Mmk och tillfälliga specialkreditarrangemang 247 Mmk. Beloppet av de av företagen emitterade masskuldebrev i bankens portfölj växte med 16 Mmk.

FÖRETAGENS KONTON, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
Nyexportväxlar	165	194	+ 29
Finansiering av inhemska leveranser	554	714	+160
Masskuldebrev	198	214	+ 16
Övriga	483	294	-189
Fordringar på företag	1 400	1 416	+ 16
Investeringsdepositioner	58	35	- 23
Kapitalimportdepositioner	242	181	- 61
Importavgiftsdepositioner	6	19	+ 13
Övriga	2	7	+ 5
Skulder till företag	308	242	- 66
Nettotillgodohavanden i företag	1 092	1 174	+ 82

UTELÖPANDE SEDLAR OCH MYNT SAMT DEPOSITIONSBEVIS

Beloppet av utelöpande sedlar och mynt växte under året med 282 Mmk eller 9.8% till 3 167 Mmk. Av ökningen svarade sedelstocken för 257 Mmk och metallmynten för 25 Mmk. I balansposten "övriga skulder" ingår sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 Mmk.

Framskjutningen av skatteåterbäringarna från december 1976 och 1977 till mars 1977 respektive 1978 resulterade i att säsongvaria-

Skulderna till företag minskade med 66 Mmk. Största delen av skulderna bestod av kapitalimportdepositioner, vilka uppbars för att utjämna kapitalimportens effekt på finansieringsmarknaden. Under årets lopp sjönk kapitalimportdepositionerna från 242 Mmk till 181 Mmk. Av de investeringsdepositioner i Finlands Bank, som företagen gjort i samband med överföringar till investeringsfonder, utnyttjade de i enlighet med ett statsrådsbeslut 23 Mmk netto. Importavgiftsdepositionerna växte med 13 Mmk till 19 Mmk. De baserar sig enligt valutabestämmelserna på sådan av systemet med kontantbetalning omfattad import, som släppts ut på marknaden i Finland innan betalning erlagts till säljaren.

Finlands Banks nettotillgodohavanden i företag ökade under räkenskapsåret med 82 Mmk.

tionerna för beloppet av utelöpande sedlar och mynt ändrades, så att detta relativt sett var större i mars och mindre i december än under tidigare år.

Värdet av depositionsbevisen steg i mars till 180 Mmk och vid årsskiftet ytterligare till 200 Mmk, medan inga sådana funnits i rörelsen vid årets början.

ÖVRIGA BALANSPOSTER

Bankens eget kapital exklusive vinsten belöpte sig vid räkenskapsårets slut till 1 836 Mmk, vilket var 102 Mmk mera än vid före-

gående årsskifte. Ökningen berodde på att hälften av 1976 års vinst överfördes till reservfonden. Utöver dessa medel äger banken en del förmögenhetsobjekt, som inte kommer till synes i balansräkningen. Sådana är huvudkontorets, avdelningskontorens och sedeltryckeriets byggnader, grundkapitalet i Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (SITRA), vissa andra för bankens verksamhet nödvändiga fastigheter och olika aktier, främst aktiemajoriteten i Mortgage Bank of Finland Oy och Tervakoski Oy.

FINLANDS BANKS NETTOBALANS

I nedanstående sammanställning ges en översikt av hur Finlands Banks balansräkning utvecklats. På grund av affärsbankernas stora penningpolitiska betydelse har finansieringsinstitutens sektor uppdelats på två poster: "affärsbankernas centralbanksfinansiering" och "nettoskulder till övriga finansieringsinstitut". Den sistnämnda posten avspeglar huvudsak-

ligen finansieringsförhållandet mellan Finlands Bank och Postbanken men upptar även Finlands Banks innehav av masskuldebrev emitterade av finansieringsinstitut.

Av nettobalansen framgår, att Finlands Banks utländska nettotillgodohavanden sjönk med 880 Mmk, vilket främst kan tillskrivas den valutaspekulation som förekom mot slutet av året. I enlighet med balansidentitetsprincipen ökade de inhemska nettotillgodohavandena lika mycket. Uppgången för dem koncentrerades till affärsbankernas centralbanksfinansiering och den offentliga sektorn; även nettotillgodohavandena i företag steg något. Den sammanlagda ökningen blev 1 579 Mmk. Summan drogs dock ned av ökningen i utelöpande sedlar och mynt, depositionsbevis, eget kapital och övriga balansposter. Verkan av de sänkande faktorerna blev allt som allt 699 Mmk. En subtraktion ger det först nämnda beloppet för uppgången i de inhemska nettotillgodohavandena.

NETTOBALANSPOSTERNA, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
+ Utländska nettotillgodohavanden	1 437	557	-880
+ Affärsbankernas centralbanksfinansiering	4 284	5 032	+748
+ Nettotillgodohavanden i företag	1 092	1 174	+ 82
+ Nettotillgodohavanden hos den offentliga sektorn	- 686	63	+749
= Summa nettotillgodohavanden	6 127	6 826	+699
+ Nettoskulder till övriga finansieringsinstitut	753	806	+ 53
+ Utelöpande depositionsbevis	—	200	+200
+ Utelöpande sedlar och mynt	2 885	3 167	+282
+ Eget kapital, värdepappersräkningar och övriga balansposter, netto	2 489	2 653	+164
= Summa nettoskulder och eget kapital	6 127	6 826	+699

SEDELUTGIVNINGEN

Den ordinarie sedeltäckningen, till vilken hänförs guld och bankens ostridiga fordringar på utlandet, steg under 1977 med 384 Mmk till 2 691 Mmk. Den supplementära sedeltäckningen, vilken består av som täckning användbara inhemska växlar, bibehölls oförändrad, eftersom den redan vid början av året låg vid den i reglementet fastställda övre gränsen, 1 500 Mmk; totalbeloppet av de som täckning

användbara inhemska växlarna ökade med 63 Mmk till 1 971 Mmk. Hela sedelutgivningsrätten växte sålunda till följd av uppgången i den ordinarie sedeltäckningen med 384 Mmk.

Sedelutgivningen, dvs. den utelöpande sedelstocken, bankens vid anfordran betalbara förbindelser och det outnyttjade beloppet av checkkrediterna, ökade med sammanlagt 359 Mmk. Sedelutgivningsreserven växte därför med endast 25 Mmk till 1 065 Mmk.

SEDELUTGIVNINGSBALANSEN, MMK

	31.12.1976	31.12.1977	Förändring
Ordinarie täckning	2 307	2 691	+384
Supplementär täckning	1 500	1 500	—
Sedelutgivningsrätt	3 807	4 191	+384
Utelöpande sedlar	2 635	2 892	+257
Vid anfordran betalbara förbindelser	131	232	+101
Outnyttjad checkkredit	1	2	+ 1
Sedelutgivningsreserv	1 040	1 065	+ 25
Sedelutgivning	3 807	4 191	+384

RESULTATRÄKNINGEN

Finlands Banks resultaträkning för 1977 framgår av tabell 4 i slutet av årsboken. Bankens totala intäkter ökade med 155 Mmk till 844 Mmk. Av intäkterna sjönk räntorna på inhemska fordringar med 40 Mmk, medan räntorna på utländska fordringar steg med 32 Mmk och räntorna på masskuldebrev med 33 Mmk. Nettointäkterna av kursdifferenserna växte med 137 Mmk.

Bankens totala kostnader ökade med 160 Mmk till 396 Mmk. Av kostnaderna steg räntorna på och reserveringsprovisionerna för utländska skulder med 41 Mmk, räntorna på inhemska skulder med 25 Mmk, kostnaderna för sedeltillverkningen med 4 Mmk och lönerna med 3 Mmk. Avskrivningarna blev 135 Mmk eller 83 Mmk mera än under 1976. Kostnaderna för sedeltryckeriets nybygge sva-

rade för den största delen av avskrivningarna. Till värde regleringsräkningarna överfördes 230 Mmk eller 20 Mmk mindre än vid föregående bokslut.

I samband med bokslutet höjdes grundkapitalet i Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (SITRA) med 100 Mmk till 300 Mmk sålunda, att värdepapper i Finlands Banks ägo överfördes till SITRA och Finlands Banks värde regleringsräkningar debiterades med motsvarande belopp.

Finlands Banks vinst för räkenskapsåret utgjorde 218 Mmk, vilket var 15 Mmk mera än ett år tidigare. Enligt bankens reglemente har hälften av vinsten i den ingående balansen för 1978 överförts till reservfonden. Om användningen av den andra hälften besluter riksdagen.

FINLANDS BANK OCH INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Finlands Bank har hand om förbindelserna med Internationella valutafonden (IMF). Vidare bistår banken respektive ministerier i skötseln av relationerna till följande penninginstitut, i vilka Finland är medlem: Internationella återuppbyggnadsbanken, Internationella finansieringsbolaget och Internationella utvecklingsfonden (Världsbanksgruppen: IBRD, IFC och IDA). Dessutom är Finland medlem i Asiatiska utvecklingsbanken (ADB), Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) och Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB), och Finlands Bank fungerar enligt fördragsartiklarna som finländsk depositionsbank för dessa internationella finansieringsinstitut. Finlands Bank är aktieägare i Internationella regleringsbanken (BIS).

INTERNATIONELLA VALUTAFONDEN (IMF)

Internationella valutafondens finansiella operationer var under 1977 mindre livliga än under rekordåret 1976. Bristen på jämvikt i medlemsländernas betalningsbalanser förblev dock betydande, vilket dels återspeglades på den internationella valutamarknaden, dels drabbade valutafonden i form av omfattande finansieringsbehov.

Det förslag till reviderad fondstadga, som godkändes av valutafondens styrelse i april 1976, väntade under redogörelseåret på medlemsländernas ratificering. Det reviderade avtalet träder i kraft tre månader efter det att 60% av medlemmarna med tillsammans 80% av den totala röststyrkan godkänt ändringsförslaget. Detta väntas inträffa under våren 1978. Finland godkände ändringen av fondens stadga genom en lag av den 2 december (1112/77).

Genom det nya avtalet förverkligas vissa delreformer av det internationella betalningssystemet, varvid rådande valutapolitiska praxis bekräftas också i fondens fördragsartiklar. Både

det officiella guldpriset och guldets funktion som bas för valutornas internationella värde frångås. Målet är att förbättra de särskilda dragningsrätternas (SDR) ställning och att öka deras användning som reservtillgång. Varje medlem åtar sig att samarbeta med fonden och andra medlemmar för att befordra ett stabilt växelkurssystem. Enligt ett kompletterande stadgande hör till valutafondens skyldigheter också att övervaka det internationella valutasytemet för att säkerställa att detta fungerar effektivt.

Fondens verksamhet koncentrerades under redogörelseåret till stadgeändringen och finansiella frågor. Interimskommittén, vilken tillsattes år 1974 för att dryfta följderna av oljekrisen samt valutareformen, godkände i april principerna för fondens övervakning av medlemsländernas växelkurspolitik och för ett uppföljningssystem.

Varje medlemsland kan fritt välja sitt eget växelkursarrangemang men bör inom en månad efter det att ändringen av avtalet trätt i kraft meddela fonden vilket växelkursarrangemang det ämnar följa. Om landet därefter företar

ändringar i växelkursarrangemangen, bör fonden omedelbart underrättas härom. De tidigare överläggningarna enligt artikel VIII och artikel XIV ersätts av en årlig konsultation enligt artikel IV. Detaljerna i fondens uppföljnings-system håller ännu på att utarbetas och torde få sin slutliga utformning först då stadgandena tolkas i praktiken.

Vid årsmötet i september inriktade man sig närmast på att granska anpassningsprocessen i världsekonomin. Mötet präglades av bekymmer för det aktuella världsekonomiska läget. Länder med en stark bytesbalansställning klandrades skarpt och anmodades företa stimulansåtgärder för att förbättra utvecklingen av den globala ekonomin. Om behovet av ytterligare SDR-tilldelningar rådde delade meningar. Fondens direktion skall till interimskommitténs följande session i Mexico City i april 1978 avge en rekommendation i frågan. Tidtabellen för en vidlyftigare kartläggning av de särskilda dragningsrätternas beskaffenhet och framtida ställning blev däremot öppen. Vid diskussionen om den sjunde översynen av medlemsländernas kvoter nådde man inte ännu enighet om storleken av den allmänna höjningen och dimensioneringen av eventuella specialhöjningar.

En ny, s.k. supplementär finansieringsfacilitet (Supplementary Credit Facility) upprättades i augusti på initiativ av interimskommittén. Ur den skall under de närmaste åren beviljas krediter till länder med betydande betalningsbalanssvårigheter. Finansieringsarrangemanget är avsett för såväl utvecklings- som industri-länder och det har skapats som en kompletterande finansieringskälla vid sidan av fondens ordinarie faciliteter. Det totala beloppet av hittills utlovade lån till faciliteten uppgår till c. 8.7 mrd SDR. Faciliteten kan enligt avtalsvillkoren träda i kraft då de största långgivarna, dvs. Saudi-Arabien, Förenta staterna, Förbundsrepubliken Tyskland, Japan och Iran samt den schweiziska centralbanken godkänt arrangemanget. Detta väntas inte inträffa förrän hösten 1978.

Ett nytt internationellt sockeravtal trädde i kraft den 1 januari 1978. Dess syfte är att stabilisera världsmarknadspriset på råsocker med hjälp av exportkvoter och uppläggning av lager i olika länder. Internationella valutafonden fattade i december beslut om att medlemsländerna skulle kunna utnyttja den s.k. buffertlager-faciliteten också för de betalningar som förutsätts av det internationella sockeravtalet.

Fonden fortsatte under året sina guldauktioner på den fria marknaden. Vinsten används via en s.k. säkerhetsfond (Trust Fund) till förmån för u-länderna. Auktionerna hade vid slutet av året tillfört säkerhetsfonden 830 milj. SDR. Enligt ett principbeslut av interimskommittén för två år sedan skall fonden återställa en sjättedel av sitt guldinnehav till medlemsländerna till det gamla officiella priset 35 SDR per uns. Restitutionen inleddes under redogörelseåret. Till Finland återfördes på detta sätt sammanlagt drygt 81 000 troy-uns guld.

Internationella valutafondens transaktioner minskade under 1977 men var alltjämt avsevärda. Nedgången berodde snarast på att oljefaciliteten föll bort ur programmet och på att de till kompensatorisk finansiering berättigande exportunderskotten slutade växa. Valutor och särskilda dragningsrätter såldes till ett värde av sammanlagt 3.4 mrd SDR (mot 7 mrd SDR år 1976 och 4.7 mrd SDR år 1975). Härav bestod största delen eller 2.9 mrd SDR av ordinära stand by-krediter. Dragningarna på faciliteten för kompensatorisk finansiering av fluktuationer i u-ländernas exportinkomster belöpte sig till 241 milj. SDR (mot 2.3 mrd SDR år 1976). Inom ramen för den s.k. utvidgade faciliteten, vilken inrättats för framför allt u-ländernas behov av medellånga krediter, lyftes 209 milj. SDR. Det utelöpande valutabeloppet, inklusive oljefaciliteten och alla de ovan nämnda finansieringsarrangemangen, uppgick vid slutet av 1977 till 15 mrd SDR, dvs. lika mycket som ett år tidigare. Av detta belopp representerade oljefaciliteten 6.4 mrd SDR och faciliteten för kompensatorisk finansiering av exportunderskott 2.8 mrd SDR.

År 1977 var det sista året av SDR-systemets andra basperiod, och de särskilda dragningsrätternas summa, 9.3 miljarder enheter, förblev oförändrad. Valutafonden höjde under redogörelseåret avgifterna för sina krediter med 0.375 procentenheter.

Finland lyfte inte några medel från Internationella valutafonden under 1977. På grund av landets dragningar på oljefaciliteten under 1975 (c. 315 Mmk) och 1976 (c. 510 Mmk) utgjorde fondens fordringar i mark alltjämt 198.08% av Finlands kvot. De första återbetalningarna på oljefaciliteten görs under 1978. Räntebetalningar sänkte landets innehav av SDR så att detta vid slutet av året uppgick till 41.8 milj. enheter eller 204.2 Mmk.

Statsrådet godkände den 13 juli den sjätte höjningen av fondens kvoter för Finlands del. Finlands kvot stiger från nuvarande 190 milj. SDR till 262 milj. SDR och dess andel av den totala kvotsumman med 0.02 procentenheter till 0.67%. Höjningen träder i kraft först sedan medlemsländer med minst 75% av den totala kvotsumman godkänt den samt sedan stadgeändringen trätt i kraft.

Verkställande direktör i Internationella valutafonden var alltjämt den under 1973 valde H. Johannes Witteveen från Holland. Hans mandatperiod utgår vid slutet av augusti 1978. Frede Hollensen från Danmark fortsatte som de nordiska ländernas gemensamma representant i fondens direktion. Som hans suppleant har sedan den 1 mars 1977 fungerat Matti Vanhala från Finland.

INTERNATIONELLA REGLERINGSBANKEN (BIS)

Internationella regleringsbanken fungerar som operationell samarbetsorganisation för olika länders penning- och valutapolitik och som utrednings- och samarbetsforum närmast i frågor rörande kurspolitiken och guldets ställning. Som ett praktiskt exempel på bankens verksamhet under 1977 kan främst nämnas, att

BIS jämte elva länders centralbanker för att stödja det engelska pundet deltog i ett finansieringsarrangemang på upp till 3 mrd dollar. Arrangemanget syftade till att underlätta problemet med de s.k. officiella pundtillgodohavandena. Bank of England erbjöd enligt överenskommelsen obligationer i annan valuta mot fordringar i pund.

Regleringsbankens omslutningssumma uppgick vid utgången av det redovisningsår, som avslutades 31.3.1977, till 48 846 milj. guldfrancs. Bankens aktieantal och -kapital bibehölls under redogörelseåret oförändrade. Liksom under 1976 erlade banken 100 schweizerfrancs i dividend per aktie. Detta innebar 15.9% på det inbetalda kapitalet.

VÄRLDSBANKSGRUPPEN (IBRD, IFC och IDA)

Internationella återuppbyggnadsbanken (IBRD) beviljade under den redovisningsperiod, som avslutades 30.6.1977, lån till ett värde av 5 759 milj. dollar och Internationella utvecklingsfonden (IDA) till ett värde av 1 308 milj. dollar. Internationella finansieringsbolaget (IFC) placerade 207 milj. dollar i privata bolag i utvecklingsländerna. Hela Världsbanksgruppens utlåning reducerades uttryckt i fasta priser med 0.7%. Den främsta orsaken härtill var kursförändringarnas ogynnsamma inverkan på IDAs möjligheter att bevilja kredit. Enligt 1976 års dollarvärde sjönk IDAs lånesumma med 26.4%, medan IBRDs utlåning steg med 7.8%.

Världsbanksgruppen har under de senaste åren ägnat landsbygdens och jordbrukets utveckling i u-länderna särskild uppmärksamhet. Redovisningsåret 1977 var det tredje året i följd som den relativt sett största andelen av IBRDs och IDAs långivning gick till dylika ändamål.

IBRDs direktion föreslog i maj 1976 för styrelsen, att bankens grundkapital skulle höjas med 8 444 milj. dollar till 41 016 milj. dollar. Förslaget godkändes i enlighet med bankens

stadgar formellt 13.5.1977. Finland röstade för höjningen 28.1.1977. Finlands andel av kapitaltillskottet utgör 51.9 milj. dollar, vilket betyder att landets insats stiger från tidigare 162.1 milj. dollar med 32%. Härav består 90% av ett garantibelopp, medan 10% skall inbetalas.

Också för IFC är en höjning av aktiekapitalet aktuell. Detta uppgår för närvarande till 110 milj. dollar. Den planerade höjningen omfattar 540 milj. dollar, varav 480 miljoner är avsedda för nuvarande medlemmar, medan återstoden kan tecknas av nya medlemmar. IFCs kapital är fördelat på aktier med ett nominellt värde av 1 000 dollar och inbetalas i sin helhet. Finland hade inte ännu 31.12.1977 fattat beslut om att delta i höjningen.

IDAs tjugosex finansierande länder kom i mars 1977 överens om den femte påfyllnaden av IDAs resurser. Avtalet trädde i kraft 29.11.1977. De finansierande länderna utfäste sig härigenom att i egna valutor bidra med sammanlagt 7 638 milj. dollar (enligt kursen den 14 mars 1977). Finlands andel av påfyllnaden är 41 milj. dollar eller 156 169 000 mark. Beloppen erläggs i tre eller fyra årliga poster. Finland betalar sin andel med skuldsedlar i tre årliga poster med början år 1978. Många länder gjorde en del av sina inbetalningar i förskott för att underlätta IDAs finansieringsmöjligheter innan avtalet trädde i kraft.

ÖVRIGT INTERNATIONELLT SAMARBETE

Finlands Bank deltog också under 1977 jämte andra myndigheter i verksamheten inom bl. a. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) och Ekonomiska kommissionen för Europa (ECE).

Enligt en under 1975 undertecknad överenskommelse skulle en finansiell stödfond upprättas inom OECDs ram. Stödfondens öde klarnade under redogörelseåret och det är sannolikt, att den inte åtminstone under de

närmaste åren inleder sin verksamhet. Anledningen härtill är framför allt, att man anser att det internationella betalningsbalansstödet ökar tillräckligt genom den tilläggsfacilitet och den kvotshöjning, som håller på att förverkligas inom Internationella valutafonden. Det synes därför inte finnas något behov av att aktivera OECDs stödfond.

Avtalet om EFTAs fond för industriell utveckling i Portugal trädde i kraft 1.2.1977. Före det hade fonden i stöd av temporära arrangemang verkat i några månader.

Fondens syfte är att främja utvecklingen av Portugals industri genom att finansiera specialprojekt, som har till uppgift att sanera eller upprätta isynnerhet små och medelstora företag, inom såväl den enskilda som den offentliga sektorn. Fonden skall i sin verksamhet fästa avseende vid befrämjandet av handeln inom EFTA och verka så, att största delen av tillgångarna används för anskaffningar inom EFTA-området.

Fondens grundkapital har angetts i särskilda dragningsrätter och medlemsstaterna skall bidra till fonden med ett belopp motsvarande 84.6 milj. SDR. Finlands andel utgör 10.2% eller omkring 8.7 milj. SDR, vilket motsvarar 42.3 Mmk enligt kursnivån vid slutet av 1977. EFTA-länderna erlägger sina betalningsandelar i form av långfristiga lågräntelån.

Finland undertecknade 30.6.1977 avtalet om upprättande av Interamerikanska utvecklingsbanken (Inter-American Development Bank, IDB). IDB hade upprättats år 1959 av Förenta staterna och 19 latinamerikanska stater. Därefter har sex andra amerikanska stater, bl. a. Kanada upptagits som medlemmar i banken.

I syfte att bredda IDBs finansieringsbas inleddes år 1972 förhandlingar om upptagande av s.k. utomregionala länder som medlemmar i banken. Sedan början av juli 1976 har 15 utomregionala länder anslutits till denna: Belgien, Danmark, England, Finland, Frankrike, För-

bundsrepubliken Tyskland, Israel, Italien, Japan, Jugoslavien, Nederländerna, Schweiz, Spanien och Österrike samt nu senast Sverige 19.9.1977.

Bankens kapital består av två lika stora delar: det ordinära grundkapitalet, från vilket lån beviljas mot marknadsmässig ränta för 15—30 år, och fonden för särskild verksamhet (Fund for Special Operations), från vilken lån beviljas mot en ränta om 1—4% för en period av 20—40 år. Det ordinära kapitalet fördelar sig på det inbetalda kapitalet och ett garantikapital i proportionen 1:5. Medlemmarnas kvoter i fonden för särskild verksamhet inbetalas i sin helhet.

Finlands kapitalinsats i banken uppgår till omkring 10.1 milj. dollar. Av det ordinära kapitalet erlägger Finland omkring 0.8 milj. dollar kontant. Landets garantisumma utgör 4.2 milj. dollar. Kvoten i fonden för särskild verksamhet, c. 5.1 milj. dollar, inbetalas helt och hållet. Inbetalningarna till banken skall göras under loppet av tre år (med början år 1977), men då de till största delen sker i form av skuldsedlar, fördelar sig betalningsbördan över en period av sju år. Allt som allt har de utomregionala medlemmarna förbundit sig att bidra med 900.6 milj. dollar.

Finland har tidigare upptagits som medlem i följande regionala utvecklingskreditinstitut. Asiatiska utvecklingsbanken (ADB, år 1966) och Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF, år 1973), vilken är nära anknuten till Afrikanska utvecklingsbanken.

Det nordiska samarbetet fortsatte bl.a. inom nordiska finansutskottet (NFU) och vid det nordiska centralbanksmötet. Finansutskottet sammanträdde tre gånger under året, den 17—18 januari i Köpenhamn, den 20 april i Helsingfors och den 8—9 september i Reykjavik. Vid dessa möten behandlades närmast gemensamma nordiska ställningstaganden till frågor i anslutning till Internationella valutafonden.

Det årligen återkommande nordiska centralbanksmötet hölls för redogörelseårets del i Mariehamn under tiden 24—27 augusti. I mötet deltog bl. a. centralbankscheferna och de nordiska ländernas representater i Internationella valutafonden och Världsbanken. Senast Finland arrangerade ett nordiskt centralbanksmöte var år 1972 i Rovaniemi.

Ett finländskt-sovjetiskt bankseminarium hölls 9—15.5.1977 i Tallinn. Det första mötet av detta slag hölls i Helsingfors 19—22.1.1976. Förutom av centralbanken representerades Finland vid seminariet av de främsta affärsbankerna, Postbanken och andelsbankernas och sparbankernas centralorganisationer. Från sovjetiskt håll deltog representanter för den sovjetiska statsbanken och utrikeshandelsbanken. I föredragen och diskussionerna vid seminariet behandlades bl. a. den allmänna verksamheten inom det finländska och det sovjetiska bankväsendet liksom samarbetet mellan de båda ländernas banker.

TABELLER

Finlands Banks rörelse

Tabell 1.

FINLANDS BANKS BALANSRÄKNING VID SLUTET AV ÅREN 1975—1977, MMK

AKTIVA	1975	1976	1977
Guld	121	121	133
Särskilda dragningsrätter	278	236	204
Guldtranchen i Internationella valutafonden	—	—	—
Konvertibla valutor	1 089	1 004	1 265
Bundna valutor	462	440	537
Guld och valutafordringar	1 950	1 801	2 139
Utländska växlar	272	436	488
Utländska masskuldebrev	204	397	543
Markandelen i Internationella valutafonden	798	827	928
Övriga fordringar på utlandet	1 274	1 660	1 959
Affärsbankernas checkräkningar	133	174	110
Diskonterade växlar	3 385	2 920	3 091
Masskuldebrev	327	332	354
Dagslån	373	1 204	1 804
Övriga	42	44	61
Fordringar på finansieringsinstitut	4 260	4 674	5 420
Masskuldebrev	70	67	60
Statens metallmyntsansvar	256	279	304
Övriga	13	101	27
Fordringar på den offentliga sektorn	339	447	391
Nyexportväxlar	128	165	194
Finansiering av inhemska leveranser	402	554	714
Masskuldebrev	223	198	214
Övriga	180	483	294
Fordringar på företag	933	1 400	1 416
Övriga tillgångar	47	53	85
SUMMA	8 803	10 035	11 410

PASSIVA	1975	1976	1977
Konvertibla konton	78	50	53
Bundna konton	94	51	41
Valutaskulder	172	101	94
Internationella valutafondens markkonton	1 127	1 665	1 838
Tilldelade särskilda dragningsrätter	258	258	300
Tidsbundna skulder	—	—	1 309
Övriga utländska skulder	1 385	1 923	3 447
Sedlar	2 617	2 635	2 892
Metallmynt	238	250	275
Utelöpande sedlar och mynt	2 855	2 885	3 167
Utelöpande depositionsbevis	250	—	200
Postbankens checkräkning	1	2	1
Affärsbankernas checkräkningar	3	2	3
Dagsdepositioner	96	1 137	850
Kapitalimportdepositioner	—	—	246
Övriga	25	2	94
Skulder till finansieringsinstitut	125	1 143	1 194
Checkräkningar	2	2	2
Konjunkturfondsdepositioner	155	59	36
Importdepositioner	1 135	973	—
Kapitalimportdepositioner	—	—	287
Övriga	9	99	3
Skulder till den offentliga sektorn	1 301	1 133	328
Investeringsdepositioner	73	58	35
Kapitalimportdepositioner	450	242	181
Importavgiftsdepositioner	8	6	19
Övriga	8	2	7
Skulder till företag	539	308	242
Övriga skulder	15	13	13
Värderegleringsräkningar	331	592	671
Grundfond	1 400	1 400	1 400
Reservfond	237	334	436
Räkenskapsårets resultat	193	203	218
Eget kapital	1 830	1 937	2 054
SUMMA	8 803	10 035	11 410

Tabell 2.

FINLANDS BANKS BALANSRÄKNING VID VARJE MÅNADS SLUT ÅR 1977, MMK

AKTIVA	I	II	III
Guld	127	127	127
Särskilda dragningsrätter	236	236	221
Konvertibla valutor	711	817	944
Bundna valutor	795	682	635
Guld och valutaforordringar	1 869	1 862	1 927
Utländska växlar	399	394	447
Utländska masskuldebrev	410	416	418
Markandelen i Internationella valutafonden	827	827	827
Övriga forordringar på utlandet	1 636	1 637	1 692
Affärsbankernas checkräkningar	119	176	123
Diskonterade växlar	2 729	2 604	2 769
Masskuldebrev	370	509	404
Dagslån	1 682	1 869	1 280
Övriga	43	27	6
Fordringar på finansieringsinstitut	4 943	5 185	4 582
Masskuldebrev	68	68	70
Statens metallmyntsansvar	280	282	286
Övriga	92	76	77
Fordringar på den offentliga sektorn	440	426	433
Nyexportväxlar	168	171	174
Finansiering av inhemska leveranser	553	563	566
Masskuldebrev	199	195	190
Övriga	388	377	391
Fordringar på företag	1 308	1 306	1 321
Övriga tillgångar	53	60	61
SUMMA	10 249	10 476	10 016

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
127	127	127	127	127	127	127	127	133
221	206	206	206	191	191	191	176	204
976	819	632	522	379	754	803	600	1 265
726	746	693	774	882	922	824	846	537
2 050	1 898	1 658	1 629	1 579	1 994	1 945	1 749	2 139
455	424	425	443	426	410	443	455	488
451	493	496	497	497	512	516	523	543
827	934	934	934	934	934	934	934	928
1 733	1 851	1 855	1 874	1 857	1 856	1 893	1 912	1 959
152	110	128	116	85	140	122	132	110
2 460	2 749	2 768	2 773	2 779	2 700	2 722	3 058	3 091
375	378	388	361	467	394	492	687	354
1 050	789	906	914	966	893	1 145	1 100	1 804
55	26	11	45	30	16	54	22	61
4 092	4 052	4 201	4 209	4 327	4 143	4 535	4 999	5 420
74	68	64	65	63	64	61	59	60
288	291	294	296	297	300	301	303	304
45	18	4	3	0	1	1	2	27
407	377	362	364	360	365	363	364	391
182	183	178	192	194	187	198	200	194
616	642	675	679	692	708	702	694	714
188	188	181	181	178	232	230	233	214
412	424	425	446	375	349	337	301	294
1 398	1 437	1 459	1 498	1 439	1 476	1 467	1 428	1 416
62	72	74	75	76	77	78	79	85
9 742	9 687	9 609	9 649	9 638	9 911	10 281	10 531	11 410

Tabell 2. (Forts.)

PASSIVA	I	II	III
Konvertibla konton	53	49	60
Bundna konton	27	28	27
Valutaskulder	80	77	87
Internationella valutafondens markkonton	1 665	1 665	1 665
Tilldelade särskilda dragningsrätter	258	258	258
Tidsbundna skulder	—	—	—
Övriga utländska skulder	1 923	1 923	1 923
Sedlar	2 513	2 545	2 596
Metallmynt	245	245	249
Utelöpande sedlar och mynt	2 758	2 790	2 845
Utelöpande depositionsbevis	—	—	180
Postbankens checkräkning	0	1	0
Affärsbankernas checkräkningar	2	1	2
Dagsdepositioner	1 668	1 864	1 276
Kapitalimportdepositioner	—	—	—
Övriga	5	1	46
Skulder till finansieringsinstitut	1 675	1 867	1 324
Checkräkningar	1	0	0
Konjunkturfondsdepositioner	38	34	34
Importdepositioner	847	747	572
Kapitalimportdepositioner	—	—	—
Övriga	93	92	133
Skulder till den offentliga sektorn	979	873	739
Investeringsdepositioner	53	53	58
Kapitalimportdepositioner	187	291	243
Importavgiftsdepositioner	3	4	5
Övriga	1	5	1
Skulder till företag	244	353	307
Övriga skulder	13	13	12
Värderegleringsräkningar	629	624	632
Grundfond	1 400	1 400	1 400
Reservfond	436	436	436
Resultaträkning	112	120	131
Eget kapital	1 948	1 956	1 967
SUMMA	10 249	10 476	10 016

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
65	39	48	56	50	51	47	46	53
29	32	41	52	41	44	53	49	41
94	71	89	108	91	95	100	95	94
1 665	1 772	1 772	1 772	1 772	1 772	1 772	1 772	1 838
258	258	258	258	258	258	258	258	300
—	—	—	—	101	104	104	526	1 309
1 923	2 030	2 030	2 030	2 131	2 134	2 134	2 556	3 447
2 671	2 678	2 896	2 895	2 760	2 817	2 808	2 806	2 892
253	254	258	262	262	262	264	269	275
2 924	2 932	3 154	3 157	3 022	3 079	3 072	3 075	3 167
180	180	180	180	180	180	180	180	200
1	0	0	0	1	0	0	0	1
3	2	5	5	1	5	1	1	3
1 050	574	681	706	794	766	1 091	853	850
—	—	—	—	—	—	—	278	246
11	258	87	91	52	244	285	11	94
1 065	834	773	802	848	1 015	1 377	1 143	1 194
0	0	1	0	1	0	0	0	2
34	34	34	34	34	34	34	34	36
345	209	93	7	2	1	0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	369	287
133	338	302	348	316	308	252	4	3
512	581	430	389	353	343	286	407	328
54	51	48	48	44	42	40	37	35
201	202	172	171	203	209	246	180	181
13	9	9	12	13	14	12	18	19
4	1	1	1	0	1	7	1	7
272	263	230	232	260	266	305	236	242
14	14	15	16	14	13	13	13	13
778	790	807	820	811	843	855	850	671
1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
436	436	436	436	436	436	436	436	436
144	156	65	79	92	107	123	140	218
1 980	1 992	1 901	1 915	1 928	1 943	1 959	1 976	2 054
9 742	9 687	9 609	9 649	9 638	9 911	10 281	10 531	11 410

Tabell 3.

DEN KONVERTIBLA OCH DEN BUNDNA RESERVEN VID SLUTET AV ÅREN 1975—1977, MMK

	1975	1976	1977
Guld	121	121	133
Särskilda dragningsrätter	278	236	204
Guldtranchen i Internationella valutafonden	—	—	—
Konvertibla valutor			
Fordringar	1 089	1 004	1 265
Skulder	– 78	– 50	– 53
Den konvertibla reserven	1 410	1 311	1 549
Bundna valutor			
Fordringar	462	440	537
Skulder	– 94	– 51	– 41
Den bundna reserven	368	389	496

Tabell 4.

FINLANDS BANKS RESULTATRÄKNING ÅREN 1975—1977, MMK

	1975	1976	1977
Räntor på inhemska fordringar	513	498	458
Räntor på utländska fordringar	59	40	72
Räntor på masskuldebrev	78	93	126
Ränteintäkter	650	631	656
Räntor på inhemska skulder	135	44	69
Räntor på och reserv.provisioner för utländska skulder	23	62	103
Räntekostnader	158	106	172
Räntebidrag	492	525	484
Provisioner	8	7	6
Kursdifferenser	51	29	166
Övriga intäkter	8	22	16
Övriga intäkter	67	58	188
Löner	31	37	40
Socialskyddsavgifter	3	3	3
Pensioner	7	9	11
Sedeltillverkning	16	17	21
Avskrivningar	59	52	135
Övriga kostnader	10	12	14
Övriga kostnader	126	130	224
Överföring till värderegleringsräkningar	240	250	230
RÄKENSKAPSÅRETS RESULTAT	193	203	218

Tabell 5.

RÄNTOR TILLÄMPADE AV FINLANDS BANK ÅREN 1958—1977, %

Från ¹	Grundränta för affärsbankernas centralbankskredit ²	Av bankfullmäktige fastslagna gränser för diskonträntan	
		Minimum	Maximum
1.10.1958	7 ¼	6 ½	8
1. 3.1959	7 ¼	6	7 ½
1. 4.1959	6 ¾	6	7 ½
30. 3.1962	8	7	8 ½
28. 4.1962	7	6	7 ½
12.12.1969	7	6	9
1. 6.1971	8 ½	6	9
1. 1.1972	7 ¾	6	9
1. 7.1973	9 ¼	7 ½	10 ½
1.10.1977	8 ¼	6 ½	9 ½

¹ Räntan på den 1.9.1975 inrättade dagslånemarknaden är densamma för dagslån och dagsdepositioner. Som maximum fastställdes bankfullmäktige först 30%. Sedan 1.6.1976 får räntan på dagslånemarknaden uppgå till högst 25% per år.

² Förutom denna grundränta har Finlands Bank tidvis uppburit tilläggsränta av bankerna då dessas skuld överstigit de egentliga kreditkvoterna.

Tabell 6.

INHEMSK CLEARINGRÖRELSE: FÖRMEDLADE BANKVÄXLAR OCH CHECKER SAMT KONTOÖVERFÖRINGAR ÅREN 1975—1977

År och månad	Huvudkontoret		Avdelningskontoren		Summa	
	Antal 1 000 st.	Värde Mmk	Antal 1 000 st.	Värde Mmk	Antal 1 000 st.	Värde Mmk
1975	23 514	126 788	11 791	31 943	35 305	158 731
1976	26 712	145 108	14 138	35 584	40 850	180 692
1977						
Januari	2 102	12 972	1 124	3 025	3 226	15 997
Februari	2 107	12 049	1 118	2 847	3 225	14 896
Mars	2 713	13 731	1 266	3 194	3 979	16 925
April	2 135	12 317	1 155	2 955	3 290	15 272
Maj	2 282	13 071	1 306	3 289	3 588	16 360
Juni	2 538	13 966	1 278	3 373	3 816	17 339
Juli	2 249	13 399	1 186	3 303	3 435	16 702
Augusti	2 545	14 073	1 313	3 383	3 858	17 456
September	2 529	14 476	1 255	3 405	3 784	17 881
Oktober	2 289	14 289	1 244	3 479	3 533	17 768
November	2 408	14 204	1 281	3 523	3 689	17 727
December	2 253	13 623	1 293	3 882	3 546	17 505
Summa	28 150	162 170	14 819	39 658	42 969	201 828

Tabell 7.

SEDELUTGIVNINGEN ÅREN 1975—1977, MMK

Dag	Sedelutgivningsrätt			Begagnad sedelutgivningsrätt				Sedelutgivningsreserv
	Ordinarie täckning	Supplementär täckning	Summa	Utelöpande sedlar	Vid anfordran betalbara förbindelser	Outnyttjad chekkredit	Summa	
31.12. 1975	2 282	1 500	3 782	2 617	229	2	2 848	934
1976	2 307	1 500	3 807	2 635	131	1	2 767	1 040
1977								
31. 1.	2 355	1 500	3 855	2 514	104	2	2 620	1 236
28. 2.	2 351	1 500	3 851	2 544	102	0	2 646	1 205
31. 3.	2 456	1 500	3 956	2 596	154	2	2 752	1 205
29. 4.	2 608	1 500	4 108	2 671	141	1	2 813	1 295
31. 5.	2 432	1 500	3 932	2 678	132	2	2 812	1 120
30. 6.	2 185	1 500	3 685	2 896	141	2	3 039	646
29. 7.	2 168	1 500	3 668	2 896	172	0	3 068	600
31. 8.	2 095	1 500	3 595	2 760	130	0	2 890	705
30. 9.	2 505	1 500	4 005	2 817	144	2	2 963	1 042
31.10.	2 478	1 500	3 978	2 808	192	0	3 000	977
30.11.	2 304	1 500	3 804	2 806	140	1	2 947	857
31.12.	2 691	1 500	4 191	2 892	232	2	3 126	1 065

Tabell 8.

UTELÖPANDE SEDLAR OCH MYNT VID SLUTET AV ÅREN 1972—1977, MMK

Valör	1972	1973	1974	1975	1976	1977
SEDLAR						
NYA						
500 mk	—	—	—	163.1	408.5	574.1
100 »	1 174.5	1 323.4	1 623.0	1 788.4	1 573.0	1 647.2
50 »	305.6	318.6	347.4	362.6	354.8	361.6
10 »	201.5	213.7	227.4	239.8	235.5	243.0
5 »	45.2	47.8	53.6	56.6	57.9	60.5
1 »	3.2	3.5	8.1	6.3	5.7	5.6
Summa	1 730.0	1 907.0	2 259.5	2 616.8	2 635.4	2 892.0
GAMLA						
10 000—100 gmk	8.3	8.3	8.3	8.2	8.2	8.2
50—5 »	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Summa	9.5	9.5	9.5	9.4	9.4	9.4
Totalt	1 739.5	1 916.5	2 269.0	2 626.2	2 644.8	2 901.4
MYNT						
NYA						
10 mk	23.9	24.6	24.8	34.9	35.0	39.1
5 »	1.6	9.5	11.7	14.4	15.7	17.5
1 »	68.2	77.8	92.6	107.2	112.5	123.3
50 p	18.4	21.2	24.7	27.4	28.4	31.3
20 »	13.6	15.6	18.5	20.7	22.3	24.7
10 »	8.5	9.4	10.8	12.2	13.0	14.1
5 »	7.6	8.6	9.9	11.1	11.7	12.9
1 »	7.6	8.5	9.7	10.4	10.9	11.7
Summa	149.4	175.2	202.7	238.3	249.5	274.6
GAMLA						
1 000—1 gmk	15.3	15.2	15.2	15.2	15.2	15.2
50—1 gp	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Summa	15.8	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7
Totalt	165.2	190.9	218.4	254.0	265.2	290.3

Tabell 9.

SEDELTILLVERKNING OCH SEDELMAKULERING ÅREN 1975—1977, MMK

Valör	Sedeltillverkning			Sedelmakulering		
	1975	1976	1977	1975	1976	1977
SEDLAR						
NYA						
500 mk	171.0	969.0	—	—	40.5	94.5
100 »	1 192.0	1 192.0	916.0	465.0	1 165.0	1 225.0
50 »	345.0	523.5	910.5	332.5	569.9	465.1
10 »	606.4	483.2	542.4	458.0	545.0	530.0
5 »	156.0	194.6	211.0	163.0	205.0	216.8
1 »	—	—	1.0	6.3	2.0	0.8
Summa	2 470.4	3 362.3	2 580.9	1 424.8	2 527.4	2 532.2
Milj. st.	110.9	111.5	124.8	96.0	120.6	118.8
GAMLA						
Summa	—	—	—	0.1	0.0	0.0
Milj. st.	—	—	—	0.0	0.0	0.0
Totalt	2 470.4	3 362.3	2 580.9	1 424.9	2 527.4	2 532.2
Milj. st.	110.9	111.5	124.8	96.0	120.6	118.8

Tabell 10.

SEDLAR OCH MYNT ÅR 1977, MMK

Valör	Ansvars- summa 31.12.1976	Till- verkade 1977	Makulerade 1977	Ansvars- summa 31.12.1977	I Finlands Bank 31.12.1977	Utelöpande 31.12.1977
SEDLAR						
NYA						
500 mk	1 099.5	—	94.5	1 005.0	430.9	574.1
100 »	3 265.2	916.0	1 225.0	2 956.2	1 309.0	1 647.2
50 »	640.6	910.5	465.1	1 086.0	724.4	361.6
10 »	584.1	542.4	530.0	596.5	353.5	243.0
5 »	120.6	211.0	216.8	114.8	54.3	60.5
1 »	6.9	1.0	0.8	7.1	1.5	5.6
Summa	5 716.9	2 580.9	2 532.2	5 765.6	2 873.6	2 892.0
Milj. st.	137.0	124.8	118.8	143.0	76.2	66.8
GAMLA						
Summa	9.4	—	0.0	9.4	0.0	9.4
Milj. st.	11.5	—	0.0	11.5	0.0	11.5
Totalt	5 726.3	2 580.9	2 532.2	5 775.0	2 873.6	2 901.4
Milj. st.	148.5	124.8	118.8	154.5	76.2	78.3
MYNT						
NYA						
10 mk	35.2	4.0	0.0	39.2	0.1	39.1
5 »	17.3	1.5	0.0	18.8	1.3	17.5
1 »	129.2	10.1	0.1	139.2	15.9	123.3
50 p	33.6	4.0	0.0	37.6	6.3	31.3
20 »	25.2	2.0	0.0	27.2	2.5	24.7
10 »	14.4	1.0	0.0	15.4	1.3	14.1
5 »	12.9	1.6	0.5	14.0	1.1	12.9
1 »	11.3	0.6	0.0	11.9	0.2	11.7
Summa	279.1	24.8	0.6	303.3	28.7	274.6
GAMLA						
1 000—100 gmk	15.2	—	—	15.2	0.0	15.2
50 gmk—1 gp	0.5	—	—	0.5	0.0	0.5
Summa	15.7	—	—	15.7	0.0	15.7
Totalt	294.8	24.8	0.6	319.0	28.7	290.3

Tabell 11.

AVISTA SÄLJKURSER ÅREN 1972—1977, MK

Valuta	1972			1973			1974		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.178	4.146	4.134	4.178	3.816	3.580	4.030	3.774	3.560
1 pund, London	10.950	10.368	9.710	9.945	9.355	8.850	9.075	8.833	8.355
100 kronor, Stockholm	88.15	87.20	85.52	91.50	87.76	83.85	87.80	85.22	82.45
100 kronor, Oslo	63.85	62.97	61.65	70.00	66.64	62.80	70.80	68.44	66.10
100 kronor, Köpenhamn	61.10	59.72	58.75	67.30	63.47	60.45	64.00	62.17	58.80
100 DM, Frankfurt a.M.	131.41	130.07	126.90	158.90	144.34	130.00	152.50	146.21	139.20
100 floriner, Amsterdam	130.80	129.22	127.50	150.20	137.50	129.28	145.30	140.70	134.20
100 francs, Bryssel ¹	9.490	9.424	9.245	10.600	9.852	9.350	9.970	9.715	9.230
100 francs, Zürich	111.10	108.64	105.79	133.50	121.22	110.76	142.60	127.19	116.75
100 francs, Paris ²	83.10	82.25	79.60	92.00	86.10	81.45	81.95	78.65	73.85
100 lire, Rom	0.7172	0.7110	0.6980	0.7170	0.6571	0.6120	0.6370	0.5827	0.5550
100 schilling, Wien	18.17	17.95	17.55	21.55	19.71	18.00	22.30	20.27	19.10
100 yen, Tokyo									
1 rubel, clearing, Moskva	4.960	4.960	4.960	5.438	5.159	4.960	5.321	4.995	4.852

¹ Finlands Bank har sedan 12.9.1972 noterat skild kommersiell och finansiell kurs för den belgiska francen. I beräkningarna har den kommersiella kursen använts.

² Finlands Bank noterade 24.8.1971—20.3.1974 skild kommersiell och finansiell kurs för den franska francen. I beräkningarna har den kommersiella kursen använts.

Valuta	1975			1976			1977		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	3.958	3.679	3.465	3.929	3.864	3.776	4.216	4.029	3.760
1 pund, London	8.540	8.155	7.800	7.820	6.983	6.070	7.705	7.042	6.415
100 kronor, Stockholm	90.90	88.80	86.30	91.90	88.86	87.10	94.25	90.21	86.10
100 kronor, Oslo	72.70	70.59	68.40	73.50	70.95	69.20	79.50	75.83	71.90
100 kronor, Köpenhamn	65.80	64.21	62.40	66.25	64.04	62.10	70.10	67.23	64.50
100 DM, Frankfurt a.M.	152.30	149.80	146.70	161.20	153.78	147.35	193.85	174.15	158.35
100 floriner, Amsterdam	149.05	145.73	141.90	154.00	146.42	142.20	178.60	164.59	151.20
100 francs, Bryssel	10.300	10.033	9.710	10.530	10.030	9.740	12.330	11.277	10.340
100 francs, Zürich	148.00	142.64	138.00	163.90	154.86	147.30	202.80	168.70	148.50
100 francs, Paris	89.30	86.00	80.60	86.45	81.09	76.10	87.00	82.16	76.40
100 lire, Rom	0.5770	0.5650	0.5480	0.567	0.468	0.417	0.482	0.459	0.430
100 schilling, Wien	21.50	21.18	20.80	22.68	21.59	20.84	27.00	24.47	22.28
100 yen, Tokyo	1.308	1.244	1.175	1.364	1.307	1.258	1.755	1.512	1.290
1 rubel, clearing, Moskva	5.386	5.093	4.760	5.197	5.125	5.053	5.865	5.475	5.067

Tabell 12.

AVISTA SÄLJKURSER ÅR 1977, MK

Valuta	Januari			Februari			Mars		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	3.843	3.810	3.760	3.839	3.831	3.817	3.820	3.812	3.808
1 dollar, Montreal	3.795	3.773	3.730	3.760	3.729	3.645	3.655	3.630	3.610
1 pund, London	6.610	6.530	6.415	6.600	6.557	6.500	6.570	6.552	6.530
100 kronor, Stockholm	91.90	90.63	89.70	90.60	90.28	90.00	90.80	90.55	90.40
100 kronor, Oslo	73.50	72.43	71.90	72.80	72.57	72.30	72.90	72.71	72.50
100 kronor, Köpenhamn	65.60	64.86	64.50	65.00	64.80	64.60	65.20	65.09	64.90
100 DM, Frankfurt a.M.	160.90	159.72	158.35	160.20	159.56	158.70	159.90	159.72	159.50
100 floriner, Amsterdam	154.20	152.59	151.20	153.40	152.66	151.90	153.20	152.97	152.60
100 francs, Bryssel									
kommersiell kurs	10.530	10.398	10.340	10.450	10.401	10.350	10.450	10.412	10.400
finansiell kurs	10.600	10.373	10.250	10.450	10.401	10.350	10.450	10.403	10.350
100 francs, Zürich	154.40	153.30	152.20	153.10	152.25	149.60	150.50	149.54	148.50
100 francs, Paris	77.40	76.76	76.40	77.30	77.05	76.60	76.80	76.63	76.50
100 lire, Rom	0.436	0.435	0.430	0.436	0.436	0.436	0.434	0.433	0.432
100 schilling, Wien	22.65	22.48	22.28	22.50	22.44	22.32	22.50	22.48	22.43
100 escudos, Lissabon	12.03	11.96	11.90	11.93	11.84	11.69	9.90	9.89	9.86
100 kronor, Reykjavik	2.02	2.00	2.00	2.02	2.02	2.01	2.00	2.00	1.90
100 pesetas, Madrid	5.60	5.57	5.55	5.60	5.57	5.54	5.57	5.56	5.54
100 yen, Tokyo	1.335	1.312	1.290	1.360	1.348	1.335	1.380	1.364	1.355
1 rubel, clearing, Moskva	5.179	5.132	5.067	5.119	5.108	5.089	5.120	5.109	5.101

Valuta	April			Maj			Juni		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.084	4.037	3.809	4.091	4.084	4.066	4.093	4.086	4.061
1 dollar, Montreal	3.880	3.844	3.625	3.900	3.892	3.890	3.890	3.865	3.825
1 pund, London	7.024	6.946	6.560	7.040	7.024	7.000	7.040	7.028	6.990
100 kronor, Stockholm	93.70	93.09	90.80	94.25	93.90	93.55	93.30	92.59	92.30
100 kronor, Oslo	77.10	76.55	72.90	77.70	77.52	77.30	78.00	77.41	76.50
100 kronor, Köpenhamn	68.20	67.65	65.20	68.40	68.12	67.80	68.00	67.71	67.40
100 DM, Frankfurt a.M.	172.50	170.46	159.80	174.00	173.57	172.90	174.20	173.84	173.40
100 floriner, Amsterdam	165.90	164.16	153.00	167.30	166.48	166.00	166.00	165.12	164.00
100 francs, Bryssel									
kommersiell kurs	11.300	11.124	10.450	11.350	11.330	11.300	11.350	11.347	11.330
finansiell kurs	11.300	11.112	10.450	11.350	11.329	11.280	11.350	11.347	11.330
100 francs, Zürich	161.50	160.10	150.00	163.30	162.30	161.50	165.15	164.25	163.30
100 francs, Paris	82.21	81.43	76.80	82.70	82.53	82.10	82.90	82.82	82.60
100 lire, Rom	0.460	0.457	0.432	0.464	0.463	0.462	0.464	0.463	0.462
100 schilling, Wien	24.25	24.00	22.50	24.40	24.37	24.30	24.48	24.43	24.40
100 escudos, Lissabon	10.55	10.51	9.89	10.60	10.60	10.58	10.63	10.62	10.60
100 kronor, Reykjavik	2.14	2.10	2.00	2.12	2.12	2.11	2.12	2.11	2.11
100 pesetas, Madrid	5.93	5.91	5.57	5.95	5.95	5.95	5.95	5.94	5.92
100 yen, Tokyo	1.500	1.470	1.380	1.480	1.475	1.465	1.525	1.501	1.475
1 rubel, clearing, Moskva	5.474	5.411	5.105	5.502	5.486	5.450	5.509	5.499	5.473

Tabell 12. (Forts.)

Valuta	Juli			Augusti			September		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.051	4.023	4.000	4.054	4.041	4.024	4.192	4.180	4.164
1 dollar, Montreal	3.830	3.795	3.755	3.780	3.763	3.750	3.910	3.899	3.885
1 pund, London	7.010	6.930	6.885	7.055	7.035	7.015	7.315	7.291	7.275
100 kronor, Stockholm	93.40	92.60	92.10	92.70	92.09	91.60	86.30	86.15	86.10
100 kronor, Oslo	77.25	76.63	76.10	77.00	76.69	76.40	76.75	76.28	75.80
100 kronor, Köpenhamn	68.10	67.59	67.20	67.60	67.41	67.20	67.90	67.74	67.50
100 DM, Frankfurt a.M.	178.30	176.49	173.50	176.60	175.00	173.60	180.90	180.22	179.50
100 floriner, Amsterdam	166.40	165.11	163.90	166.00	165.33	164.50	171.20	169.94	168.80
100 francs, Bryssel									
kommersiell kurs	11.500	11.368	11.250	11.430	11.398	11.350	11.750	11.705	11.680
finansiell kurs	11.400	11.321	11.250	11.430	11.376	11.350	11.750	11.705	11.680
100 francs, Zürich	168.10	166.97	164.70	170.00	167.98	166.20	178.30	176.12	174.50
100 francs, Paris	83.50	83.04	82.40	83.30	82.74	82.20	85.50	85.07	84.90
100 lire, Rom	0.464	0.458	0.456	0.462	0.461	0.460	0.476	0.475	0.472
100 schilling, Wien	25.07	24.86	24.45	24.85	24.70	24.55	25.40	25.30	25.10
100 escudos, Lissabon	10.63	10.52	10.48	10.55	10.53	10.47	10.50	10.39	10.25
100 kronor, Reykjavik	2.11	2.08	2.05	2.05	2.05	2.03	2.05	2.04	2.01
100 pesetas, Madrid	5.92	5.08	4.64	4.80	4.80	4.77	5.00	4.98	4.96
100 yen, Tokyo	1.530	1.523	1.517	1.525	1.519	1.515	1.585	1.571	1.565
1 rubel, clearing, Moskva	5.495	5.456	5.426	5.596	5.577	5.561	5.711	5.694	5.673

Valuta	Oktober			November			December		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.174	4.152	4.137	4.216	4.178	4.133	4.199	4.119	4.027
1 dollar, Montreal	3.870	3.783	3.715	3.800	3.767	3.735	3.820	3.757	3.680
1 pund, London	7.605	7.354	7.290	7.680	7.610	7.535	7.705	7.651	7.590
100 kronor, Stockholm	87.00	86.63	86.10	87.90	87.18	86.60	87.50	86.78	86.30
100 kronor, Oslo	76.30	75.78	75.40	78.00	76.69	75.90	79.50	78.67	78.00
100 kronor, Köpenhamn	68.40	67.97	67.70	68.90	68.39	68.10	70.10	69.42	68.50
100 DM, Frankfurt a.M.	184.60	182.62	180.60	189.80	186.74	184.60	193.85	191.85	189.80
100 floriner, Amsterdam	172.10	170.70	169.70	175.50	172.90	170.80	178.60	177.10	175.20
100 francs, Bryssel									
kommersiell kurs	11.850	11.745	11.670	12.050	11.885	11.800	12.330	12.213	12.000
finansiell kurs	11.850	11.745	11.670	12.050	11.885	11.800	12.330	12.213	12.000
100 francs, Zürich	186.70	182.52	178.25	196.00	190.28	186.20	202.80	198.75	195.20
100 francs, Paris	86.20	85.58	85.00	87.00	86.22	85.70	86.70	86.08	85.80
100 lire, Rom	0.475	0.473	0.471	0.482	0.477	0.473	0.480	0.472	0.465
100 schilling, Wien	25.95	25.62	25.30	26.60	26.19	25.90	27.00	26.75	26.50
100 escudos, Lissabon	10.45	10.30	10.24	10.45	10.33	10.20	10.40	10.27	10.15
100 kronor, Reykjavik	2.01	2.00	1.98	1.99	1.98	1.98	1.99	1.98	1.95
100 pesetas, Madrid	5.00	4.98	4.94	5.12	5.06	5.00	5.30	5.08	5.02
100 yen, Tokyo	1.670	1.635	1.595	1.755	1.712	1.680	1.735	1.714	1.690
1 rubel, clearing, Moskva	5.691	5.661	5.640	5.839	5.787	5.724	5.865	5.785	5.704

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGE VID SLUTET AV ÅR 1977

Harri Holkeri	ordförande
Jermu Laine	vice ordförande
Matti Maijala	
Aarne Saarinen	
Ulf Sundqvist	
Ilkka-Christian Björklund	
Ingvar S. Melin	
Ahti Pekkala	
T. Junnila	

FINLANDS BANK VID SLUTET AV ÅR 1977

Direktionen	Mauno Koivisto	ordförande
	Ahti Karjalainen	
	Päiviö Hetemäki	
	Pentti Uusivirta	
	Rolf Kullberg	
	Ele Alenius	

Direktörer	Jouko J. Voutilainen
	Markku Puntila
	Seppo Lindblom
	Eino Helenius
	Pentti Koivikko
	Kari Nars

**Chef för ADB-
planeringen**

Pertti Kukkonen

Avdelningschefer

Reino Airikkala
Pekka Tukiainen
Kari Pekonen
Raine Panula
Raili Nuortila
Antti Lehtinen
J. Ojala
Kari Puumanen
Heikki Koskenkylä
Markku Pietinen
H. T. Hämäläinen
Antti Saarlo
Timo Männistö
K. Eirola
Pauli Kanerva

Stig G Björklund
Antti Luukka
U. Levo

penningpolitiska avdelningen
finansieringsavdelningen
valutapolitiska avdelningen
valutaavdelningen
avdelningen för östhandel
avdelningen för utländska kapitalrörelser
valutakontrollavdelningen
avdelningen för samhällsekonomi
forskningsavdelningen
informations- och publikationsavdelningen
administrativa och juridiska avdelningen
korrespondensavdelningen
revisionsavdelningen
ADB-avdelningen
avdelningen för personaladministration och
allmänna ärenden
avdelningen för kundservice
kassaavdelningen
internationella juridiska frågor

Sedeltryckeriet

Toivo Rissanen
Tuure Mynttinen

verkställande direktör
direktör

**Föreståndare för
avdelningskontoren**

V. Kaarnakorpi
E. M. Tammi
V. Lehto
Keijo Kallasmaa
M. Hannula
Heikki Hakola
Reino Ylönen
E. Vuorela
Harri Salenius
Rauno Haikarainen
S. Paavola

Björneborg
Jyväskylä
Kotka
Kuopio
Lahtis
Rovaniemi
St Michel
Tammerfors
Uleåborg
Vasa
Åbo